

Vår saksbehandler
Mariya Bokova

Dokumentdato
18.03.2022
Deres dato

Vår referanse
2022/31 MABO
Deres referanse
22/343 - 2 / ANOL

DIELDDANUORI SUOHKAN - TJELDSUND
KOMMUNE

Postboks 240
9439 EVENSKJER

Automatisk tilbakemelding - Forslag til planprogram til kommuneplanens arealdel - Tjeldsund kommune

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor automatisk ut dette generelle svaret på slike saker.

Det er Statsforvalteren som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker. Statsforvalteren har også et ansvar for samordning av statlige innsigelser til kommunale planer.

DSB har innsigelseskompetanse etter plan- og bygningsloven i plansaker som berører følgende områder:

- Virksomheter som håndterer farlige stoffer herunder storulykkevirksomheter
- Transport av farlig gods
- Brannsikkerhet herunder tunneller og underjordiske anlegg
- Tilfluktsrom (sivilforsvarsdistriktene)

Siden Statsforvalteren har et overordnet ansvar for å følge opp samfunnssikkerhet i planer, vil også disse områdene kunne inngå som en del av Statsforvalterens oppfølging. DSB samarbeider med Statsforvalteren og vil gi faglig innspill til Statsforvalteren dersom det er nødvendig.

Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

Dersom plansaken gjelder areal knyttet til etablert storulykkevirksomhet eller areal hvor det planlegges etablering av anlegg som sikkert eller muligens vil bli storulykkeanlegg, bes det også om at høringen sendes DSB på nytt. Det må fremgå av oversendelsen at saken gjelder plansak knyttet til anlegg omfattet av storulykkeforskriften.

Vi viser for øvrig til www.dsb.no for DSBs veileder om samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging og veileder om sikkerheten rundt storulykkevirksomheter.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Arkiv

Helle Nielsen
seksjonssjef

Mariya Bokova
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift.

Postadresse
Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap

Postboks 2014
3103 Tønsberg

Kontoradresse
Rambergveien 9
3115 Tønsberg

E-post
postmottak@dsb.no

Telefon
33 41 25 00

Internett
www.dsb.no

Telefaks
33 31 06 60

Organisasjonsnummer
974 760 983

Dielddanuori Suohkan - Tjeldsund kommune
Postboks 240
9439 EVENSKJER

ÁŠŠI/SAK
22/1143 - 2

MIN ČUJ./VÁR REF.
22/7403

DIN ČUJ./DERES REF.
22/343-2

BEAIVI/DATO
23.03.2022

Uttalelse til forslag til planprogram til kommuneplanens arealdel - Tjeldsund kommune

Viser til brev av 21.03.22 hvor dere sender planprogram for kommuneplanens arealdel ut på høring.

Sametingets rolle i planlegging

Sametingets innspill vil påpeke hensyn som bør tas i planleggingen for å sikre samisk næringsutøvelse, kultur og samfunnsliv. Sametinget har ansvar for å påse at samiske interesser blir vurdert ut ifra et helhetlig perspektiv ved planlegging etter LOV-2008-06-27-71, Lov om planlegging og byggesaksbehandling (Plan- og bygningsloven).

Et viktig hensyn som skal ivaretas i planlegging etter loven er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. 3-1). Denne bestemmelsen utfyller lovens formålsparagraf, og er derfor også av betydning ved tolkning av lovens øvrige bestemmelser.

For å ivareta Sametingets veilederansvar i planlegging etter Plan- og bygningsloven, har Sametinget utarbeidet en planveileder: <https://sametinget.no/areal-klima-og-miljo/sametingets-planveileder/>.

Vi anmoder kommunen om å benytte Sametingets planveileder aktivt i arbeidet med kommuneplanens arealdel. Vi foreslår at den henvises til under kapittel 5 på planprogrammet, som en del av føringer for planarbeidet.

Planprosess og medvirkning

Det er positivt at kommune legger opp til en bred deltakelse i arbeidet med kommuneplanens arealdel, men vi savner en plan på hvordan kommunen skal sikre en av aktiv medvirkning for av den samiske befolkningen, herunder også samiske barn.

I lovkommentarer til plan og bygningsloven § 5-1 vises det til at det følger av ILO konvensjonen nr. 169 et særlig ansvar for å sikre en aktiv medvirkning for grupper av den samiske befolkningen. Det bør derfor vises i planprogrammet at representanter for samiske interesser skal aktivt gis mulighet til å medvirke i kommuneplanens arealdel.

Sametinget ønsker å fremheve at medvirkning fra samiske interesser i planarbeidet er viktig og verdifullt.. Samiske interesser og lokalsamfunn vil kunne være reinbeitedistrikt eller siida, bygdelag, utmarkslag, laksefiskelag, sauebeitelag, forening og andre interesseorganisasjoner. Samiske kultursentre, museer og lignende i kommune eller region kan ha foretatt dokumentasjonsarbeid av tradisjonell kunnskap som vil kunne være relevant i denne sammenheng. Sametinget ønsker å fremheve at tradisjonell samisk kunnskap skal vektlegges som en del av kunnskapsgrunnlaget ved offentlige beslutninger.

Vi ønsker også å minne om at etter endring i sameloven, kapittel 4 som trådte i kraft 1.07.2021, så har kommuner konsultasjonsplikt overfor representanter for berørte samiske interesser (§ 4-4).

Kommunal- og distriktsdepartementet har utarbeidet en veileder for konsultasjonsplikten: <https://www.regjeringen.no/no/tema/urfolk-og-minoriteter/samepolitikk/midtpalte/konsultasjonsplikt-isamiske-saker/id86931/>

Samisk språk

Sametinget har som mål at samisk språk styrkes og at språket blir en naturlig del av den norske offentligheten. Vi ønsker at det samiske språket tas i bruk i flere sammenhenger på alle plan i samfunnet. Språket er en viktig kulturbærer og identitetsmarkør, og stedsnavn er verdifulle fragmenter av samisk språkarsv. Det kulturelle mangfold som framstilles i samiske stedsnavn må komme til syne i alle samiske områder. I følge LOV-1990-05-18-11, Lov om stadnamn (Stadnamnlova) § 9 andre ledd skal "*Samiske og kvenske stadnamn som blir nytta blant folk som bur fast på eller har næringsmessig tilknytning til staden, skal til vanleg brukast av det offentlege t.d. på kart, skilt, i register saman med eventuelt norsk namn.*" Sametinget er fagorgan i arbeidet med stedsnavn i henhold til Stadnamnlova. Sametinget forventer at Dielddanuori suohkan/ Tjeldsund kommunen innlemmer samiske stedsnavn som en naturlig del av sitt planverk.

Samiske kulturminner

Dielddanuori suohkan/ Tjeldsund kommune er rik på samiske kulturminner og kulturmiljøer. Kommunen har ansvaret for å identifisere, verdsette og forvalte kulturminner i tråd med nasjonale mål, jf. Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Vi ser at kommunen har fått midler til å utarbeide en kulturminneplan og i den anledning kan Sametinget som ansvarlig kulturminnemyndighet for samiske kulturminner bistå kommunen med en orientering om samiske kulturminner i kommunen hvis dette er ønskelig. Registreringene av samiske kulturminner er fortsatt mangelfulle, noe som gjør at det i store områder ikke er gjort noen dokumentasjon av samiske kulturminner. Derfor utgjør de kjente kulturminnene sannsynligvis kun en liten brøkdelen av den totale kulturminnebestanden. Vi anser at det er potensiale for nye funn av hittil ukjente automatisk fredete samiske kulturminner i kommunen. Avslutningsvis vil vi minne om at alle samiske kulturminner fra år 1917 og eldre automatisk freda ifølge LOV1978-06-09 nr 50: Lov om kulturminner (Kulturminneloven) § 4 annet ledd.

Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustuffer, gammetuffer, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver og gravplasser, hellige fjell og offerplasser eller steder det knytter seg sagn eller tradisjoner til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det må understrekes at dette ikke er en uttømmende oversikt, da den samiske kulturen er meget variert og mangfoldig.

Vi ønsker lykke til med arbeidet og ser frem til å bidra videre i planprosessen!

Dearvvuodaiguin/Med hilsen

Sten Olav Heahtá
fágajodiheddji/fagleder

Marit Anne J. Bongo
rádddeaddi / rådgiver

*Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga./
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Reivve vuostáiváldi / Hovedmottaker:

Dielddanuori Suohkan - Postboks 240
Tjeldsund kommune

9439 EVENSKJER

Fra: Odd Are Hansen <oddarehansen@hotmail.com>
Sendt: onsdag 6. april 2022 11:13
Til: Tjeldsund Postmottak
Emne: Kommuneplanens arealdel

Hei!

I forbindelse med forslag til planprogram som er sendt ut på høring er ikke lov om konsultasjoner i forhold til samiske interesser nevnt i dokumentet. Mulig dette burde vært nevnt under oversikten over aktuelle føringer i planarbeidet. Har kommunen noen tanker eller plan om hvordan rettigheten til konsultasjoner for det samiske i planarbeidet skal oppfylles?

Mvh
Odd-Are Hansen
Tjeldsund SV

Last ned [Outlook for iOS](#)

KYSTVERKET

Tjeldsund kommune
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Deres ref.:	Vår ref	Arkiv nr	Saksbehandler	Dato
	2021/10561-3		Ruben Alseth	11/04/2022

Uttalelse fra Kystverket - Forslag til planprogram og oppstart med kommuneplanens arealdel - Tjeldsund kommune - Troms og Finnmark fylke

Kystverket viser til varsel om oppstart av 17.3.2022, fra Tjeldsund kommune. Formålet med planarbeidet er å sende planprogram til ettersyn samt varslet oppstart og kunngjøring av planoppstart for kommuneplanens arealdel.

Kystverket vil i det følgende orientere om vårt engasjement i planarbeidet, samt avslutningsvis kommentere planprogram og gi innspill til arbeidet med arealdelen.

Grunnlaget for Kystverkets engasjement i planarbeidet

Kystverket er en nasjonal etat for kystforvaltning, sjøsikkerhet og beredskap mot akutt forurensning. Kystverket ligger under Samferdselsdepartementet.

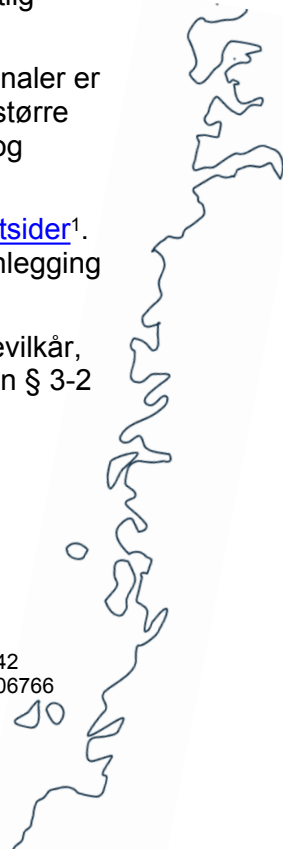
Kystverket tar ansvar for sjøveien og produserer viktige fellesgoder for samfunnet. Det overordnede målet for den nasjonale transportpolitikken er et transportsystem som er sikkert, fremmer verdiskaping, og bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet. Samferdselsdepartementet har gitt Kystverket i oppdrag å bidra til å utvikle et helhetlig transportsystem.

Et velfungerende sjøtransportssystem bestående av farleder, havner og havneterminaler er svært viktig for næringsutvikling langs kysten, og for at norske bedrifter kan inngå i større handels- og produksjonsnettverk, og for at personer skal komme seg mellom hjem og arbeidssted.

Kystverket har veiledning og informasjon om vår rolle i arealplanlegging på våre [nettsider](#)¹. Her finner en også styrende dokument som ligger til grunn for vår medvirkning i planlegging etter plan- og bygningsloven.

Planarbeidet i Tjeldsund kommune kan ha konsekvenser for sjøtransportens rammevilkår, og Kystverket har da rett og plikt til å delta i planleggingen, jf. plan- og bygningsloven § 3-2 tredje ledd.

¹ <https://www.kystverket.no/sjovegen/arealplanlegging/>

Kystverkets innspill

Havn

Havner og havneterminaler er viktige bindeledd mellom land og hav, og for folk og næringstransporten langs kysten. Sjøtransporten er avhengig av at havner er effektive og tilgjengelige for brukere som har behov for tjenester som bruker sjøveien. I dette ligger det også et behov for areal til lasting, lossing og lagring, samt terminaler for ulike formål. Det er også viktig at sjøtransporten sikres tilstrekkelig manøvreringsareal rundt aktuell terminal/kaianlegg.

Trafikkdata og øvrig geodata gir et godt grunnlag for å planlegge og utvikle sjøarealene i kommunen. Kystverket anbefaler bruk av [kystinfo](#), [barentswatch](#) og [kystdatahuset](#) i arbeidet med kunnskapsinnhenting og AIS-datafangst.

Tjeldsund kommune har begrenset med havnevirksomhet innenfor planområdet. Likevel har kommunen betydningsfulle sjøområder som er mulig å utvikle. Det er viktig at havnenes muligheter til å drive sikkert og effektivt ikke utfordres. Det er også viktig at havnene har muligheter for å utvide sin virksomhet. Effektiv havnevirksomhet er avhengig av en rekke faktorer, bl.a. arealtilgang, tilknytning til overordnet infrastruktur og kontinuerlig helårsdrift. God og effektiv tilførselsvei til havnene må sikres i det videre planarbeidet slik at havnenes funksjon som logistikkknutepunkt ivaretas. Kommunen må sikre det maritime næringslivet tilgang til tilstrekkelig næringsareal med sjøtilgang. Også slike areal må ha god og effektiv tilførselsvei.

Havnedrift medfører ulike typer støy gjennom døgnet. Kystverket erfarer fra andre havner at havnestøy er en utfordring for nærliggende områder med støyømfintlig bebyggelse. Kystverket forutsetter at det ikke legges til rette for tiltak/ arealbruk, herunder støyømfintlig bebyggelse, som kan komme i konflikt med effektiv drift av havnen(e).

Kystverkets vurdering er at boliger, støyfølsom næringsaktivitet, offentlige bygg osv. må legges i god avstand til havna, slik at det ikke oppstår konflikter knyttet til støy, brukstid mv, og at havnas muligheter til å utvide sin virksomhet ikke begrenses.

Farleder og ferdsel

Farleden gjennom Tjeldsundet er en viktig og relativt sterkt trafikkert farled. Det er viktig at kommunen legger opp til at fremtidig arealdisponering tar høyde for at hoved- og bileder forbeholdes sjøverts ferdsel. Transport og ferdsel til sjøs må ikke hindres av for eksempel plassering av fortøyninger, lektere, oppdrettsanlegg, broer m.m. Kystverket har ansvaret for farledene på sjø, og installasjonene som knyttes til disse.

Hoved- og biled er fastsatt i [forskrift om farleder](#)² som fremkommer i Kystverkets digitale kartløsning Kystinfo, og skal vises som juridiske samferdselslinjer. Det kan være hensiktsmessig å benytte arealformålet farled som enbruksformål i deler av farledene. Eksempler her vil kunne være innseiling til trafikkhavner, i trange farvann og i områder med høy trafikk tetthet.

I kommunens sjøområde kan det være hensiktsmessig å bruke farled eller ferdselsformålet for å sikre innseiling til mindre havner og småbåthavner.

Det vises forøvrig til kap. 6.4.2 i [veileder for planlegging i sjøområdene](#)³ utgitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i mai 2020.

---

² <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-12-11-1834>

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/planlegging-i-sjoomradene/id2700314/>

Ankrings-, opplags- og riggområder

Ankrings-, opplags- og riggområder er områder som dekker både nasjonale, regionale og lokale behov for sikker oppankring, og er derfor viktig å ivareta i kommuneplansammenheng. For noen kommuner vil det være behov for å utarbeide mer detaljerte planer og å avsette konkrete områder til disse formålene. Kystverket anbefaler derfor en samlet gjennomgang av arealbehovet, og at aktuell bruk til de nevnte formålene blir vurdert i kommuneplanens arealdel. Vi ønsker i tillegg å minne om at det for områder i sjø vil være nærmere krav om konsekvensutredning knyttet til nye arealformål som eksempelvis ankrings-, opplags- og riggområder. Det vises i denne sammenheng til plan- og bygningsloven § 11-7 nr. 2 og nr. 6.

Kystverket anbefaler at det for temaet spilles inn følgende planbestemmelse:

«Innenfor ankringsområdene tillates ikke tiltak som er i konflikt med bruken av området til ankring. Eksempelvis kabler, rør, ledninger og andre tiltak som kan være til hinder for sikker forankring».

Navigasjonsinnretninger

For å sikre trygg og sikker ferdsel i farvannet er navigasjonsinstallasjoner av vesentlig betydning. Kystverket har et overordnet ansvar for fyrlykter, overetter, staker, jernstenger m.m. i kommunen. Det må ikke planlegges arealbruk som kan komme i konflikt med navigasjonsveiledning i farvannet. Det er spesielt viktig at det ikke planlegges tiltak som kan skjermes for seilingssektorene fra fyrlyktene.

Kystverket har flere steder prosjekter knyttet til nymerking av farvannet, der formålet er å oppgradere navigasjonsveiledningen til dagens standard, og øke sikkerheten og fremkommeligheten ved dag- og nattseilas samt ved dårlig vær. Tiltakene har grensnest opp mot klimaendringer ved at de øker sikkerheten i seilingsleder som går i beskyttet farvann. Nymerkingen medfører også overgang fra bruk av sjøkabler til solcelledrift, i tillegg til redusert behov for drift og vedlikehold av navigasjonsinnretningene.

Det er viktig at det i plan legges til rette for nødvendig vedlikehold, nyetablering, flytting mv. av navigasjonsinnretninger langs kysten. Fjerning eller flytting av navigasjonsinstallasjoner kan være aktuelt hvis de vil kunne utgjøre en sjøsikkerhetsmessig risiko dersom de blir stående.

Kystverket ber om at det i planbestemmelsene for KPA (både land og sjø) implementeres følgende setning:

«Innenfor planområdene tillates det vedlikehold og nyetablering av anlegg til navigasjonsmessig bruk, samt fjerning, jf. plan- og bygningsloven § 1-8, 4. ledd og § 11-11 nr. 4.».

Næringsinteresser/arealbruk i sjø

Økt press på sjøområder kan føre til arealkonflikter mellom ulike interessegrupper, herunder ulike næringsinteresser. Skipsfart, tradisjonelt fiske, akvakultur, natur/friluftsliv mv. er eksempler på slike.

Kystverket anbefaler at kommunen i planprosessen må avklare hvordan behovene til næringer som benytter sjøtransport skal identifiseres, slik at hensynet til disse næringene kan bli vurdert opp mot hensynet til næringer som har interesse i å benytte farvannet til

annet enn sjøtransport. Dette kan f.eks. være næringer som vil benytte sjøarealene til ulike former for akvakultur, leverandørindustri, kraftproduksjon, turisme, småbåthavn og næringer som har behov for å bruke sjøen til lagring av innretninger de har produsert.

Kystverket registrerer at planprogrammet har begrenset med temaområder til utredning i planarbeidet. Kystverket vil oppfordre til økt fokus på maritime tema som «næringsutvikling og næringsarealer», «bruk og vern av strandsoner og sjøområdene», «samferdsel og maritim infrastruktur» mv. Slike tema vil kunne fange opp og hensynte våre merknader overfor.

Kystverket finner det positivt at kommunen vil utarbeide et arealregnskap for å synliggjøre arealressursene i kommunen, som grunnlag for å avdekke flere tematiske områder.

Videre bemerker Kystverket at tema som turistfiske og levendelagringsanlegg for torsk (under 12 uker) er stadig mer aktuelle. Spesielt sistnevnte har Kystverket stor pågang av søknader til. Levendelagringsanlegg for torsk faller ikke inn under akvakultur og samordningsregimet gjennom fylkeskommunen. Det er kun Kystverket som i dag saksbehandler søknad om levendelagringsanlegg for lagring av fisk under 12 uker. Videre ser vi at det i mange kommuneplaner ikke er avsatt arealer til dette formålet, med påfølgende mange dispensasjonssøknader. Kystverket ber kommunen ta stilling til arealbehovet for denne næringen/aktiviteten og eventuelt innlemme det i planarbeidet.

Klimatilpasning

Arealdisponeringen til kommunen vil ha betydning for hvordan kommunen påvirkes av klimaendringer. En klimatilpasset arealplanlegging vil redusere skadeomfanget som følge av klimaendringer, og dra nytte av eventuelle fordeler som følge av endringer i klimaet.

Sjøtransporten er avhengig av en tilfredsstillende maritim infrastruktur for å kunne levere gode og effektive tjenester til sine kunder. Maritim infrastruktur er blant annet farleder, fyr, merker, moloer og havner/havneterminaler med tilhørende infrastruktur. Klimaendringer knyttet til havnivåstigning, vind-, bølge-, og strømforhold og erosjon vil gi økte utfordringer for etablering/dimensjonering og drift/vedlikehold av maritim infrastruktur.

Kystverket vil presisere viktigheten av at kommunene gjør gode vurderinger knyttet til klimaendringer og arealdisponering i planen, herunder konsekvenser for maritim infrastruktur.

ROS/Konsekvensanalyse

Risiko- og sårbarhetsanalyse er en systematisk fremgangsmåte for å beskrive og/eller beregne risiko for gjennomføring av tiltak i sjøen eller den tilgrensende strandlinjen. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om sjøarealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer som følge av planlagt utbygging. Det kan foretas en grovere kartlegging av risiko og sårbarhetsforhold på dette plannivået. Resultatene av ROS-analysen innarbeides i planbeskrivelse/konsekvensutredning.

I kommuneplanens arealdel skal en konsekvensutredning beskrive virkninger på miljø og samfunn for alle bygge-/anleggsområder. Etablering av tiltak i eller nær sjø og som kan få betydning for sikkerheten og fremkommelighet i farvannet skal derfor inngå i utredningsarbeidet.

Gjennom planmedvirkning vil vurderingen om hvorvidt planforslaget kan få konsekvenser for sikkerhet og ferdseil i hoved- eller biled være sentralt for Kystverket. Vi ønsker derfor å minne

om at det for områder i sjø kan knyttes bestemte krav om konsekvensutredning til arealformål, jf. plan- og bygningsloven § 11-7 nr. 2 og 6.

Nasjonal transportplan

Nasjonal transportplan 2022-2033 legger til rette for videre utvikling av sjøtransporten. Kystverket skal fortsette med arbeidet for å lukke vedlikeholdsetterslepet på navigasjonsinstallasjoner samt gjennomføre større og mindre farvannstiltak som vil bidra til bedret sjøsikkerhet og fremkommelighet for sjøtransporten.

Der er i Tjeldsund kommune to planlagte samferdselstiltak i første seksårsperiode i gjeldende Nasjonal transportplan 2022-2033.

- OPS-prosjektet Hålogalandsveien
- Farvannstiltak i Bognes-Tjeldsund-Harstad-prosjektet

Vi oppfordrer kommunen til å spille inn relevante tiltak i sjø eller tiltak knyttet til sjøtransporten til Kystverket i forbindelse med rullering av Nasjonal transportplan eller når kommunen ser et fremtidig utbedringsbehov. Tiltak og behov som spilles inn kan være moloer, utdyping mv.

Kystverket ber kommunen om at det i arbeidet med kommuneplanens arealdel legges til rette for tiltaket/tiltakene i Nasjonal transportplan.

Av erfaring fra arbeid med havneprosjekter vet vi at det kan oppstå deponibehov for dumping av masser, enten i sjø eller på land. Kystverket anbefaler at det legges til rette for deponiområder i planarbeidet.

Oppsummering

Kystverket viser til våre faglige råd og innspill i dette brevet, og ber om at det tas hensyn til disse i planarbeidet.

Ta gjerne kontakt om noe er uklart.

Med hilsen

Jan Morten Hansen
avdelingsleder

Ruben Alseth
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:
Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Postboks 700   9815   VADSØ

Tjeldsund kommune
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Dato: 20.04.2022
Vår ref: 22/01894-2
Deres ref: 22/343

Uttalelse til varsel om planoppstart og høring av planprogram for kommuneplanens arealdel 2022-2034 for Tjeldsund kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 17. mars 2022.

DMF er statens sentrale fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralske ressurser, og skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster båndlegges av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Tjeldsund kommune har vedtatt å sende ut oppstartsvarsel og høring av planprogram for kommuneplanens arealdel 2022-2034. Tjeldsund er en nylig sammenslått kommune og det er nødvendig å lage en samlet arealdel. Et viktig formål med planarbeidet er å utarbeide en oppdatert og relevant arealdel, som fungerer som en bærekraftig og langsiktig plan for den nåværende og fremtidige arealforvaltningen.

Uttalelse fra DMF

DMF viser til vår uttalelse til høring av kommuneplanens samfunnsdel, datert 21. januar 2022. I uttalelsen oppfordrer vi blant annet kommunen til å vurdere om kommunen har tilstrekkelig tilgang på byggeråstoff for å møte fremtidig utvikling, gjenvinning av overskuddsmasser, utvidelse av eksisterende uttak, og en strategi for å hindre båndlegging av kalkforekomster. DMF kan ikke se at Tjeldsund kommune har vurdert situasjonen rundt mineralressurser i planprogrammet for arealdelen.

Ifølge Norges geologiske undersøkelse (NGU) har Tjeldsund kommune totalt 22 grus- og pukkkforekomster¹, og 28 malm-, industrimineral- og natursteinforeskomster². Kalkforekomstene Fjelldalsheia³ og Sandstrand⁴ er vurdert av NGU til å ha nasjonal betydning.

Arealformål og hensynssone

Der det åpnes for uttak er det viktig at ressursene utnyttes så optimalt som mulig, både i volum og kvalitet. DMF anbefaler at områder med etablerte uttak og konkrete planer for utvinning avsettes med formål råstoffutvinning i arealdelen. Det bør i tillegg unngås å planlegge ny arealbruk som båndlegger arealer i nærheten av områder som på lengre sikt også kan være aktuelle for råstoffutvinning.

Forekomster som kan bli viktige eller er ønskelig å ivareta for fremtiden, kan synliggjøres med hensynssone i planen. Rundskriv «Ikrafttredelse av endringer i plan- og bygningsloven og matrikkellova» datert 30. juni 2017, beskriver hensynssone for mineralressurser (§ 11-8):

«Endringen åpner for at kommunene gjennom sin planlegging kan synliggjøre mineralressurser som kan være aktuelle for fremtidig utvinning, og gi retningslinjer om begrensninger av virksomhet og vilkår for tiltak for å ivareta denne interessen. Hensikten er å unngå utbygging eller tiltak som kan vanskeliggjøre senere utvinning av mineralske ressurser.»

Hensynssone H590 kan derfor benyttes både for områder med registrerte forekomster med mineralske ressurser og arealer som ligger i tilknytning til etablerte masseuttak. Alle forekomster som kan bli viktige for kommunen i framtida bør vurderes om skal synliggjøres med hensynssone i planen. DMF forventer at kommunen vurderer å benytte hensynssone der det er forekomster med nasjonal betydning.

Bestemmelser

DMF oppfordrer kommunen til å vurdere følgende krav i utforming av bestemmelsene til ny arealdel:

- Det skal tas hensyn til registrerte mineralforekomster ved alle byggetiltak.
- Der forekomster med byggeråstoff kan bli berørt, vurderes hvordan ressursen kan komme samfunnet til gode før den blir gjort utilgjengelig for fremtidige generasjoner.
- Drift av uttak skal skje i henhold til bestemmelser i mineralloven med gjeldende forskrifter, samt vilkår i tillatelse etter loven. Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) er myndighet etter mineralloven.

---

¹ NGU – grus-, pukkk- og steintippdatabasen:

https://aps.ngu.no/pls/oradb/grus_GP_Oppslag_KS.Alle_fkom_komm?p_kommunenr=5412

² NGU – malm-, industrimineral- og natursteindatabasen:

https://aps.ngu.no/pls/oradb/minres_Mi_list_fkom_ks.Alle_fkom?p_kommunenr=5412R&p_rak=N

³ Fjelldalsheia:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/vislmiNasOreOmr.php?objid=12374&p_spraak=N

⁴ Sandstrand:

https://geo.ngu.no/api/faktaark/mineralressurser/vislmiNasOreOmr.php?objid=7206&p_spraak=N

- Kommunen bør kreve reguleringsplan ved etablering eller utvidelse av masseuttak. DMF minner om at mineralloven stiller krav om meldeplikt for uttak over 500 m³, og at uttak over 10 000 m³ krever driftskonsesjon.
- Kommunen bør stille krav som ivaretar utredning av landskapsvirkninger og innarbeidelse av avbøtende tiltak undervegs i drift av masseuttak og med tanke på ønsket etterbruk.

Konsekvensutredning

Dersom registrerte forekomstområder med mineralressurser berøres, er det en forutsetning at mineralressurser inngår som tema i konsekvensutredningen for å kunne identifisere vesentlige virkninger på viktige mineralressurser som følge av forslag til ny arealbruk. Alle nye områder som kommer i nærheten av eller i berøring med registrerte mineralske forekomster eller masseuttak, bør vurderes om de båndlegger tilgang til ressurser i dag og i framtida. Kommunen bør også vurdere om det finnes relevante avbøtende tiltak dersom kommunen anbefaler ny båndlegging. DMF minner om at datagrunnlaget fra NGU skal legges til grunn for utredning ved alle forslag til ny arealdisponering på lik linje med øvrige naturressurser, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 21.⁵

Klima- og miljøperspektiv

God og langsiktig planlegging kan resultere i mer effektiv og klimavennlig utvinning av mineralske ressurser. På et generelt grunnlag anbefaler DMF at det blir lagt opp til kortest mulige distanser for transport av byggeråstoff. Dette er i tråd med de nasjonale forventningene og er gunstig med tanke på klima-, økonomi- og trafikksikkerhetshensyn. I denne sammenhengen viser vi til Harde fakta om mineralnæringen – mineralstatistikk 2020⁶ som er tilgjengelig på våre nettsider. Kapittel om Klima og miljø er særlig relevant, der det blant annet er gjort rede for forholdet mellom byggeråstoff og klimautslipp fra mineralnæringen som følge av transport av masser.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Dragana Beric Skjøstad
seksjonsleder

Henning Sigstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

---

⁵ Forskrift om konsekvensutredninger:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854>

⁶ DMF – harde fakta om mineralnæringen 2020:

https://dirmin.no/sites/default/files/hf20-rapport_web_print.pdf

Saksbehandler: Henning Sigstad

Mottakere:

Tjeldsund kommune

Postboks 240

9439 EVENSKJER

Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Tjeldsund kommune	Tor-Erik Jule Lian	27.04.2022	2020/132-19/314
Skånlandsveien 72/76		Tidligere dato	Tidligere referanse
9440 EVENSKJER			22/343-2

Forslag til planprogram til kommuneplanens arealdel - Tjeldsund kommune

Viser til varsel om planoppstart og høring av planprogram av 17.03.2022.

Forsvarsbygg ivaretar Forsvarets arealbruksinteresser i saker som behandles etter Plan- og bygningsloven. Vi har utarbeidet en veileder 'Forsvarets arealbruksinteresser i arealplanlegging'. Veilederen kan lastes ned fra Forsvarsbyggs nettsider: <https://www.forsvarsbygg.no/no/publikasjoner/arealplanlegging/>

Revisjon av kommuneplanens arealdel

Tjeldsund kommune varsler med dette oppstart og kunngjøring av planarbeid med kommuneplanens arealdel. Planarbeidet bygger videre på nylig vedtatt kommunal planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel.

Forsvarsbygg har mottatt både planstrategien og samfunnsdelen til offentlig ettersyn. I vårt innspill til planstrategien av 24.11.2020 la vi vekt på behovet for en tett dialog i det fremtidige arbeidet med revisjon av arealdelen for å sikre Forsvarets arealbruksinteresser, så som Ramsund orlogsstasjon, skyte- og øvingsfelt, forbudsområder, lageranlegg, flystøy fra Evenes flystasjon, o.l. Dette vil vi nå gi innspill på ved varsel om planoppstart. I det videre arbeidet har Forsvarsbygg behov for å sikre riktige arealformål, avgrensninger og tilhørende hensynssoner der de kan angis på offentlige kart.

Siden Tjeldsund kommune er en nylig sammenslått kommune er det nødvendig å lage en samlet arealdel for hele kommunene. Gjeldende kommuneplans arealdel for Skånland er fra 2008, og gjeldende arealdel for Tjeldsund kommune er fra 2004.

Med utgangspunkt i at *Forsvaret* som arealformål for første gang ble tatt inn i plan- og bygningsloven ved revisjon i 2008, og det etter den tid har skjedd presiseringer når det gjelder bruken av hensynssoner er det særlig viktig med videre dialog. Det gjelder både for Forsvarets arealer i tidligere Skånland og Tjeldsund kommuner.

Som et eksempel er sikkerhetssonen rundt Forsvarets anlegg ved Skoddebergvatnet og Ramsund/Ramnes båndlagt med henvisning til lov om oreigning i arealdelene fra 2004 og 2008. I 2019 ble det blant annet som følge av en klagesak til Sivilombudet avklart at rettsvirkningen av båndleggingen for Forsvaret i gjeldende arealdel for Tjeldsund kommune falt bort etter 4 år (falt bort i 2008). Forsvarsbygg har tatt dette til følge, og vil nå ved revisjon av kommuneplanens arealdel sikre at blant annet nødvendige sikkerhets- og hensynssoner tas inn i arealdelen på riktig måte iht. gjeldende plan- og bygningslov.

Som et annet eksempel kan det nevnes at i kommunes kartløsning ligger hele sikkerhets-/hensynssonen ved Skoddebergvatnet inne med *Forsvaret* som arealformål. Dette blir ikke riktig iht. vår arealplanveileder da det kun er selve eiendommen som skal ha *Forsvaret* som arealformål. Sikkerhetssonen skal angis med egen

hensynssone. Tilsvarende avvik når det gjelder formål er det også ved forsvaret skyte- og øvingsfelt på land i Ramnes hvor det i gjeldende arealdel for Tjeldsund ikke er angitt noe arealformål for skyte- og øvingsfeltet (hvitt område) eller fareområde. Her skal selve skyte- og øvingsfeltet ha *Forsvaret* som arealformål, og faresonene skal være en hensynssone. Dette forutsetter vi at rettes ved revisjon av kommuneplanens arealdel.

Videreutvikling av Forsvaret i Tjeldsund kommune

I henhold til ny langtidsplan for forsvarsektoren (2021 – 2024) «*Evne til forsvar – vilje til beredskap*» legges det opp til at «*Ramsund orlogsstasjon får en utvidet rolle som Sjøforsvarets base i nord, og basen videreutvikles for å understøtte Sjøforsvaret og allierte, inkludert kaianlegg, lagring av ammunisjon, logistikk og vedlikehold.*» Videre står det i ny langtidsplan at: «*Ramsund orlogsstasjon skal videreutvikles for å legge til rette for økt kapasitet til alliert trening og øving, og ses i sammenheng med den planlagte etableringen av en ny maritim Special Operations Task Group (SOTG). Ramneset og Vealøs opprettholdes som skyte- og øvingsfelt*»

Forsvarsbygg støtter Tjeldsund kommunes i vurderingen av at et viktig formål med planarbeidet er å utarbeide en oppdatert og relevant arealdel, som fungerer som en bærekraftig og langsiktig plan for den nåværende og fremtidige arealforvaltningen. Dette må også gjelde for Forsvarets arealforvaltning, og fremtidig utvikling. For Forsvaret er det viktig å sikre de sivile rammebetingelsene for Ramsund orlogsstasjon med tilhørende kapasiteter også i kommuneplanens arealdel.

I følge *Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging 2019-2023* forventer regjeringen at: «*Fylkeskommunene og kommunene legger til rette for å sikre Forsvarets arealbehov når dette er nødvendig for å ivareta landets forsvarsevne og i henhold til nasjonale forsvarsplaner.*». Det forventes som angitt i gjeldende langtidsplan økt fokus på beredskap, alliert trening og øving i Ramsund.

Hvilke planer skal revideres?

I planprogrammet er det angitt at formålet med revisjon er å utarbeide en felles kommuneplans arealdel for de tidligere kommunene som nå er sammenslått. I den forbindelse nevnes det ikke om det samtidig er aktuelt å revidere, ta inn eller oppheve gjeldende kommunedelplaner som både Tjeldsund og Skånland har flere av. Samt om det er aktuelt å innarbeide/revidere kystsonenplan fra 2018 som en del av arbeidet med ny arealdel. Hvilke planer som skal revideres bør komme tydelig frem i det videre planarbeidet.

For Forsvaret er dette viktig da det for Ramsund orlogsstasjon med tilhørende kapasiteter gjelder en egen kommunedelplan (K2) med bestemmelser, i tillegg til kommuneplanens arealdel fra 2004. Orlogsstasjon er også regulert gjennom den detaljert reguleringsplan fra 1979, og gjennom kystsonenplan fra 2018 som omfatter blant annet sjøområdene i Ramsundet. Selv om de ulike planene er hierarkiske i plansystemet så overlapper de bare delvis hverandre samtidig som noen av planene er av eldre dato og ikke ivaretar Forsvarets arealbruksinteresser i tilstrekkelig grad. Plansituasjon må sees i en større og helhetlige sammenheng når Forsvaret skal videreutvikle og øke sin aktivitet i Ramsund jmf. langtidsplan.

For å avklare plansituasjon og muliggjøre fremtidig videreutvikling og vekst, som vedtatt i gjeldende langtidsplan for forsvarsektoren, vil Forsvarsbygg i løpet av kort tid ta kontakt med Tjeldsund kommune for en dialog om plansituasjon og planbehovet for å sikre Forsvarets arealbruksinteresser i kommunen. Dialog om plansituasjon er en følge av vedtaket i langtidsplan om videreutvikling og Forsvarsbyggs pågående arbeid med utarbeidelse av en konseptvalgutredning (KVU) for Ramsund på vegne av Forsvarsdepartementet (FD).

Ramsund orlogsstasjon

Når det gjelder Ramsund orlogsstasjon må forsvarets arealer sikres med riktig arealformål hvis kommunedelplan skal revideres. I gjeldende kommuneplan og kommunedelplan er områdene regulert til arealformål *Offentlig bebyggelse*, mens det riktige iht. dagens plan- og bygningslov vil være å sette av områdene til *Forsvaret* som arealformål etter plan- og bygningsloven § 11-7 nr. 4. Dette arealformålet skal i utgangspunktet benyttes for Forsvarets EBA; så som militærleire, marinebaser, lageranlegg o.l. Som angitt i vår veileder vil formålsgrensen i utgangspunktet kunne følge eiendomsgrensen, men dette er noe mer komplisert i Ramsund hvor Forsvaret har flere eiendommer både innenfor og utenfor orlogsstasjon. Regulering av orlogsstasjon og Ramsund krever imidlertid nærmere dialog når det er avklart om kommunedelplan skal revideres, og eller om eventuelle reguleringsplan skal revideres.

Militært forbudsområde innen Sjøforsvaret

Hvis det er aktuelt å innarbeide kystsonenplan fra 2018 til ny arealdel har Forsvarsbygg merknader til det militære forbudsområde ved Ramsund.

Deler av Ramsundet har status som militært forbudsområde. Dette innebærer at militær myndighet skal ha anledning til å dirigere ferdselen innenfor området. Det er ikke tillatt å dykke, ankre, foreta sjømåling, fiske og

bruke trål og bunnredskaper i noen form i forbudsområde. Området er hjemlet i Forskrift om militære forbudsområder innen Sjøforsvaret (FOR-2018-12-20-2058) som ble fastsatt 20.12.2018 med hjemmel i sikkerhetsloven §7-5 Forbud mot adgang til steder og områder.

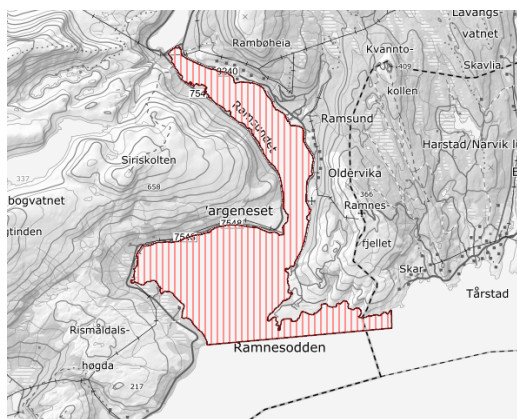
Følgende område der posisjon er oppgitt i WGS-84 datum, er iht. § 4 forbudsområde innen Sjøforsvaret i Tjeldsund kommune:

«m) Ramsund

Ved det militære området ved Ramsund er forbudsområdet strandlinjen fra Ramsundet bro, som er nordlig avgrensning av området, til posisjon 68° 26,94' N–016° 34,50' Ø. Deretter går grenselinjen gjennom punktene 68° 26,69' N–016° 34,50' Ø og 68° 26,53' N–016° 27,90' Ø for så å følge strandlinjen til Ramsundet bro.

*Fartøy kan med minst 100 meter fra militære kaianlegg følge naturlig seilingsled gjennom det forbudte området. **Fartøy skal stoppe på anrop og rette seg etter de anvisningene som blir gitt.***

Som følge av at gjeldende forskrift om militære forbudsområder innen Sjøforsvaret ble vedtatt etter at kystzoneplan ble vedtatt er det avvik mellom hensynssonen for fare – sone for militær aktivitet (H380) i kystzoneplan, og slik forbudsområdet er avgrenset og vedtatt i forskriften. Vi ber ved revisjon av arealdelen om at forbudsområde innarbeides inn iht. vedtatt forskrift, se figur 1. Datasett over forbudsområder kan lastes ned fra Geonorge.no. Videre ber vi om at forbudsområde legges inn med riktig SOSI-kode H740 og følgende bestemmelse: *Hensynssone båndlegging etter andre lover (§ 11-8, d) - (H740). Båndlagt etter Sikkerhetsloven. § 7-5, Forskrift om militære forbudsområder innen Sjøforsvaret.*

Figur 1 viser militært forbudsområde i Ramsundet.

Vi gjør forøvrig oppmerksom på at Forsvarsdepartementet (FD) arbeider med en revisjon av forskrift om militære forbudsområder innen Sjøforsvaret. Som følge av ny gjennomgang av forbudsområdene kan det bli endringer i avgrensningen av enkelte forbudsområder. Dette vil vi komme tilbake til underveis i planprosessen.

Når det gjelder aktivitet og tiltak i sjøområdene i nærheten av forbudsområde viser vi til vår tilbakemelding til Aqua-kompetanse i e-post sendt 24.01.2022, med kopi til Tjeldsund kommune, og vår innsigelse til kystzoneplan for Evenes, Narvik og Hamarøy kommuner av 08.09.2021 hvor vi blant annet av flere årsaker gikk imot ett akvakulturanlegg nær forbudsområde i Evenes kommune. Forsvaret er i utgangspunktet skeptiske til etablering av akvakulturanlegg i nærheten til, og i innseilingen til Ramsundet. Sett i lys av satsningen gjennom langtidsplan, den spente sikkerhetssituasjon og revisjon av forskrift for forbudsområdene er vi skeptiske til en videreføring av område V01 Hallarvik i kystzoneplan hvor det gjennom hovedformålet *bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsoner* – V. åpnes opp for at det kan etableres akvakulturanlegg eller andre tiltak innenfor området etter vedtatt reguleringsplan. Selv om en fremtidig reguleringsplan jmf. bestemmelsene til kystplan skal avklare blant annet forholdet til forsvaret så ser vi dette som krevende med tanke på nærheten til forsvarets områder og interesser. Vi ber om at V01 vurderes tatt ut av ny arealdel hvis kystzoneplan innarbeides i arealdelen.

Skoddebergvatnet». I forbindelse med varsel om planoppstart og høring av planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel for tidligere Skånland kommune ga Forsvarsbygg i brev av 19.06.2015 en uttalelse når det gjelder Forsvarets anlegg på Skoddeberg. Uttalelsen fra 2015 er fortsatt relevant, og vi ber Tjeldsund kommune om å regulere området til riktig arealformål med nødvendige hensynssoner og bestemmelser. Avgrensning, arealformål og bestemmelser i dagens arealdel sikrer ikke Forsvarets arealbruksinteresser i området i tilstrekkelig grad.

Forsvarets anlegg på Skoddeberg skal videreføres. Forsvarets eiendom gnr/bnr 76/118, 76/119 og 76/120 må merkes av med arealbruksformål *Forsvaret* ved revisjon av kommuneplanens arealdel. Når det gjelder sikkerhetssonene rundt anlegget må det tas inn som hensynssone etter plan- og bygningslovens § 11-9 pkt. a. (faresone brann- og eksplosjonsfare, kode H350). Forsvarsbygg vil oversende oppdaterte hensynssoner når nye beregninger foreligger. Det beregnes tre soner rundt lagret.

Det må knyttes bestemmelser til sikkerhetssonen som gir restriksjoner for utbygging innenfor de tre sonene. I tråd med vår arealplanveileder punkt 4.6.1 *Faresoner ved eksplosivlagre* skal det innarbeides følgende bestemmelser:

«Innenfor sone 1 aksepteres bare tilfeldig tilstedeværelse, trafikk til og fra ammunisjonslageret og deler av Forsvarets egen aktivitet.

Mellom sone 1 og 2 aksepteres veier med middels trafikk tetthet, hytter og andre objekter med midlertidig tilstedeværelse.

Mellom sone 2 og 3 aksepteres permanent tilstedeværelse, som for eksempel bolighus. Det tillates dog ikke lokaler med større ansamlinger av personer, så som forsamlingslokaler, sykehus, skoler, barnehager eller handlesentre.»

Metode for beregning av utstrekningen av sikkerhetssonene rundt et eksplosivlager er fastsatt i Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff § 7-3 (FOR-2015-05-06-483).

Ramnes

Tilsvarende som for Skoddeberg gjelder også ved Ramnes. Vi ber også her om at det tas inn en hensynssone etter plan- og bygningslovens § 11-9 pkt. a. (faresone brann- og eksplosjonsfare, kode H350). Forsvarsbygg vil oversende oppdaterte hensynssoner når nye beregninger foreligger. Det må knyttes bestemmelser til sikkerhetssonen som gir restriksjoner for utbygging innenfor de tre sonene på samme måte som for Skoddeberg.

I gjeldende arealdel kan denne sonen delvis sees i plankartet, men den ser ut til å sammenfalle med faresonene for skyte- og øvingsfeltet og deler av forbudsområdet i sjø. Jmf. saken med sivilombudet har imidlertid rettsvirkningen for hensynssonen i gjeldende arealdel falt bort.

Flystøy Evenes

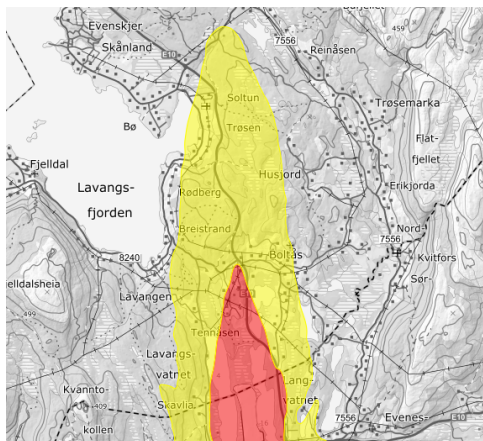
Når det gjelder støysoner fra Evenes/Narvik lufthavn og Evenes flystasjon viser vi i utgangspunktet til Avinor som drifter og eier av lufthavna.

I den sammenheng er det imidlertid relevant å nevne statlig reguleringsplan for Evenes flystasjon og Harstad/Narvik lufthavn som ble 17.11.2020 vedtatt av KMD (nå KDD). I planbeskrivelsen til statlig reguleringsplan vises det til at støysonene og andre restriksjoner som følger av planen vil være vesentlige innspill til kommende rullinger av kommuneplanens arealdel i Tjeldsund og Evenes kommuner.

Av hensyn til Forsvarets interesser ber Forsvarsbygg Tjeldsund kommune innarbeidet støysoner som ligger utenfor planområdet til statlig reguleringsplan som hensynssoner i kommuneplanens arealdel. Hensynssonene omfatter både rød og gul støysoner, se figur under.

- Rød sone nærmest støykilden, angir et område som ikke er egnet til støyfølsomme bruksformål, og etablering av ny bebyggelse med støyfølsom bruksformål skal unngås.
- Gul sone er en vurderingssone, hvor ny bebyggelse med støyfølsom bruksformål kan oppføres dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold.

Figur 3 utsnitt som viser rød og gul støysone innenfor Tjeldsund kommune

Støysonene innarbeides som hensynssoner etter plan- og bygningslovens § 11-8 tredje ledd bokstav a. Til hensynssonen utenfor flystasjon innarbeides det tilsvarende bestemmelser som i statlig reguleringsplan punkt 3.4.

«Retningslinje T-1442/2016 legges til grunn for planlegging av ny bebyggelse og for vurdering av støy for eksisterende bebyggelse.»

For eksisterende helårsboliger, barnehager, utdanningsinstitusjoner og helseinstitusjoner utenfor planområdet; som har lydnivå fra flyaktiviteten utenfor fasader over grenseverdier i T-1442/2016 tabell 3, skal det vurderes behov for støyreducerende fasadetiltak. Innendørs lydnivå fra flyaktiviteten i disse bygningene skal overholde grenseverdier i NS 8175 klasse C. Der dette ikke er mulig ut fra bygningstekniske forhold eller et forsvarlig kost/nytte-forhold, skal lydklasse D angitt i NS 8175 overholdes.»

Andre eiendommer

Forsvaret har også andre arealbruksinteresser i Tjeldsund kommune. Av hensyn til gradert informasjon kan det ikke gis nærmere informasjon om det enkelte objekt, men det vurderes generelt som positiv at landbruk-, natur-, friluftsliv og reindrift (LNFR-områder) uten spredt bebyggelse videreføres som arealformål rundt flere av disse objektene. Dette bidrar til å redusere den generelle utfordringen med innbygging av Forsvarets anlegg med små og store tiltak over lang tid. Forsvarsbygg vil i den videre prosessen ivareta disse interessene selv om de ikke kan synliggjøres.

Saksbehandling og Forsvarets interesser

Det er svært viktig at det opprettes tidlig dialog med Forsvarsbygg om alle søknadspliktige tiltak i nærheten av Forsvarets anlegg, og andre områder hvor Forsvaret har arealinteresser. Det bør fortrinnsvis foreligge uttalelse fra Forsvarsbygg før godkjenning av slike tiltak nær Forsvarets anlegg og områder gis.

Innspill fra Forsvarsbygg til varsel om planoppstart:

I forbindelse med utarbeidelsen av ny arealdel er det behov for videre dialog for å sikre riktige arealformål, avgrensning og tilhørende hensynssoner der de kan angis på offentlige kart. Den videre prosessen må avklare om gjeldende kommunedelplaner og kystsoneplan skal revideres og innarbeides i arealdelen.

Forsvarsbygg vil oppsummert gi følgende innspill til oppstart revisjon av kommuneplanens arealdel:

- Ramsund Orlogsstasjon må sikres med riktig arealformål hvis kommunedelplan skal revideres.
- Det militære forbudsområde i Ramsund må tegnes inn iht. vedtatt forskrift hvis kystsoneplan skal revideres. Det må knyttes bestemmelser til forbudsområde (H740) med henvisning til forskriften.
- V01 Hallarvik bør tas ut som akvakulturområde hvis kystsoneplan skal revideres. Det bør ikke åpnes opp for akvakulturanlegg i nærheten av eller i innseilingen til Ramsundet.

- Ramnes skyte- og øvingsfelt (SØF) må sikres med riktig arealformål i kommuneplanens arealdel. Hvis kommunen ønsker det kan eventuelle godkjente støysoner fra ny revidert utslippstillatelse oversendes når de foreligger. Godkjent støysoner kan legges inn som hensynssoner i kommuneplanens arealdel.
- Det må innarbeides sikkerhetssoner knyttet til Forsvarets anlegg i Skoddeberg og Ramnes. Til sikkerhetssonene (H350) må det knyttes bestemmelser som gir restriksjoner for utbygging av sivil bebyggelse. Forsvarsbygg vil oversende oppdaterte hensynssoner når nye beregninger foreligger.
- Støysoner fra Evenes/Narvik lufthavn og Evenes flystasjon innarbeides i kommuneplanens arealdel med bestemmelser som angitt i statlig reguleringsplan.

For å avklare plansituasjon og muliggjøre fremtidig videreutvikling og vekst som vedtatt i gjeldende langtidsplan vil Forsvarsbygg i løpet av kort tid ta kontakt med Tjeldsund kommune for en egen dialog om plansituasjon og planbehovet for å sikre og utvikle Ramsund orlogsstasjon med tilhørende kapasiteter, og Ramnes SØF.

Bjørn Bergesen
Leder arealplan
Eiendomsforvaltning

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Kopi til:			
Statsforvalteren i Nordland	Postboks 1405	8002	BODØ
Kystverket Hovedkontoret			
Statsforvalteren i Troms og Finnmark	Statens Hus	9815	VADSØ

Fra: inge.a.eriksen@gmail.com
Sendt: onsdag 27. april 2022 15:07
Til: Nordland.fylkeskommune@nfk.no; postmottak@tffk.no; Alta kommune; Berlevåg kommune; Båtsfjord kommune; Deanu gielda - Tana kommune; Evenes Kommune; Gamvik kommune; Gratangen kommune; Hamarøy kommune; Hammerfest kommune; Havvisk kommune; Loppa kommune; Lyngen kommune; Måsøy kommune; Nesseby kommune; Nordkap kommune; Porsanger kommune; post@kafjord.kommune.no; post@kvanangen.kommune.no; post@lavangen.kommune.no; Tjeldsund Postmottak; postmottak@nordreisa.kommune.no; postmottak@balsfjord.kommune.no; postmottak@karlsoy.kommune.no; postmottak@lebesby.kommune.no; postmottak@sorreisa.kommune.no; postmottak@tromso.kommune.no; postmottak@vadso.kommune.no; SALANGEN KOMMUNE; Skjervøy kommune; Storfjord kommune; Sørvaranger kommune; Vardø kommune
Kopi: post@bivdu.no
Emne: Informasjonsbrev fra Bivdu til fylkeskommuner og kommuner med sjøsamisk bosetting - rettighetshavere i fisket (også laks)
Vedlegg: Kommunal planarbeid og ivaretagelse av sjøsamiske fiskerirettigheter vs. rett til fiske.docx; Område for Kystfiskekvoten - Regulering av fisket etter torsk hyse og sei nord for 62 N i 2022.msg.docx; 1 Presentasjon av Bivdu.docx; Konsultasjoner - Forandring i sameloven den 11.06.2021 -076.pdf; Retningslinjer for konsultasjon mellom statlige-, fylkeskommune og kommunale myndigheter og Sametinget og andre - av 9. desember 2021.doc
Kategorier: Arkivert i Websak

Fra: Inge A. Eriksen <inge@bivdu.no>
Sendt: 27. april 2022 14:37

Til:
Fylkeskommuner og kommuner i Troms/Finmark og Nordland.

I forbindelse med revisjon og bruk av kommunens arealplan angående areal- og kystsoneplanlegging og annen bruk som kan berøre samiske interesser, vil Bivdu informere om at hensynet til rettighetshaverne i fiske (også laks) blir ivaretatt .

Er det noen spørsmål vedrørende denne informasjon så ta kontakt med undertegnede.

Mvh. Inge Arne Eriksen, leder i Bivdu.
Tel. 91 52 02 02

E-post: post@bivdu.no.
Org.nr. 992 876 875
Kontaktperson:
Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 (inge@bivdu.no)

Besøk- og kontoradresse:
Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA
Postadresse:
Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Adresseliste

Vår dato: 27. april 2022

Deres dato.

Informasjonsbrev til fylkeskommuner og kommuner med sjøsamisk bosetting

- **Angående areal- og kystsonoplanlegging og annen bruk som kan berøre samiske interesser.**

Bivdu vil med dette komme med informasjon og krav til fylkeskommuner og kommuner med sjøsamisk bosetting, om forhold som må hensyntas både ved arealplanarbeid og bruk av arealer.

Overordnet omhandler dette hensynet til bestående rettigheter og det materielle grunnlag for samisk kultur, herunder konsultasjonsprosess ved fylkeskommunenes og kommunens arealplanarbeid, med mer.

Bivdu vil kort redegjøre for disse hensynene, og innlede til et godt og nyttig samarbeid med berørte fylkeskommuner og kommuner, for å sikre gode prosesser og gode resultater.

Om Bivdu og retten til fiske

Bivdu¹ er en politisk uavhengig og ideell landsdekkende næringsorganisasjon med det formål å ivareta samers og andre folks rett til høsting og bruk av de marine og anadrome ressursene i sine nærrområder.

Som grunnlag for Bivdus arbeid, og i denne sammenheng innspill og krav rettet til kommunene i samiske områder, er retten til fiske som har beskyttelse i internasjonal minoritets- og urfolksrett. Denne retten innebærer en rett til et fiske som gir livsgrunnlag der man bor. Denne retten innebærer en plikt for de ansvarlige myndigheter til å aktivt tilrettelegge for slikt fiske, og beskyttelse mot alternativ bruk som kommer til fortrengsel for slikt fiske og livsgrunnlag. Denne fiskeretten er delvis nedfelt i deltakerloven § 21 siste ledd. Det foreligger også rett til sjølaksefiske i mange av de sjøsamiske områdene, som på lik linje med øvrige private rettigheter må hensyntas.²

---

¹ <https://bivdu.no/>

² Finnmarkskommisjonen har kommet frem til at det i samtlige felt de har utredet til nå, der slik rett er påberopt, foreligger selvstendige rettigheter til sjølaksefiske.

Fiske som livsgrunnlag skal sikre kontinuerlig samisk bosetting i de tradisjonelle områdene, og på den måten bidra til ivaretagelse og videreføring av samisk kultur. Fiskeri i samiske områder har derfor status som et materielt kulturgrunnlag.³ Kommunenes planarbeid er av vesentlig betydning i sikringen av disse fiskeriene. Som del av retten til fiske som et materielt kulturgrunnlag, foreligger også retten til å delta utformingen av alle tiltak, vedtak eller andre beslutninger som vil kunne berøre dette fisket, herunder kommunens planarbeidsprosess. For å sikre slik deltakelse er konsultasjonsordningen i henhold til Sameloven kapittel 4 en viktig forutsetning.⁴

Fisken, fiskefeltene og nødvendig infrastruktur – grunnlaget for samisk bosetting i fjordene og på kysten, og kommunenes ansvar i forhold til dette

Sjøen og havet med sine rike fiskeri og andre ressurser er selve livsnerven for de sjøsamiske samfunn på kysten og i fjordene.

Selv om retten til fisket i dag delvis følger av deltakerloven, er utfordringene det reelle innholdet i denne retten, som på den ene siden omhandler tilstrekkelig tilgang til ressursene, og på den andre siden er knyttet til sikring av arealene. Sikring av arealene omfatter både sikring av fiskens vandringer og gytemuligheter, samt fiskerinæringens tilgang til arealer for å kunne utøve sin fiskerett, både i sjø og på land. Dette gjør at fylkeskommuner og kommunene må følge dette opp i sine areal- og kystsoneplaner og øvrige aktivitet. Denne plikten for kommunene følger av den myndighet kommunene er gitt gjennom sitt planarbeid.

Retten til bruk av områder relatert til fisket står helt sentralt og spiller en avgjørende rolle for å kunne benytte sin rett til fiske. Dette gjelder i særlig grad de minste kyst- og fjordfartøylene, som på grunn av sin størrelse er avhengig av utnyttelse av lokale fiskeressurser (nærhetsprinsippet) i skjermfarvann. Dette fisket er et såkalt «hjemmefiske», som det sjøsamiske fisket er i stor grad tuftet på. I tilfeller der en lokal fisker - med en liten båt - mister tilgang til sine lokale fiskefelt og må fiske i nye områder, så avsluttes som regel fisket, og livsgrunnlaget går i så måte tapt. Retten til fiske er derfor tett sammenvevd med tilgangen til lokale ressurser, for derav å kunne leve av og utvikle og trygge sjøsamisk samfunn, kultur, næring og språk. Ved kommunenes planarbeid er det særlig planlegging og drift av fiskeoppdrett som i dag sterkt berører samisk fiskeri, og derfor retter Bivdu et særlig fokus på denne æringen, noe også kyst- og fjordkommunene bør gjøre i sitt planarbeid.

Ved utarbeidelse av kystsone- og arealplanarbeid vektlegger Bivdu særlig følgende forhold:

- 1) Rettighetsperspektiv - synliggjøring og ivaretagelse av samisk bosetting og rettigheter
- 2) Konsultasjonsprosess - iht. sameloven kapittel 4
- 3) Kunnskapsgrunnlaget - lokal medvirkning
- 4) Miljøpåvirkning - oppdrett

---

³ Se blant annet forarbeidene til deltakerloven, Prop. 70 L, Endringer i deltakerloven, havressurslova og finnmarkslova (kystfiskeutvalet), (2011–2012), kapittel 10.2.4.

⁴ Bivdus arbeid har sitt grunnlag i internasjonal beskyttelse av utøvelse av et fiske som gir livsgrunnlag i henhold til ILO-konvensjon 169, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter, og FNs. Bivdu representerer fiskere i denne kategorien, og oppfyller vilkårene for konsultasjonsrett i saker som påvirker samenes kultur, samfunn, næring og språk, med statlige myndigheter, fylkeskommuner og kommuner, jf. Sameloven kapittel 4 om konsultasjoner.

E-post: post@bivdu.no.

Org.nr. 992 876 875

Kontaktperson:

Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 (inge@bivdu.no)

Besøk- og kontoradresse:

Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA

Postadresse:

Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

1) **Rettighetsperspektiv - synliggjøring og ivaretagelse av samisk bosetting og rettigheter**

Bestående rettigheter må ivaretas i planleggingen og gjennomføringen av nye tiltak. Bivdu vil særlig vektlegge at kommunene gjennom sin arealplanlegging synliggjør samisk bruk og rettigheter, og hvordan hensynene til disse vil ivaretas i planarbeidet og i senere realisering av denne.

Ved disponering av arealer i sjø til annet enn fiske, vil Bivdu særlig sikre fiskeriinteressene, og da spesielt retten til fiske med båter under 11 meter. Retten til fiske for fartøy under 11 meter knyttet til fiske i sjøsamiske områder følger av deltakerloven § 21 siste ledd, og gjelder hele Finnmark og noen kommuner/grunnkretser i Troms og Nordland.

For at kommunene skal kunne sikre disse fiskeriene, må kommunene inneha god kunnskap om fiskeriene og deres behov, som videre gjenspeiles i planarbeidet. Slik kunnskap danner også grunnlag for god konsultasjonsprosess.

2) **Involvering, deltakelse og konsultasjoner iht. sameloven kapittel 4**

Retten til fiske, med særlig beskyttelse i internasjonale minoritets- og urfolksbestemmelser, omfatter en rett til å bli informert, involvert, og en rett til reell medvirkning i beslutninger som tas, som berører dette fisket. Denne medbestemmelsesretten er videre bygget ut i konsultasjonsordningen, som nå følger av sameloven kapittel 4. Bivdu vil i henhold til sitt formål om å ivareta urfolksinteresser, gjennomføre konsultasjoner i alle saker som *vil* eller *kan* påvirke fiske i samiske områder.

Kommuner og fylkeskommuner er underlagt konsultasjonsplikt i henhold til sameloven § 4-4, og lyder som følger: «*Fylkeskommuner og kommuner har plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte.*»

Dette medfører blant annet at i alle saker som omhandler etablering og drift av oppdrett av fisk i sjøsamiske områder, vil Bivdu gjennomføre konsultasjoner med statlige myndigheter, fylkeskommuner og kommuner. Konsultasjonsplikten er ikke en høringsplikt, men et krav til prosess som starter straks noen ønsker/planlegger tiltak. Formålet med konsultasjonene er å sikre at berørte samiske interesser kommer tidlig inn i prosessene, og at de har en mulighet til å påvirke beslutningene. Det vil si at konsultasjoner starter før planleggingen og utarbeidelsen av eventuelle høringsdokumenter med kunnskapsgrunnlag, og skal vedvare så lenge man kan komme til enighet.

I henhold til sameloven § 4-6 skal konsultasjonene gjennomføres

«i god tro og med formål om å oppnå enighet. Det organet som har konsultasjonsplikt, skal gi full informasjon om relevante forhold på alle stadier i behandlingen av saken.

Konsultasjonene skal begynne så tidlig at partene har reell mulighet til å oppnå enighet om beslutningen.

Konsultasjonene skal ikke avsluttes så lenge partene antar at det er mulig å oppnå enighet om saken.»

Gode konsultasjoner bidrar til å forebygge konflikter, klager og rettsprosesser. En god prosess gir bedre grunnlag for beslutningene, og kan bidra til at de aktuelle tiltakene treffer bedre og er enklere å gjennomføre. Bivdu viser for øvrig til veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser.

Bivdu ønsker på denne måten å medvirke og konsulteres i arbeidet med planprogram for kommuneplanens arealdel.

Bivdu er å anse som representativt organ for å sikre fiskerne i sjøsamiske områder gjennom konsultasjoner, der annet ikke avtales.

Der det ikke gjennomføres konsultasjoner, fra et tidlig nok tidspunkt i prosessen, med tanke på utarbeidelse av kunnskapsgrunnlag, sikring av informasjon og reell medvirkning, vil Bivdu konstatere brudd på konsultasjonsplikten, hvilket kan føre til at planvedtak ikke er gyldig. Dersom beslutningsmyndighet har fattet realitetsbeslutninger før konsultasjoner er igangsatt (manglende *god tro*), vil også konsultasjonsplikten anses brutt.

Bivdu forutsetter at all statlig, fylkeskommunal og kommunal forvaltning som angår all arealdisponering i sjø og på land, etter dette varsles til Bivdu, slik at eventuelle nødvendige konsultasjoner kan sikres. Bivdus kostnader vedrørende oppfølging og saksbehandling av slike saker, dekker fullt ut av utbygger.

3) Kunnskapsgrunnlaget - lokal medvirkning

Kunnskapsgrunnlaget for beslutninger som berører fiskeriene i sjøsamiske områder må være bedre enn dagens praksis viser for å kunne anses tilstrekkelig. Kunnskapsgrunnlaget må synliggjøre de berørte fiskerienes bruk og behov, samt de planlagte tiltaks mulige konsekvenser og virkninger for disse fiskeriene. Kunnskapsgrunnlaget skal også omfatte lokal kunnskap og vurderingen av disse.

Kravet til offentlige myndigheters kunnskapsgrunnlag følger av forvaltningsloven, plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven mm.

Konsultasjonsprosess vil i det enkelte tilfelle bidra til å sikre et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag tidlig i prosessen, det samme gjelder øvrig involvering av lokale interesser og deres kunnskap.

For at Bivdu skal kunne ta stilling til fremlagte planer og ideer, må kunnskapsgrunnlaget vedlegges saken, og må omfatte blant annet:

- Kartlegging og utredning av bruk og eventuelle eksisterende rettigheter til fiske (også laks) i området. Også eventuell historisk/tidligere bruk som er nødvendig å ta i betraktning.
  - o Eksisterer det kart og nedtegnelser over fiskeområder, fiskevandningsruter og gytefelt?
- Konsekvensutredning:
  - o Vil kommunens vedtak berøre slik bruk og eventuelle eksisterende rettigheter, og hvordan?

E-post: post@bivdu.no.

Org.nr. 992 876 875

Kontaktperson:

Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 (inge@bivdu.no)

Besøk- og kontoradresse:

Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA

Postadresse:

Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

- Hvilke vurderinger er gjort av konsekvensutredningene, og hvilke alternativer er vurdert?
- Har man oversikt over hvordan tidligere lokaliseringer av oppdrett har endret fiskens vandringer og dermed fiskeriene? Hvordan ses nye planlagte avsatte områder til oppdrett i lys av eldre og nåværende lokaliteters innvirkning på fiskeriene?

4) Miljøpåvirkning - oppdrett

Bivdu registrerer at fiskeriene med sine små enheter (båter) har en annen tilnærming til samfunnsbygging og synliggjøring av arbeidsplasser enn det oppdrettsnæringen kan vise til. Derfor må både staten, fylkeskommuner, kommuner og oppdrettsnæringa ta inn over seg at oppdrettsnæringa må etableres og drives på en måte der en ikke kun tar hensyn til et positivt økonomisk resultat, men også i særdeleshet oppfyller dagens normer når det gjelder bosetting, miljø og bærekraft.

Dette innebærer bl.a. at etablering og drift av oppdrettsanlegg ikke må ødelegge for, eller fortrenge lokale rettighetshavere fra sin bruk av sjøområdene.

For å ikke fortrenge tradisjonelle næringer krever Bivdu at oppdrettsnæringen i sjøsamiske områder, både eksisterende og nyetableringer, utvikler en miljøvennlig næring som tar hensyn til det tradisjonelle fisket, og bevarer det biologiske mangfoldet på kysten og i fjordene. Det kan ikke gjøres utslipp som påvirker fjordens økosystem med de lokale og vandrende fiskeressursene, jf. havressursloven § 7 b.

Bivdu legger følgende anleggsspesifikasjoner og miljøkrav til grunn ved drift av oppdrettsanlegg i sjø:

- Anleggene skal ikke plasseres på gytefelt for fisk eller hindre fiskens vandringsveier (gyte /beite).
- Anleggene skal ikke hindre fiskerne i å skal benytte sin rett til fiske, i henhold til deltakerloven 21, siste ledd.
- Anleggene skal drives med nullutslipp, som innebærer at anlegget - ikke under noen omstendigheter – har eller kan ha utslipp av:
  - Rømming av laks
  - Fôrrester og faces fra fisk i oppdrett
  - Lus, lusemiddel, kobberstoffer eller andre gift- eller medisinrester (stoffer)

Både ved utarbeidelse av ny, ved revidering av, eller dispensasjoner fra eksisterende kommuneplan (arealdel) som har med etablering og drift av oppdrettsanlegg, vil Bivdu ha fullt innsyn i alle opplysninger og konsekvensutredninger som kommunen har gjennomført. Dette omhandler også en helhetlig og samlet vurdering av oppdrettsindustriens totale belastning på miljø, andre brukerinteresser og lokal næringsutvikling og tilpasning. Det er et absolutt et krav om at ved etablering av oppdrett i sjø har en drift som er økosystembasert tilnærmet og i tråd med livet i havet og det biologiske mangfoldet der en ivaretar både de lokale og vandrende fiskeressursene i våre nære kyst- og fjordområder.

Avslutningsvis

Ressurssituasjonen gjennom de siste tiår i fjorder og kystnære områder, har marginalisert fiskerinæringen i de samiske områdene. Samtidig har andre næringer tatt seg opp i de samme områdene. Rettighetssituasjonen for disse fiskeriene består til tross for dette, og med sin økologisk bærekraftige karakter, er det desto viktigere at kommunene legger til rette for styrking og utvikling av lokalt rettighetsbasert fiskeri, gjennom sin myndighetsutøvelse både på land og i sjø.

Bivdus formål er å støtte opp om nettopp dette, og vil både bistå kommunene i dette arbeidet, og samtidig sikre rettighetshavere, deres næring og materielle kulturgrunnlag.

Bivdu ber derfor kommunene om å informere Bivdu om relevante prosesser, og at det tas kontakt dersom det er ønskelig med ytterligere informasjon eller samtale rundt disse hensynene.

Mvh. Inge Arne Eriksen, leder i Bivdu

Adresseliste

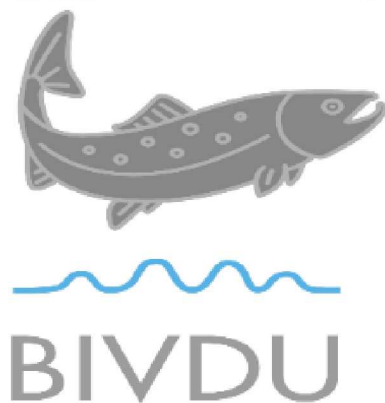
(gjelder de områdene der retten til fiske for båter u/ 11 meter gjelder (jf. Deltakerloven § 21, siste ledd):

- Nordland fylkeskommune
- Troms og Finnmark fylkeskommune
- Kommunen i Troms og Finnmark
  - o Alta, Balsfjord, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Gratangen, Hammerfest, Hasvik, Karasjok, Karlsøy, Kautokeino, Kvænangen, Kåfjord, Lavangen, Lebesby, Loppa, Lyngen, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Nordreisa, Porsanger, Salangen, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa, Sør-Varanger, Tana, Vadsø, Vardø, Trømsø (eier av fartøy være bosatt i en av grunnkretsene Jøvik, Olderbakken, Lakselvbukt, Lakselvdalen, Sjøvassbotn, Stordal, Sjursnes, Reiervik, Breivika eller Ullsfjordmoane) og Tjeldsund kommune (eier av fartøyet må være bosatt i område som i 2019 var en del av daværende Skånland kommune).
- Kommunen i Nordland
  - o Hamarøy, Evenes og Narvik (eier av fartøy må være bosatt i område som i 2019 var en del av daværende Narvik eller Tysfjord kommune).

E-post: post@bivdu.no.
Org.nr. 992 876 875
Kontaktperson:
Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202

Besøk- og kontoradresse:
Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA
Postadresse:
Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Bivdu¹ er en ideell og politisk uavhengig landsdekkende næringsorganisasjon ². Bivdus målsetting er å ivareta interessene til alle som bor i sjøsamiske områder, når det gjelder sin rett til høsting og bruk av marine ressurser i sine nærområder. Dette for å bevare og videreføre sin kultur, næring, språk og samfunn, slik de alltid har gjort fra de eldste tider av. Dette gjelder også fiske av laks.

Bivdus målformulering har sitt utspring i samers og befolkningens sedvanemessige rettsoppfatning og de prinsipper som her ligger til grunn gjennom rett til fiske på lokale ressurser (nærhetsprinsippet). Befolkningen som bor i området, skal rettmessig få beskatte og utnytte sine marine ressurser og sjøområder, for derigjennom å kunne opprettholde og utvikle sin levevei og sine samfunn gjennom fiske som næring og kunne leve av.

Bivdu har som mål å bli en slagkraftig næringsorganisasjon, og vil derfor være en organisasjon som kan samarbeide med ulike organisasjoner både nasjonalt, men også internasjonalt.

Bivdu ønsker – ut fra sine vedtekter og som en sjøsamisk næringsorganisasjon - og konsultere direkte med statlige myndigheter (jf. Sameloven nr. 56 av 12.06.1987, sist endret 11.06.2021, § 4.2 Konsultasjoner)

Bivdu vil også arbeide for at organisasjonen på best mulig måte ivaretar sine medlemmer gjennom oppbygging av en modere organisasjons, og følge reguleringsprosesser innen fiskeriene, samt alt annet arbeid som naturlig tilligger organisasjonens mandat.

Bivdu oppfordrer alle som støtter vår målsetting om å bli medlem!

---

¹ Bivdu uttales Bivdo

² <https://bivdu.no/>

Sendt: 26. april 2022 10:41
Til: Inge A. Eriksen <inge@bivdu.no>
Emne: Kystfiskeordningen 2022 - området

Kystfiskeordningen 2022

Kystfiskeordningen innebærer en garantert tilleggskvote til fartøy i åpen gruppe i fisket etter torsk nord for 62°N. Kvotetillegget tildeles fartøy med eiere som er bosatt i enkelte kommuner i Nordland samt i Troms og Finnmark.

Hva innebærer kystfiskeordningen?

Det gjøres en egen avsetning til kystfiskeordningen på 0,9 % av norsk totalkvote. Dette kvantumet fordeles som en garantert tilleggskvote til merkeregistrerte fartøy i åpen gruppe som fyller vilkårene for å delta i ordningen.

Nærmere bestemmelser om kystfiskeordningen følger av [forskrift om reguleringen av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N § 22](#)

Hvem omfattes av ordningen?

Kvotetillegget tildeles fartøy med eiere bosatt i følgende kommuner eller deler av kommune:

Troms og Finnmark

Alta, Balsfjord, Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Gratangen, Hammerfest, Hasvik, Karasjok, Karlsøy, Kautokeino, Kvænangen, Kåfjord, Lavangen, Lebesby, Loppa, Lyngen, Måsøy, Nesseby, Nordkapp, Nordreisa, Porsanger, Salangen, Skjervøy, Storfjord, Sørreisa, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø.

For merkeregistrerte fartøy i Tromsø kommune må eier av fartøy være bosatt i en av grunnkretsene Jøvik, Olderbakken, Lakselvbukt, Lakselvdalen, Sjøvassbotn, Stordal, Sjursnes, Reiervik, Breivika eller Ullsfjordmoane. For merkeregistrerte fartøy i Tjeldsund kommune må eier av fartøyet være bosatt i område som i 2019 var en del av daværende Skånland kommune.

Nordland

Hamarøy og Evenes. For merkeregistrerte fartøy i Narvik kommune må eier av fartøy være bosatt i område som i 2019 var en del av daværende Narvik eller Tysfjord kommune.

Hvordan får man ta del i kystfiskeordningen?

Det er ikke nødvendig å søke om å få tilleggskvote, men det er et krav at Fiskeridirektoratet mottar påmelding før fisket tar til. Påmelding skal gjøres via [digitalt påmeldingsskjemaet](#).

Meldingen skal inneholde informasjon om organisasjonsnummer, kommune, startdato, fartøy, registreringsmerke, samt eiers navn og bostedsadresse. Skjema må sendes inn før fisket tar til.

Bivdu¹

Organisasjon for fiskere i sjøsamisk område.

Retningslinjer for Konsultasjon² av. 10.10.2021

Som urfolk har samene rett til å bli konsultert i saker som kan få direkte betydning for dem. For å sikre at dette arbeidet blir gjennomført på en tilfredsstillende måte følges nedenfor stående retningslinjer.

Bivdu er en ideell og politisk uavhengig landsdekkende næringsorganisasjon. Bivdus målsetting er å ivareta interessene til alle som bor i sjøsamiske områder, når det gjelder sin rett til høsting og bruk av marine ressurser i sine nærområder. Dette for å bevare og videreføre sin kultur, næring, språk og samfunn, slik de alltid har gjort fra de eldste tider. Dette gjelder også fiske av laks.

For at konsultasjonene skal foregå på en korrekt og forutsigbar måte har Bivdu valgt å ta utgangspunkt i tidligere generelle retningslinjer for konsultasjon mellom statlige myndigheter og Sametinget, i utforming av retningsgivende prosedyrer som skal ligge til grunn ved konsultasjoner mellom statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter og Bivdu.

1. Formål

Formålet med prosedyrene er å:

- bidra til en praktisk gjennomføring av statens folkerettslige forpliktelse til å konsultere med urfolk.
- søke å oppnå enighet mellom statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter og Bivdu når det overveies å innføre lover eller tiltak som kan påvirke samiske interesser direkte.
- legge til rette for utviklingen av et partnerskapsperspektiv mellom statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter og Bivdu som virker til styrking av samisk kultur og samfunn.
- utvikle felles forståelse for situasjonen og utviklingsbehovet i samiske samfunn.

2. Virkeområde

Konsultasjonsprosedyrene gjelder for regjeringen, departementer, direktorater og andre underliggende virksomheter.

- Konsultasjonsprosedyrene gjelder i saker som vil kunne påvirke samiske interesser direkte. Det saklige virkeområdet for konsultasjoner vil kunne omfatte ulike sakstyper, slik som lover, forskrifter, enkeltvedtak, retningslinjer, tiltak og beslutninger (f.eks. i stortingsmeldinger).
- Konsultasjonsplikten kan omfatte alle ideelle og materielle former for samisk kultur. Aktuelle temaer kan f.eks. være musikk, teater, litteratur, kunst, media, språk, religion, kulturarv, immaterielle rettigheter og tradisjonell kunnskap, stedsnavn, helse- og sosial, barnehager, utdanning, forskning, eiendoms- og bruksrettigheter, arealinngrep- og arealdisponeringssaker, næringsutvikling, reindrift, fiske, landbruk, mineralvirksomhet, vindkraft, vannkraft, bærekraftig utvikling, kulturminnevern, biomangfold og naturvern.
- I saker som er knyttet til det materielle kulturgrunnet, slik som arealdisponeringer (også sjø), arealinngrep og landrettigheter er det geografiske virkeområde for konsultasjoner (tradisjonelle samiske områder) Finnmark, Troms, Nordland og Nord-Trøndelag fylke, samt kommunene Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Rissa, Selbu, Meldal, Rennebu, Oppdal, Midtre Gauldal, Tydal, Holtålen og Røros i Sør-Trøndelag fylke, Engerdal og Rendalen, Os, Tolga, Tynset og Folldal kommuner i Hedmark fylke, og Surnadal og Rindal kommuner i Møre og Romsdal.
- Saker av generell karakter som må antas å ville påvirke hele samfunnet vil i utgangspunktet ikke omfattes av konsultasjonsplikten (eks. forsvarspolitik).

---

¹ Uttales Bivdo

² jf. Sameloven nr. 76, sist endret 11.06.2021, § 4.2 Konsultasjoner

3. Informasjon

- Statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter skal gi full informasjon om aktuelle saker som kan påvirke samene direkte, samt alle relevante forhold i saksbehandlingen.

4. Offentlighet

- Informasjon som utveksles mellom statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter og Bivdu i forbindelse med konsultasjoner skal kunne unntas offentlighet, forutsatt at det foreligger hjemmel for dette (jf. Offentleglova § 19³).
- Meroffentlighet skal praktiseres. Partenes endelige standpunkter i de enkelte saker skal være offentlige.

5. Generelle bestemmelser om konsultasjonsprosedyrene

- Konsultasjonene med Bivdu skal foregå i god tro og med målsetting om å oppnå enighet om foreslåtte tiltak.
- Statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter skal så tidlig som mulig informere Bivdu om oppstart av aktuelle saker som kan påvirke samene direkte, og om hvilke samiske interesser og forhold som kan bli berørt
- Etter at Bivdu er blitt informert om aktuelle saker, skal Bivdu gi tilbakemelding så snart som mulig om det er ønskelig at det gjennomføres videre konsultasjoner.
- Bivdu skal også kunne ta opp saker hvor Bivdu ønsker å gjennomføre konsultasjoner.
- Ved konsultasjon skal partene klargjøre sitt standpunkt i saken (posisjonsnotat) og gjøre dette kjent for motparten før konsultasjon.
- Dersom statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter og Bivdu blir enige om å avholde videre konsultasjoner i en bestemt sak, skal en i fellesskap søke å bli enig om opplegget for disse konsultasjonene, herunder tid og sted for videre kontakt (f.eks. møter, videokonferanser, telefonkontakt, utveksling av skriftlig materiale), tidsfrister for tilbakemeldinger, evt. behov for konsultasjoner på politisk nivå og politisk behandlingsform. Det skal gis tilstrekkelig tid til gjennomføring av reelle konsultasjoner og organisasjonsmessig behandling av forslag. Et evt. ekstraordinært års-, medlems- og styremøter i Bivdu i den aktuelle saken må skje så tidlig som mulig.
- Der sakene krever det skal det legges til rette for at det skal kunne avholdes flere konsultasjonsmøter og at saker ikke avsluttes så lenge Bivdu og statlige-, fylkeskommune- og kommunale myndigheter antar at det er mulig å oppnå enighet.
- I saker som behandles i statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter skal det i foreleggelsen for øvrige berørte departementer og parter fremgå tydelig hvilke forhold det er oppnådd enighet med Bivdu om, og eventuelt hva det ikke er oppnådd enighet om. I proposisjoner og meldinger som fremmes for Stortinget, og der regjeringen har et annet standpunkt enn Bivdu, skal Bivdus vurderinger og standpunkter fremgå.

6. Protokoll

- Det skal føres protokoll fra alle konsultasjonsmøter mellom statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter og Bivdu. I protokollen skal det gis en kort redegjørelse for hva saken gjelder, partenes vurderinger med grunngitte standpunkter og konklusjonen i saken.
- Protokollutkast føres av statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter og forelegges Bivdu for gjennomgang og eventuelle korreksjoner. Protokollen godkjennes av begge partene.

7. Behov for utredninger/kunnskapsgrunnlag

- Når statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter eller Bivdu mener det er behov for utredninger for å styrke faktagrunnlaget eller det formelle grunnlaget for vurderinger og beslutninger skal dette tilkjennegis så tidlig som mulig og partene skal bringe spørsmål knyttet til mandat for eventuelle utredninger inn i konsultasjonsprosessen. Statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter og Bivdu skal søke å oppnå enighet om både mandat og hvem som skal stå for et eventuelt utredningsarbeid. Statlige-, fylkeskommunale- og kommunale myndigheter og Bivdu har plikt til å bistå med nødvendige opplysninger og materiale som det er behov for ved gjennomføringen av utredningsarbeidet.

---

³ Offentleglova § 19, som lyder: Unntak for dokument som blir utveksla under konsultasjoner med Sametinget mm.

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Kunngjort 11. juni 2021 kl. 12.35

PDF-versjon 14. juni 2021

11.06.2021 nr. 76

Lov om endringer i sameloven mv. (konsultasjoner)

Prop.86 L (2020–2021), Innst.620 L (2020–2021), Lovvedtak 149 (2020–2021). Stortingets første og andre gangs behandling hhv. 3. og 7. juni 2021. Fremmet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Endringer i følgende lover:

- 1 Lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven).
- 2 Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova).

I

I lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold gjøres følgende endringer:

§ 1-1 skal lyde:

§ 1-1. Lovens formål. Forholdet til folkeretten

Lovens formål er å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe i Norge kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

Loven gjelder med de begrensninger som følger av ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater. Loven skal anvendes i samsvar med folkerettens regler om urfolk og minoriteter.

Nytt kapittel 4 skal lyde:

Kapittel 4 Konsultasjoner

§ 4-1. Saker som er gjenstand for konsultasjoner

Bestemmelsene i kapitlet her gjelder for lovgivning, forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte. Bestemmelsene gjelder ikke for saker om statsbudsjettet.

Bestemmelsene i kapitlet her gjelder ikke for saker av generell karakter som må antas å ville påvirke hele samfunnet på samme måte.

I saker som er knyttet til naturgrunnlaget for samisk kultur, gjelder bestemmelsene i kapitlet her for tiltak og beslutninger som planlegges iverksatt i tradisjonelle samiske områder, eller som kan få virkning på samisk materiell kulturutøvelse i tradisjonelle samiske områder.

Bestemmelsene i kapitlet her gjelder ikke for Sametinget i saker hvor Sametinget har innsigelsesadgang etter plan- og bygningsloven § 5-4.

§ 4-2. Rett til å bli konsultert

I saker nevnt i § 4-1, har Sametinget og andre representanter for berørte samiske interesser rett til å bli konsultert.

§ 4-3. Plikt til å konsultere

Plikten til å konsultere etter bestemmelsene i kapitlet her gjelder for

- a) regjeringen, departementer, direktorater og andre underliggende virksomheter,
- b) statsforetak og private rettssubjekter når de utøver myndighet på vegne av staten.

§ 4-4. Konsultasjonsplikt for fylkeskommuner og kommuner

Fylkeskommuner og kommuner har plikt til å konsultere representanter for berørte samiske interesser i saker om lokale forskrifter og andre beslutninger eller tiltak som vil kunne påvirke samiske interesser direkte.

Bestemmelsene i kapitlet her gjelder for øvrig så langt de passer.

§ 4-5. Varsling om saker som kan bli gjenstand for konsultasjoner

Den som har konsultasjonsplikt, skal varsle Sametinget og andre med konsultasjonsrett om saker som kan bli gjenstand for konsultasjoner, jf. § 4-1. Er varsling ikke gitt, kan Sametinget på eget initiativ anmode om konsultasjoner i slike saker.

Sametinget og andre med konsultasjonsrett skal innen rimelig tid svare på om de ønsker konsultasjoner i den aktuelle saken. Sametinget kan også gi sin vurdering av om andre enn Sametinget bør konsulteres i saken.

§ 4-6. Innholdet i og formålet med konsultasjonene

Konsultasjonene skal gjennomføres i god tro og med formål om å oppnå enighet. Det organet som har konsultasjonsplikt, skal gi full informasjon om relevante forhold på alle stadier i behandlingen av saken.

Konsultasjonene skal begynne så tidlig at partene har reell mulighet til å oppnå enighet om beslutningen.

Konsultasjonene skal ikke avsluttes så lenge partene antar at det er mulig å oppnå enighet om saken.

§ 4-7. Protokoll

Det skal føres protokoll fra konsultasjonene. I protokollen skal det redegjøres for hva saken gjelder, partenes vurderinger og standpunkter og konklusjonene i saken. Det skal tydelig framgå om det er oppnådd enighet.

Den samiske partens vurderinger i saken skal følge saken fram til endelig beslutning.

§ 4-8. Forskrifter

Kongen kan gi forskrift med nærmere bestemmelser om hvem som har rett og plikt til konsultasjoner, og om gjennomføringen av konsultasjoner for organer og rettssubjekter som nevnt i § 4-3.

§ 4-9. Virkning av brudd på konsultasjonsregler

Brudd på reglene om konsultasjoner i kapitlet her kan gi grunnlag for ugyldighet i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper.

§ 4-10. Forholdet til forvaltningsloven og annen lovgivning

Reglene om konsultasjoner i loven her gjelder ved siden av saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven og regler om samiske interesser i andre lover, med de unntakene som følger av § 4-1 fjerde ledd.

Nåværende kapittel 4 blir nytt kapittel 5. Nåværende §§ 4-1 og 4-2 blir nye §§ 5-1 og 5-2.

II

Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd § 19 første punktum skal lyde:

Det kan gjerast unntak frå innsyn for dokument som blir utveksla mellom statlege organ og Sametinget og andre som ledd i konsultasjonar etter reglane i sameloven kapittel 4.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Dielddanuori Suohkan - Tjeldsund kommune
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Vår ref.
17/03570-13

Vår dato:
29.04.2022

Deres ref.
22/343 - 2 / ANOL

Deres dato:
17.03.2022

Vår saksbehandler:
Einar K Merli - 976 51 687

Tjeldsund kommune - Kommuneplaner - Kommuneplanens arealdel - Varsel om oppstart av planarbeid - Høring av forslag til planprogram - Uttalelse fra Avinor

Vi viser til kommunens brev av 17.03.2022 vedrørende varsel om oppstart av arbeid med kommuneplanens arealdel og høring av forslag til planprogram.

1. Innledning

Luffartstilsynet har den 04.07.2017 med hjemmel i § 1 i *Forskrift om sertifisering av flyplasser mv. datert 25.08.2015, jf. artikkel 6 i EU-forordning nr. 139/2014*, sertifisert Harstad/Narvik lufthavn Evenes. Etter søknad fra Avinor endret Luffartstilsynet den 15.01.2020 sertifiseringsbasisen (CB) for lufthavnen til *CS-ADR-DSN utgave 4*.

Siden deler av Harstad/Narvik lufthavn ligger i Tjeldsund kommune, burde det tas inn et punkt i planprogrammet som omhandler lufthavnen og hvilke konsekvenser den får for arealdelen til kommuneplanen.

2. Lufthavnarealer

Avinor eier gbnr. 22/14 i Tjeldsund kommune, som er en landtunge som går fra kommunegrensen mot Evenes og nordover til Røstelva. Eiendommen ligger mellom Lavangsvatnet og Langvatnet.

Den sørlige delen av eiendommen er en del av det inngjerdete sikkerhetsområdet rundt rullebanen på Harstad/Narvik lufthavn, jf. *CS ADR-DSN.B.150* og omfatter også inspeksjonsvei, utrykningsvei og innflygingslys. Videre nordover benyttes arealet til innflygingslysanlegg (kategori I) for bane 17, jf. *CS ADR-DSN.M.630*, samt utrykningsvei nordover som ender i en snuplass, jf. § 12 i *Forskrift om brann- og redningstjeneste (BSL E 4-4)*. Videre har Avinor et krav om frisikt til innflygingslysene som strekker seg ut til 60 meter fra senterrekken, jf. *CS ADR-DSN.M.630*. Avinor har følgelig hjemmel for å gå inn å fjerne vegetasjon (skog) som hindrer frisikt til innflygingslysene.

Med bakgrunn i overnevnte forhold ber Avinor om at et areal på ca. 335 dekar av Avinors eiendom gbnr 22/14 legges ut som lufthavnareal (2030) i arealdelen. Lufthavnarealet er vist i vedlegg 1 og følgende forhold er lagt til grunn:

- Syd: Inngjerdet sikkerhetsområde + 30 meter sone langs gjerdet.
- Øst: Ut til 60 meter fra innflygingslysenes senterrekke.
- Nord: Ca. 100 meter fra Røstelva.
- Vest: Ca. 100 meter fra Lavangsvatnet.

3. Restriksjonsplan og byggerestriksjonskart (BRA-kart) for Harstad/Narvik lufthavn

For Avinor er det viktig at høyderestriksjonene rundt rullebanen og byggerestriksjonskrav (BRA-krav) for flynavigasjonsanleggene blir ivaretatt gjennom kommuneplanen med tilhørende bestemmelser slik Luftfartstilsynet krever. Overholdelse av høyde- og byggerestriksjonskravene er viktig for flysikkerheten og regulariteten, og nødvendig for at lufthavnen skal beholde sin sertifisering i henhold til regelverket.

Luftfartstilsynet har stilt krav om at bestemmelser for hinderfrihet i forbindelse med inn-/utflyging blir ivaretatt ved de enkelte lufthavnene. Luftfartsloven krever at hinderflatene i restriksjonsplanen og byggerestriksjonene for flynavigasjonsanleggene behandles på en slik måte av planmyndighetene at det kan utøves kontroll over områdene og bruken av disse.

Luftfartsloven og retningslinjer som tidligere er sendt flyplasskommunene fra Samferdselsdepartementet, presiserer at hovedregelen er at hinderfriheten rundt flyplassene skal ivaretas gjennom Plan- og bygningslovens (PBL) bestemmelser. I PBL § 11-8 er det fastsatt at kommuneplanen i nødvendig utstrekning skal vise hensyn og restriksjoner som har betydning for bruken av areal. Hensyn og forhold som inngår i PBL § 11-8 siste ledd bokstav a til f, skal markeres i kommuneplanen som hensynssoner med tilhørende retningslinjer og bestemmelser. Når et område senere tas under regulering, gjøres disse forholdene gjeldende i reguleringsplanen.

Restriksjonsplanen og byggerestriksjonskartet (BRA-kartet) for Harstad/Narvik lufthavn må legges inn som egne hensynssoner H190 (andre sikringssoner) i arealdelen til kommuneplanen. Hensikten med å skille ut egne hensynssoner på denne måten, er å vise hvilke viktige hensyn som må iakttas innenfor sonene, uavhengig av hvilken arealbruk det planlegges for. I dette tilfelle dreier det seg om:

- Høyderestriksjonene/hinderflatene rundt rullebanen i henhold til restriksjonsplanen for lufthavnen, hjemlet i *EASA-krav CS ADR-DSN.H (obstacle limitation surfaces) og CS ADR-DSN.J.480 (precision approach runways) gjeldende fra 08.12.2017.*
- Byggerestriksjoner rundt flynavigasjonsanleggene i henhold til BRA-kartet for lufthavnen, hjemlet i § 6 i *Forskrift om kommunikasjons-, navigasjons- og overvåkingstjeneste (BSL G 6-1 vedtatt 27.06.2011).*

Videre må det stilles krav i bestemmelsene til arealdelen om at alle nye reguleringsplaner innenfor restriksjonsområdene skal innarbeide høyderestriksjonene i form av hensynssoner eller det må angis i bestemmelsene maksimal tillatt byggehøyde (mønehøyde) på bygninger og anlegg som ikke overstiger høyderestriksjonene i restriksjonsplanen.

I vedlegg 2 følger restriksjonsplanen (ENEV-P-08) og vedlegg 3 byggerestriksjonskartet (BRA-kartet, ENEV-P-09) for Harstad/Narvik lufthavn. Disse kan ettersendes Tjeldsund kommune i sosi-/dwg - format på forespørsel til post@avinor.no.

Det vil være hensiktsmessig å legge inn yttergrensene for restriksjonene som hensynssoner på arealdelen, og at overnevnte restriksjonsplan og BRA-kart legges som egne vedlegg til arealdelen, som mer detaljert viser høyde-/byggerestriksjonene.

Når det gjelder bestemmelse for hensynssonene i KPA, foreslås følgende tekst:

Andre sikringssoner, høyderestriksjoner/byggerestriksjoner omkring Harstad/Narvik lufthavn (H190)

Innenfor hensynssone H190_1 gjelder de høyderestriksjoner som er angitt med koter (sorte streksymboler) på gjeldende restriksjonsplan for Harstad/Narvik lufthavn, Avinors tegning ENEV-P-08. For områder beliggende mellom de viste koter, skal høyderestriksjonen beregnes gjennom interpolasjon. Innenfor restriksjonsområdet kan det ikke etableres hinder (bygninger, vegetasjon, anlegg eller andre innretninger) som overstiger høyderestriksjonene som angitt på plankartet. Vegetasjon skal holdes under hinderflatene, og nødvendig fjerning av vegetasjon kan bli gjennomført av Avinor. Det gjelder egen saksbehandlingsrutine for håndtering av utsjekk mot hinderflatene rundt rullebanen på lufthavnen.

Alle nye reguleringsplaner innenfor hensynssone H190_1 skal innarbeide høyderestriksjonene i form av egne hensynssoner på reguleringsplanene. Alternativt må det i nye reguleringsplaner angis bestemmelser med maksimal tillatt byggehøyde (mønehøyde) på bygninger og anlegg som ikke overstiger høyderestriksjonene i restriksjonsplanen ENEV-P-08 for lufthavnen.

Dersom det skal benyttes byggekraner som bryter høyderestriksjonene i restriksjonsplanen, skal Avinor Harstad/Narvik lufthavn varsles på forhånd og godkjenne kranbruken.

Alle søknader om etablering av nye bygninger og anlegg innenfor hensynssone H190_2, dvs. områder med byggerestriksjoner rundt flynavigasjonsanlegg ved Harstad/Narvik lufthavn vist med koter (røde streksymboler) på Avinors tegning ENEV-P-09, skal håndteres etter egen saksbehandlingsrutine. For områder beliggende mellom de viste koter, skal byggerestriksjonen beregnes gjennom interpolasjon.

Vedlegg 4 viser hvordan Avinor ser for seg en normal saksgang i forhold til utsjekk mot hinderflatene rundt rullebanen, vist i restriksjonsplanen, tegning ENEV-P-08. Mens vedlegg 5 viser hvordan Avinor ser for seg en normal saksgang i forhold til utsjekk mot byggerestriksjonsflatene rundt flynavigasjonsanleggene, vist i BRA-kartet, tegning ENEV-P-09.

Det er Avinor Flysikring AS som nå gjennomfører og godkjenner alle radiotekniske vurderinger der bygg og kraner overstiger/bryter byggerestriksjoner i BRA-kart (Avinors tegning ENEV-P-09) for lufthavnen.

Radiotekniske vurderinger av bygg og kraner bestilles og bekostes av tiltakshaver (utbygger). Bestilling skal sendes til Avinor Flysikring AS på følgende e-post: post@avinor.no

En brukerveiledning for hvordan BRA-kart skal leses finnes på følgende side:

https://avinor.no/globalassets/konsern/miljo-lokal/bra-kart/bra_brukerveiledning_1-2.pdf

Dersom man i en plan- eller byggesak er usikker på bruken av BRA-kartet, bes man kontakte Avinor Flysikring AS.

Når det gjelder oppstilling og bruk av kraner, vises til følgende regelverk for rapportering, registrering og merking av luftfartshinder:

<https://luffartstilsynet.no/aktorer/fliesikkerhet/luffartshinder-oppstilling-og-bruk-av-kraner/>

4. Turbulensvurderinger

Etablering av nye bygg/anlegg i nærrområdene til rullebanen kan skape uønsket turbulens, som vil være uheldig i forhold til flysikkerheten. Størrelsen og plassering av tiltakene vil være avgjørende med hensyn til turbulenspåvirkning for rullebanen. Erfaring fra tilsvarende problemstillinger, og de vurderinger som er gjort, tilsier at større bygg/anlegg mv. ikke bør ha en høyde over eksisterende terreng som er større enn 1/35 av avstanden til rullebanens senterlinje eller forlengede senterlinje. Dersom denne høyden overskrides, må tiltaket vurderes mht. turbulenseffekter, eventuelt ved hjelp av en turbulensanalyse. En slik vurdering vil ta hensyn til tiltakets utforming, lokale vindforhold (vindretning og styrke, samt turbulensintensitet), vanlig banebruk, hvor turbulens kan inntreffe, hvilke flytyper som kan bli påvirket, hvilken fase i avgang/landing kan bli påvirket, hvor ofte problemet kan oppstå, risiko for personell og materiell etc. Avinor vil ikke tillate byggeprosjekter som forverrer turbulenssituasjonen ved Harstad/Narvik lufthavn.

Avinor ber om at følgende bestemmelse tas inn i KPA, jf. EASA-krav CS ADR-DSN.B.015 med tilhørende veiledning GM1 ADR-DSN.B.015 (b) og AMC1 ADR.OPS.B.075:

Turbulensforhold ved Harstad/Narvik lufthavn

Bygg, massedeponi, snødeponi eller andre anlegg som vil få en høyde over rullebanen som er større enn 1/35-del av avstanden vinkelrett til rullebanens senterlinje eller dennes forlengelse med 2 km (basert på terskelhøyde), må forelegges Avinor for eventuell godkjenning. Dersom tiltaket ligger på terreng som er lavere enn rullebanen, skal tiltaket forelegges Avinor dersom det i seg selv er høyere enn 1/35-del av avstanden vinkelrett til rullebanens senterlinje eller dennes forlengelse. Avinor vil kostnadsfritt gjøre en forenklet vurdering av mulige turbulenseffekter tiltaket kan ha på operasjoner med luftfartøy. Dersom Avinor finner at det er nødvendig med en mer detaljert turbulensanalyse, må tiltakshaver besørge og bekoste slik analyse fra anerkjent leverandør. Dersom Avinor ikke godkjenner tiltaket, kan tiltakshaver påklage/anke beslutningen til Luftfartstilsynet. Klagen/anken skal sendes via Avinor for kommentar.

5. Farlig eller villedende belysning

Det er av stor betydning for Avinor at det ikke etableres farlig eller villedende belysning i nærheten av innflygingslysanleggene til lufthavnen, jf. EASA-krav AMC1 ADR.OPS.B.075 *Safeguarding of aerodromes (a) og (d) og EU-regulativ nr. 139/2014, artikkel 9(c)*. Det er særlig lys som på grunn av intensitet, utforming eller farge, som kan medføre en fare for flysikkerheten eller være villedende ved at de forhindrer eller vanskeliggjør riktig tolkning av flyplassbelysningen. Reklameskilt bør prosjekteres med dempere. Det er avgjørende at belysningen rettes mest mulig ned mot bakken.

Når det gjelder planbestemmelse i KPA, foreslås følgende tekst:

Farlig eller villedende belysning ved Harstad/Narvik lufthavn

Avinor skal høres i forbindelse med søknad om tiltak som endrer lyssettingen rundt lufthavnen og som kan ha innvirkning på sikkerheten for lufttrafikken.

6. Forebyggende tiltak mot «birdstrike»

Av hensyn til flysikkerheten vurderer Avinor all ny virksomhet/aktivitet rundt en lufthavn som kan tiltrekke seg fugl. Det vil ved en lufthavn være en viss risiko for kollisjon mellom fly og fugl, såkalt «birdstrike», som Avinor har som mål å redusere til et minimum. Denne faren er mest kritisk ved avganger. I forbindelse med EU-regulativ nr. 139/2014 skal Avinor som flyplasser overvåke en 13

km sone. Kravet er at lufthavnoperatøren skal overvåke lufthavnens nærområde for endringer i risikobilde i forhold til menneskelig aktivitet og endret bruk av områder. Derav må følgende hensyn tas i det videre arbeidet: Ny infrastruktur og endringer i landarealer som kommer i berøring / ligger i nærheten av inn- og utflyging samt etablerte soner for nødprosedyrer må utformes slik at de ikke tiltrekker seg fugler for hvile, mat eller hekking.

Oppdrettsanlegg tiltrekker seg fugl. I henhold til Statens forurensningstilsyns (SFT) tidligere retningslinje TA-533 (Veiledende retningslinje for deponering av kommunalt avfall i fylling) skal ikke avfallsplass ligge nærmere flyplass enn 7 km. Avinor mener tilsvarende krav bør gjelde for virksomheter som håndterer fisk, eksempelvis oppdrettsanlegg.

Avinor jobber ut fra at risikoen for «birdstrike» allerede starter ved ca. 2000 fot (ca. 600 meter) over lufthavnen. Med bakgrunn i dette henstiller Avinor om at det ikke legges nye akvakulturanlegg/oppdrettsanlegg, avfallshåndteringsanlegg eller søppelfyllinger/avfallsdeponier innenfor en avstand av 7 km fra Harstad/Narvik lufthavn, jf. *EU-regulativ nr. 139/2014, ADR.OPS.B.020 Wildlife strike hazard reduction (b) og (c) med tilhørende AMC1 ADR.OPS.B.020 Wildlife strike hazard reduction – General (b) og (c) og ADR.OPS.B.075 Safeguarding of aerodromes med tilhørende AMC1 ADR.OPS.B.075 Safeguarding of aerodromes – General.*

Det er viktig at Avinor er fast høringsinstans for alle søknader om etablering av akvakultur samt kaste- og låsettingssted innenfor en avstand av 13 km fra Harstad/Narvik lufthavn.

Avinor ber om at følgende bestemmelse tas inn i KPA:

Forebyggende tiltak mot «birdstrike» ved Harstad/Narvik lufthavn

Det må i nye reguleringsplaner settes krav om at ny infrastruktur og endringer i landarealer som kommer i berøring / ligger i nærheten av inn- og utflyging samt etablerte soner for nødprosedyrer må utformes slik at de ikke tiltrekker seg fugler for hvile, mat eller hekking.

7. Flystøysoner

Gjeldende flystøysonekart for Harstad/Narvik lufthavn er for perioden 2016 - 2030, og er beregnet av SINTEF Digital, rapport ALM-95-00-R-RAP-001, datert 18.02.2019, i henhold til *retningslinje T-1442 om behandling av støy i arealplanlegging*. Flystøysonekartet følger som vedlegg 6.

Flystøysonene bør legges inn som hensynssoner i KPA med følgende forslag til bestemmelse:

Flystøysoner rundt Harstad/Narvik lufthavn

Innenfor rød støysone (H210) bør det ikke oppføres støyfølsom bebyggelse. Innenfor gul støysone (H220) kan ny støyfølsom bebyggelse vurderes dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold i henhold til retningslinje T-1442/2021 for behandling av støy i arealplanlegging eller senere gjeldende retningslinje.

Ved søknad om byggetillatelse innenfor hensynssonene, skal det utarbeides rapport med bygningstegninger og utomhusplan som viser støyisolering/støyavskjerming i henhold til gjeldende retningslinjer og forskrifter. Nødvendige støyreduserende tiltak skal være gjennomført før ferdigattest kan gis.

Avinor henstiller kommunen om ikke å avsette arealer for ny boligbebyggelse (støyømfintlig bebyggelse) innenfor gjeldende flystøysoner.

Det gjøres imidlertid oppmerksom på at det innenfor gul flystøysone sjelden vil være mulig å overholde kravene til utendørs støy i henhold til grenseverdiene i regelverket da det er vanskelig å skjermte uteområder for støy som kommer ovenfra.

Gjeldende flystøysoner for Harstad/Narvik lufthavn Evenes kan ettersendes i sosi-format på forespørsel til post@avinor.no.

8. Avsluttende merknader

Dersom overnevnte anbefalinger, hensynssoner og bestemmelser med hjemmel i gjeldende regelverk for sivil luftfart ikke følges opp / innarbeides i KPA, vil Avinor vurdere å gjøre bruk av ytterligere tiltak i forbindelse med høring av planen.

Punktet med hensyn til flystøysoner er et faglig råd.

Med vennlig hilsen

Avinor AS

Einar K Merli
Arealplanlegger
Masterplan, flyplassutforming og kapasitet

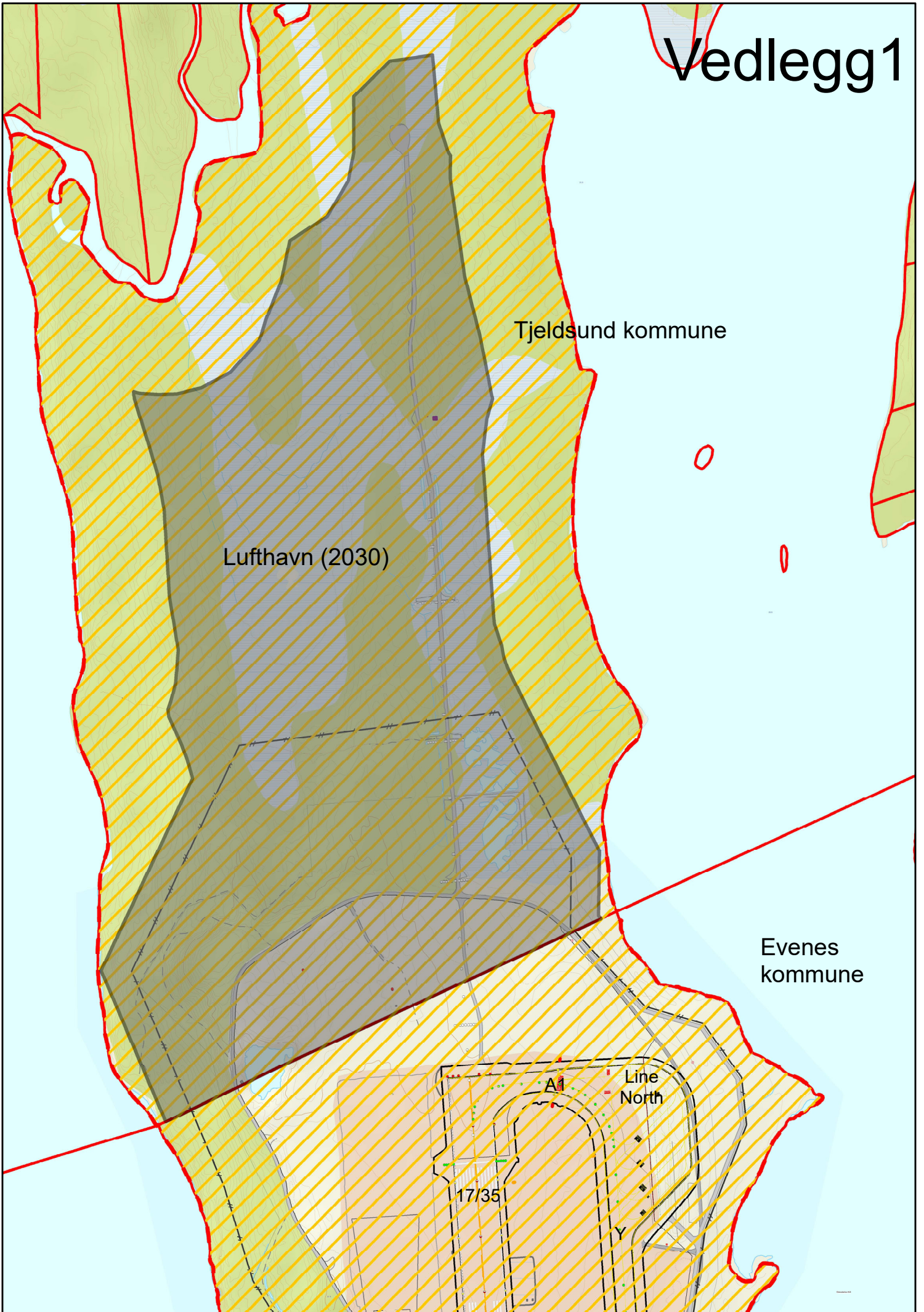
Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi: Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Vedlegg 6

Vedlegg 1

Tjeldsund kommune

Lufthavn (2030)

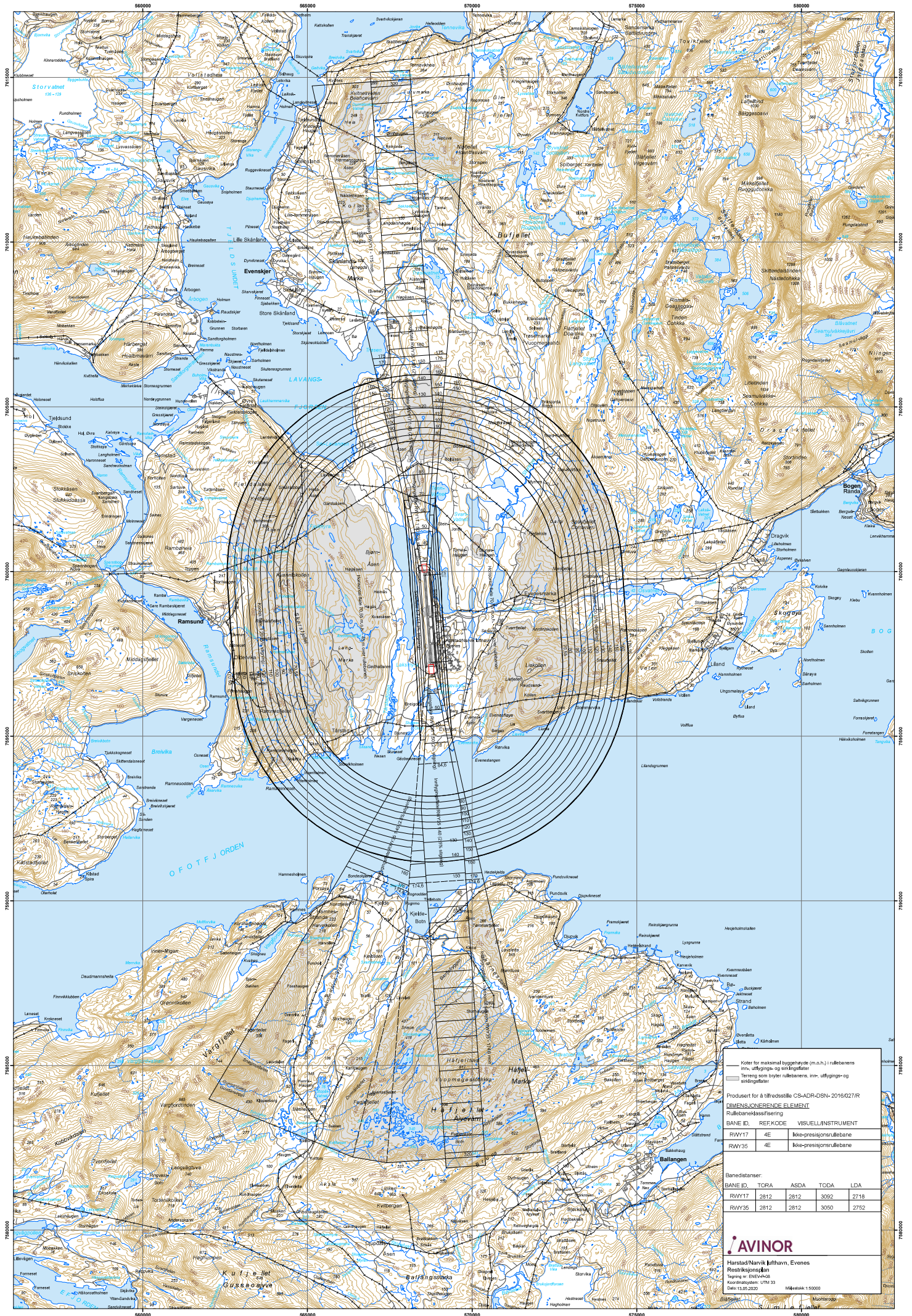
Evenes kommune

Line North

17/35

Y

Koter for maksimal byggehøyde (m.o.h.) i rullebanens inn-, utflyttings- og svingingsfelter

Terrang som bryter rullebanens inn-, utflyttings- og svingingsfelter

Produent for å tilfredsstille CS-ADR-DSN- 2016/027/R

DIMENSJONERENDE ELEMENT

Fulldimensjonert fastsettning

BANE ID.	REFKODE	VISUELLINSTRUMENT
RWY17	4E	ikke-presisjonsrullebane
RWY35	4E	ikke-presisjonsrullebane

Banedistanser:

BANE ID.	TCRA	ASDA	TODA	LDA
RWY17	2812	2812	3092	2718
RWY35	2812	2812	3050	2752

AVINOR

Harsrud/Narvik lufthavn, Evensen
 Restriksjonsplan
 Tapping nr. ENEV4-028
 Koordinatystem: UTM 33
 Dato: 13.09.2020
 Målestokk 1:5000

Koter for maksimal byggehøyde i navigasjonsinstrumentenes restriksjonsområder (ekv. 10m)

Producent for å tilfredsstille BSL G-6-1 og AWOGPT-BRA

DIMENSJONERENDE ELEMENT

Fulldimensjonert instrument

BANE ID	REF.KODE	VISJUELL INSTRUMENT
RWY17	4E	Ikke-precisionsrullebane
RWY35	4E	Ikke-precisionsrullebane

Banedistanser:

BANE ID	TCRA	ASDA	TCDA	LDA
RWY17	2812	2812	3092	2718
RWY35	2812	2812	3050	2752

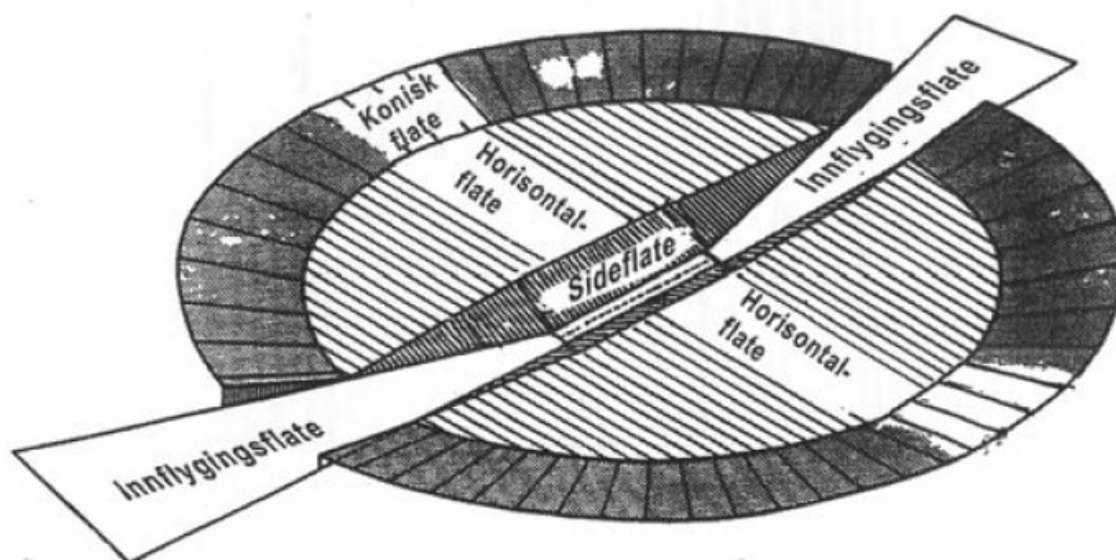
AVINOR

Harstad/Narvik lufthavn, Evenes
Byggestrøktkart
Tapping nr. ENEV-4-02
Koordinatystem: UTM 33
Dato: 13.05.2020 Målestokk 1:30000

Normal saksgang i forhold til utsjekk mot hinderflatene rundt rullebanen i restriksjonsplanen fra Avinor, tegning ENEV-P-08, jf. EASA-krav CS ADR-DSN.H (obstacle limitation surfaces) og CS ADR-DSN.J.480 (precision approach runways), gjeldende fra 08.12.2017.

Lov om luftfart stiller som krav at det for drift av flyplasser skal foreligge en konsesjon og et utformingssertifikat. Som en del av sertifiseringsvilkårene forutsettes det at det utarbeides en restriksjonsplan med fastsettelse av hinderflater i medhold av EASA-krav CS ADR-DSN.H (obstacle limitation surfaces) og CS ADR-DSN.J.480 (precision approach runways). Fastsatte hinderflater skal være et redskap for å definere hvilke objekter på og rundt flyplassen som er å anse som hinder. Hinderflatene består blant annet av utflygingsflater, innflygingsflater, indre innflygingsflater, horisontalflate, sideflater, indre sideflater og konisk flate.

Nedenfor følger en prinsippskisse som viser de ulike hinderflatene rundt rullebanen:

Innenfor områder avgrenset av høyderestriksjoner/hinderflater rundt rullebanen i medhold av EASA-krav CS ADR-DSN.H (obstacle limitation surfaces) og CS ADR-DSN.J.480 (precision approach runways), gjelder de høyderestriksjoner som er angitt med sorte streksymbol på restriksjonsplanen for Harstad/Narvik lufthavn, tegning ENEV-P-08. Disse høyderestriksjonene skal sikre hinderfrihet under inn- og utflygning. Avgrensningen av områder underlagt de aktuelle høyderestriksjonene, avmerkes som hensynssone på arealdelen til kommuneplanen. Det er byggeforbud for tiltak som penetrerer/skjærer gjennom hinderflatene som er definert i overnevnte restriksjonsplan.

Kommunen skal først kontrollere om et omsøkt tiltak er under eller over hinderflatene rundt rullebanen. Dersom tiltaket penetrerer/skjærer gjennom hinderflatene i restriksjonsplanen, er dette i strid med høyderestriksjonene etter EASA-regelverket, jf. CS ADR-DSN.J (obstacle limitation requirements), og derved underlagt følgende saksbehandling:

- En søknad om dispensasjon fra hinderflatene i restriksjonsplanen for lufthavnen må rettes til Avinor, Postboks 150, 2061 Gardermoen eller post@avinor.no.
- Avinor vil vurdere om Avinor skal søke Luftfartstilsynet om godkjenning av tiltaket relatert til lufthavnens utformingssertifikat.
- Luftfartstilsynet foretar endelig behandling av søknaden. Tiltakshaver må dekke Luftfartstilsynets saksbehandlingsgebyr.
- Avinor kan i forbindelse med saksbehandlingen av dispensasjonssøknaden forlange at tiltakshaver bekoster en risikoanalyse for tiltaket, utført av firma som har nødvendig kompetanse på området.

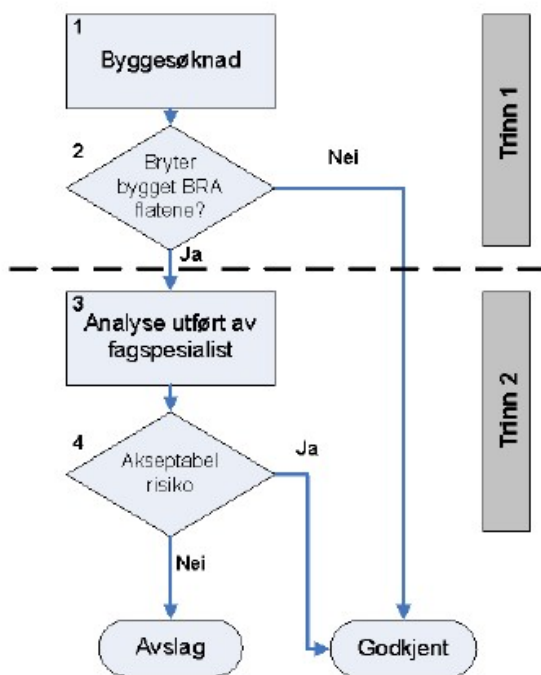
Normal saksgang i forhold til utsjekk mot byggerestriksjonsflatene rundt flynavigasjonsanleggene i byggerestriksjonskart (BRA-kart) fra Avinor, tegning ENEV-P-09, jf. § 6 i Forskrift om kommunikasjons-, navigasjons- og overvåkingstjeneste (BSL G 6-1) av 27.06.2011.

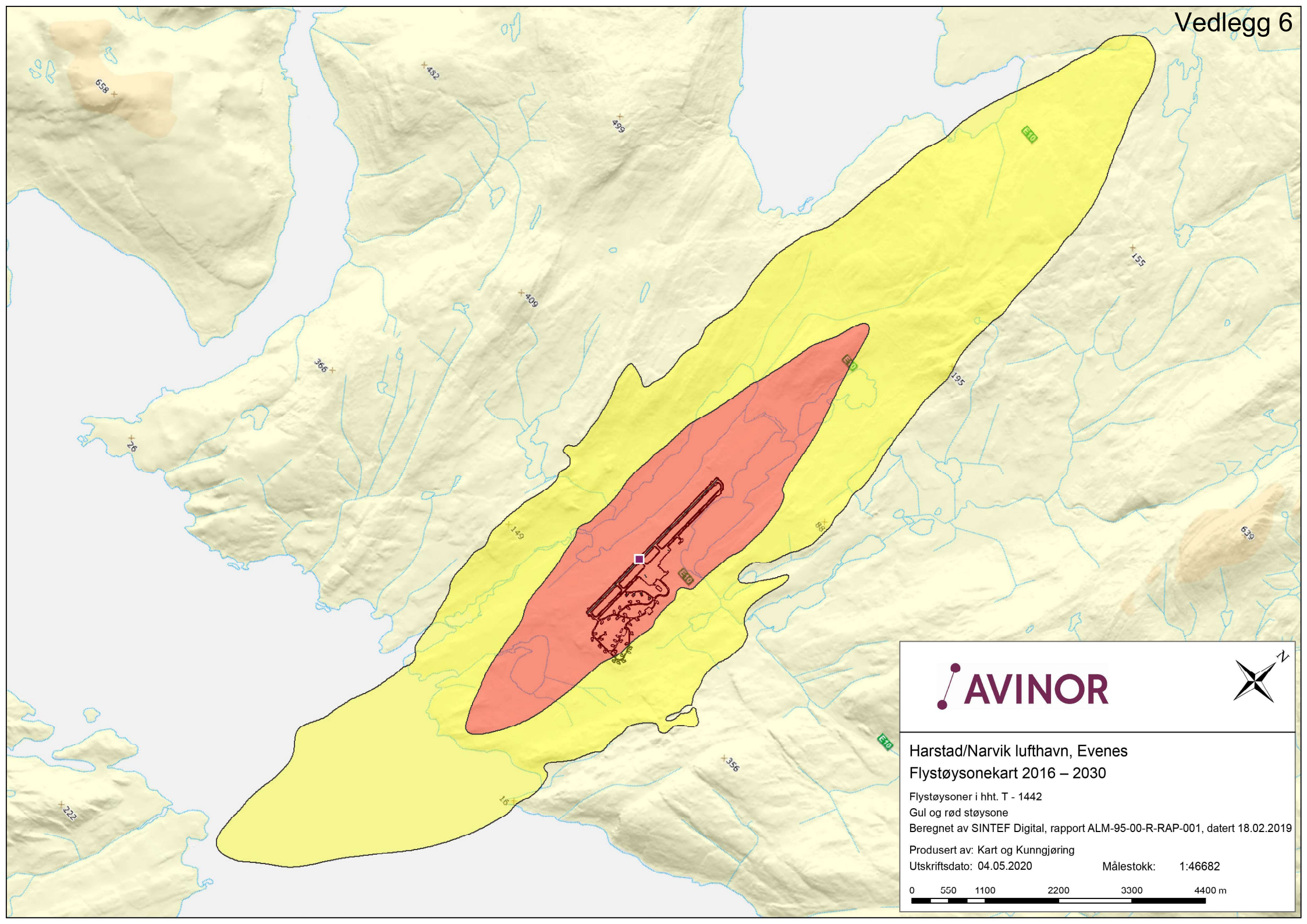
Innenfor områder avgrenset av høyderestriksjoner rundt flynavigasjonsanlegg (NAV-anlegg), gjelder de høyderestriksjoner som er angitt med røde streksymbol på BRA-kartet for Harstad/Narvik lufthavn, tegning ENEV-P-09. Disse høyderestriksjonene skal sikre NAV-anleggene nødvendig funksjonsdyktighet. Avgrensningen av områder underlagt aktuelle høyderestriksjoner for hvert enkelt NAV-anlegg, avmerkes som hensynssone på arealdelen til kommuneplanen.

Saksbehandling ved byggesøknad innenfor byggerestriksjonsflatene (BRA-flatene) til flynavigasjonsanleggene, er som følger:

- Kommunen skal i første omgang kun kontrollere at BRA-flatene ikke brytes. Dette sikrer at det ikke blir unødvendig mye saksbehandling i forbindelse med den første vurderingen.
- Dersom bygget eller konstruksjonen ikke bryter BRA-flatene, danner dette et grunnlag for at bygget kan tillates oppført med hensyn til kravene som gjelder NAV-anlegg for lufthavnen.
- Dersom bygget eller konstruksjonen bryter BRA-flatene skal en fagspesialist foreta en radioteknisk analyse av forholdet. Saken sendes inn til Avinor Flysikring AS, Postboks 150, 2061 Gardermoen eller post@avinor.no, for gjennomgang av fagspesialist. Utbygger må dekke kostnadene ved den radiotekniske analysen.
- Dersom analysen viser at den radiotekniske virkningen er under en, på forhånd klart definert akseptabel grense, er dette et grunnlag for at bygget kan tillates oppført med hensyn til kravene som gjelder NAV-anlegg for lufthavnen.
- Dersom analysen viser at den radiotekniske virkningen overskrider den akseptable grensen, kan bygget ikke anbefales oppført i den foreslåtte posisjonen.
- Avslaget skal begrunnes av Avinor Flysikring AS, og det bør medfølge et forslag til endringer som vil kunne bringe virkningen under de akseptable grenser.

Nedenfor vises flytskjema ved byggesøknad for tiltak innenfor BRA-flatene til flynavigasjonsanleggene:

Harstad/Narvik lufthavn, Evenes
Flystøysonekart 2016 – 2030

Flystøysoner i hht. T - 1442
Gul og rød støysone
Beregnet av SINTEF Digital, rapport ALM-95-00-R-RAP-001, datert 18.02.2019

Produsert av: Kart og Kunngjøring
Utskriftsdato: 04.05.2020   Målestokk: 1:46682

Fra: Ingrid Johanna Verbaan <ijv@nve.no>
Sendt: fredag 29. april 2022 17:55
Til: Tjeldsund Postmottak
Emne: 202206007-1 NVEs innspill - Varsel om oppstart og offentlig ettersyn av planprogram - Kommuneplanens arealdel 2022-2034 - Tjeldsund kommune

Vi viser til høring av planprogram datert 17.03.2022.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi) og veiledning til kommunal arealplanlegging.

NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl.).

NVEs generelle veiledning

NVEs [kartbaserte veileder for reguleringsplan](#) kan også benyttes når en vurderer nye arealendringer i forbindelse med kommuneplanens arealdel. Veilederen leder dere gjennom alle våre fagområder og gir dere verktøy og innspill til hvordan våre tema skal ivaretas i senere planprosesser. Vårt innspill er at dere går gjennom denne kartbaserte veilederen i forbindelse med konsekvensutredningen for arealendringene.

Vi anbefaler også at dere bruker våre nettsider for arealplanlegging. Her er informasjonen og veiledningen lagt opp etter plannivå, <https://www.nve.no/arealplanlegging/>.

På NVEs nettsider finner dere koblinger til veiledere og verktøy. Det ligger også mye arealinformasjon på [NVEs kartløsninger](#).

NVE sin oppfølging av planarbeidet

Kommunen må vurdere om innspillene kommer til å være i konflikt med nasjonale og vesentlige regionale interesser, jf. [NVEs veileder 2/2017 Nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder i arealplanlegging](#).

NVE har ingen videre innspill og ønsker Tjeldsund kommune lykke til med videre planprosessen!

Hilsen,

Ingrid J. Verbaan

Seniorrådgiver

Avdeling: Skred- og vassdragsavdelingen

Seksjon: Seksjon for flom, overvann og miljø

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Kongens gt 52-54, Capitolgården, 8514 Narvik

Telefon: 22 95 95 95 (sentralbord), mobil: 47457426

E-post: ijv@nve.no

Web: www.nve.no

Tjeldsund kommune
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Deres ref:
Vår ref: 2022/62208
Dato: 29.04.2022
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

INNSPILL TIL FORSLAG TIL PLANPROGRAM TIL KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Mattilsynet viser til forslag til planprogram til kommuneplanens arealdel og har følgende innspill til det videre arbeidet.

Mattilsynet er statlig sektormyndighet for områdene planter, fisk, dyr, mat og drikkevann. Som høringsinstans til arealplaner har Mattilsynet i oppgave å bidra til at arealplanen ivaretar nasjonale og regionale interesser innenfor områdene:

- drikkevann
- plantehelse
- fiskehelse/fiskevelferd
- dyrehelse/dyrevelferd

Vi forventer derfor at de hensyn som er gitt i *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023 (vedtatt 14. mai 2019)* legges til grunn i arbeidet. Vi viser her til pkt. 2.3,

«.... Det er viktig at vannforekomster som benyttes til vannforsyning beskyttes mot forurensing slik at brukerkonflikter kan unngås og at befolkningen er sikret tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur er en viktig del av kommunale planer .....

Og videre til: «Regjeringens forventninger ..... Fylkeskommunene og kommunene tar hensyn til og beskytter drikkevannskilder i sin planlegging, slik at behovet for rensing ved produksjon av drikkevann reduseres ...»

Det samme gjelder *Nasjonale mål for vann og helse*, vedtatt av Regjeringen 22. mai 2014. Det bør framgå av planbeskrivelsen hvordan relevante nasjonale mål og forventninger blir ivarettet i planforslaget.

Mattilsynet forventer også at relevante krav i Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) og Forskrift om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften), tas inn som bestemmelser i arealplanen. Vi forventer at det lages rekkefølgebestemmelser som sikrer etterlevelse og videreføring, inn i det øvrige planarbeidet i kommunen.

Kommunen skal i samsvar med Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) kapittel 2 ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk. Kommunen skal om nødvendig ta initiativ til interkommunalt plansamarbeid for å ivareta drikkevannshensynet der vannforsyningsystemet ligger i flere kommuner, jf. drikkevannsforskriften § 26.

Vi forventer at drikkevannshensynet kommer tydelig fram i arealformålene, sammen med synlige hensynssoner og klare bestemmelser.

Kommunen skal i samarbeid med vannverkseieren vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder, vanntilsigsområder og annen kritisk infrastruktur (eks. drikkevannsbasseng i fjell), og det må vurderes om det skal avsettes hensynssoner med tilhørende planbestemmelser etter §§ 11-7 og 11-8 i plan og bygningsloven, jf. drikkevannsforskriften § 26.

Arealformål, bestemmelser og hensynssoner

Mattilsynet forventer at følgende punkter blir ivaretatt i kommunens nye / reviderte / rullering av arealplan (slett det som ikke passer);

1. Oversikt over drikkevannskilder.

Kommunen skal ha oversikt over både drikkevannskilder og avløpsanlegg, slik at alle kan få tilgang til helsemessig trygt og nok drikkevann. Drikkevannskildene må være synlig i plankartene sammen med hensynssoner og bestemmelser.

For hensynssone til drikkevannskildene skal det være relevante, og i tilstrekkelig grad konkrete bestemmelser om tiltak og aktiviteter som ikke tillates. I tillegg er det ønskelig at det tas inn en generell bestemmelse om at drikkevannshensyn skal være overordnet andre samfunnsinteresser.

2. Kartlegging og vurdering av vann og avløp.

Kommuneplanens arealdel (KPA) skal ha en helhetlig kartlegging og vurdering av vann og avløp (VA). Det må utarbeides en overordnet plan for vann og avløp. KPA må samordnes med Hovedplanen for VA, og denne skal ligge til grunn for hver enkelt reguleringsplan som utarbeides.

3. Arealformål - Bebyggelse og anlegg.

Når det planlegges utlegging av nye bolig- (herunder fritidsboliger) eller industriområder, eller fortetting innenfor eksisterende bebyggelsesområder, må kommunen vurdere muligheten for å knytte disse til eksisterende vannforsyningsystemer i nærheten eller om nødvendig til nytt fellesanlegg. Dette for å oppnå hygienisk tilfredsstillende, hensiktsmessige og kostnads- og driftseffektive løsninger for vannforsyningen. Dette må gå klart fram av hovedplan for vann og avløp. Vi minner om at nye fellesanlegg skal være eid av kommunen når de er av en viss størrelse, som bestemt i vass- og avløpsanleggslova.

Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til annet eierskap ved etablering av nye vannforsyninger/anlegg, disse skal da organiseres som andelslag eid av brukerne. Kommunen avgjør om det ellers skal stilles særlige vilkår for tillatelsen.

Eksisterende private vannforsyningsystemer med uklare eierforhold og/eller utilfredsstillende vannkvalitet og leveringssikkerhet skal oppgraderes eller knyttes til eksisterende vannforsyningsystemer slik at man oppnår hygienisk tilfredsstillende, hensiktsmessige og kostnads- og driftseffektive enheter.

Kommunen må ha målsetninger om å øke tilknytningen til eksisterende vannforsyningsystemer, og Mattilsynet forventer at kommunen lager en plan for at alle fastboende innbyggere har tilgang til drikkevann fra en tilfredsstillende drikkevannsvannforsyning.

Der hvor KPA gir retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging, skal planbeskrivelsen også gi en særskilt vurdering og beskrivelse av tilgangen til helsemessig trygt og nok drikkevann og avløp – en konsekvensutredning (KU) – etter plan og bygningsloven § 4-2.

KPA må inneholde krav om at vann og avløp skal være ferdig etablert, og har sikker levering av tilstrekkelige mengder vann av drikkevannskvalitet, før boliger, fritidsboliger m.v. tas i bruk.

Vi forventer at det blir gitt rekkefølgebestemmelser for dette i kommuneplanens arealdel, og at rekkefølgebestemmelsene må videreføres til hver enkelt reguleringsplan som utarbeides.

4. Arealformål - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur.

Kommunen skal også her sikre en helhetlig vann- og avløpsløsning (helhetlig VA-plan). KPA må stille krav om at en helhetlig kartlegging og vurdering av vann og avløp skal utarbeides i hver enkelt reguleringsplan. Hensynssoner og bestemmelser skal fastsettes.

Det må foreligge en teknisk plan for vannforsyningen før det gis tillatelse til tiltaket. Planen skal være utarbeidet av kompetente personer og inneholde informasjon og vurdering av relevante forhold og gjennomførbare løsninger (rekkefølgekrav). Ledningsnett, tappepunkter og vannkilde(r) inngår som et minimum.

For nye vannforsyningssystem og nybygde ledningsnett må eierforhold etter fullført utbygging fastsettes gjennom utbygningssavtaler.

5. Arealformål - Landbruks-, natur- og friluftformål samt reindrift - med underformål b) areal for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse.

Når kommunen planlegger for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse, må det komme fram i bestemmelsene at disse skal tilkobles en drikkevannsforsyning som leverer hygienisk betryggende drikkevann og drikkevann i tilstrekkelige mengder. Det kan være tilkobling til eksisterende vannforsyninger (fellesanlegg), eller at det etableres ny vannforsyning.

Mattilsynet forventer at KPA inneholder bestemmelser, som sikrer at kommunen og eiere av vannforsyningssystem, sørger for beskyttelse av råvannskilder og vanntilsigsområder gjennom reguleringsplanen, ved at det reguleres inn beskyttelsessoner og aktivitetsbegrensninger.

For det videre arbeidet med reguleringsplaner må det være bestemmelser som krever at tiltakshaver før byggestart må dokumentere at planlagt vannforsyning gir både nok og trygt drikkevann, slik det kreves av PBL § 27-1. Planen må også inneholde bestemmelser om at alle etablerte boliger, hytter og næringsbygg skal være tilkoblet fellesanlegget, og at det ikke tillates etablering av privat vannkilde/avløp i planområde. Det skal søkes om tillatelse til etablering av energibrønner eller annen boring i det regulerte området, dette for at planmyndigheten skal ivareta drikkevannshensynet.

Før det besluttes etablert et vannforsyningssystem, er det nødvendig med prøvetaking av vannet fra kilden. Prøvetakingen må ha tilstrekkelig varighet og omfang, for å dokumentere kildens vannkvalitet og vurdere vannets egnethet som drikkevann. Deretter fastsettes eventuell vannbehandling, før planmyndigheten tillater etablering av vannforsyning og deretter oppføring av bygninger. Mattilsynet kan veilede nærmere om dette. Dette må også gjelde for etablering av vannposter. Fastsetting av rekkefølgebestemmelser gjelder også her.

Videre må KPA ha bestemmelser som tar inn i seg at det skal søkes om plangodkjenning av etablerings- og driftsplaner for et nytt vannforsyningssystem hvis den maksimale drikkevannsproduksjonen skal dimensjoneres til å bli minst 10 m³ per døgn. Dette tilsvarer forbruket til 50 personer forutsatt et døgnforbruk på ca. 200 liter per person. Søknad om plangodkjenning er også nødvendig hvis vannforsyningssystemet forsyner sårbare abonnenter, og da er det i tilfellet uavhengig av mengde drikkevann som skal produseres. Bestemmelsene må og ta inn i seg at vannforsyninger som leverer vann til mer enn en husstand/fritidsbolig skal registreres hos Mattilsynet.

Drikkevannskilder skal beskyttes, og regler for hvilke aktiviteter som kan tillates i hensynssonene, må fastsettes i bestemmelsene. Kommunen bør i tillegg fastsette bestemmelser for etablering av energibrønner i hensynssonene og i arealer for fremtidige drikkevannskilder.

6. Arealformål - Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone – med underformål: - ferdsel, farleder, fiske, akvakultur, drikkevann, natur- og friluftsområder hver for seg eller i kombinasjon.

Bestemmelser bør omfatte aktiviteter som kan overføre smitte og avrenning til vassdrag, og reduserer forurensende avrenning fra arealer eller andre kilder som har utslipp til vannkilder.

Drikkevannshensynet til etablerte vannforsyninger og fremtidige drikkevannskilder må komme tydelig frem i planene. Gjennom planarbeidet bør det vurderes å beskytte eventuelle kjente grunnvannsressurser eller egnede overflatevannkilder som pr. i dag ikke anvendes til uttak av drikkevann. Dette kan gjøres ved å fastsette hensynssone etter PBL 11-8 bokstav d) - båndlegging etter andre lover, f.eks. beskyttelse av fremtidige drikkevannskilder, jf. vannressursloven § 13 fjerde ledd og vedtak etter vannforskriften.

Oppstår det en hendelse som setter en eller flere av de eksisterende drikkevannskildene ut av funksjon vil kommunen kunne dra nytte av disse. Derfor kan eventuelle egnede kilder, i likhet med eksisterende kilder, beskyttes med hensynssoner.

Bestemmelsene må sikre at avløpsvann ikke forurenser vassdrag og vannkilder, og at ledningsnett er av god kvalitet.

Arealplan vil også dekke sjøområdene i kommunene, men bruk og vern langs kysten skal ses i sammenheng på begge sider av strandlinjen. Planen skal ha bestemmelser for oppdrett, havbruk og beskyttelse av kystlinjen (vannforskriften). Det skal gjøres konkrete vurderinger av behovet for å sikre ulike hensyn og prioritere mellom disse, og bestemmelsene må sikre at det ikke etableres aktiviteter som forurenser vannmiljøene.

For fiskeri og havbruk, må bruken av arealer for ulike typer akvakultur, inklusiv mobile anlegg, avklares gjennom regionale og kommunale planer. Hvilke artsgrupper eller arter av akvakultur som enkeltvis eller i kombinasjon kan etableres. Bestemmelsene må ta hensyn til utviklingen av ny teknologi og nye typer havbruksinstallasjoner, herunder havbruk utenfor kysten, som kan føre til at nye områder kan tas i bruk

Generelle bestemmelser til KPA

Hensyn til plante-helse og spredning av planteskadegjørere og floghavre i forbindelse med anleggsarbeid og flytting av masser

Matloven stiller krav om at enhver skal utvise nødvendig aktsomhet, slik at det ikke oppstår fare for utvikling eller spredning av planteskadegjørere. Det er viktig at kommuner og entreprenører som skal planlegge og/eller utføre anleggsarbeid, er seg sitt ansvar bevisst.

Mattilsynet forventer at KPA inneholder bestemmelsene som sier at tiltakshaver må kontakte Mattilsynet før igangsetting av anleggsarbeid, for å få informasjon om status for ulike skadegjørere, inkl. floghavre, hvilke vilkår som gjelder og hvilke tiltak som må iverksettes. Bestemmelsene må videreføres som rekkefølgebestemmelser i reguleringsplanene.

Bestemmelsene bør omfatte all bygge- og anleggsvirksomhet, etablering av bolig- og industriområder og annen anleggsvirksomhet som innebærer en risiko for å spre planteskadegjørere og ugras som måtte befinne seg i jorda. Smitte kan spres både med jordmasser som flyttes og med maskiner med jord, frø og andre planterester.

Helse hos akvatiske dyr og mulig overføring av smitte

Mattilsynet peker på at det er særlig aktsomhetsplikt med tanke på å forebygge og forhindre risiko for spredning av smittsomme sykdommer på dyr, herunder akvatiske dyr.

Vi forventer derfor at der det er relevant bør lages bestemmelser som vil forebygge overføring av kjent og ukjent smitte, mellom vassdrag og langs kysten med omkringliggende områder (inkludert

akvakulturanlegg). Det må stilles krav til entreprenører og annen relevant virksomhet om vask og desinfeksjon av anleggsmaskiner og annet utstyr før det kan benyttes i og nært vassdrag.

Bestemmelsene må inneholde krav om at Mattilsynet må kontaktes når det skal gjennomføres endringer i vassdrag som rivning av dammer, etablering av dammer, etablering av fisketrapper m.m., samt anleggsvirksomhet som berører vassdrag.

Med hilsen

Trine Remman

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Statens vegvesen

DIELDDANUORI SUOHKAN – TJELDSUND

KOMMUNE

Postboks 240

9439 EVENSKJER

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Kjell Ove Schei / 90189027

Vår referanse:
22/53249-2

Deres referanse:
22/343-2/ANOL

Vår dato:
02.05.2022

Tilbakemelding på høring – varsel om planoppstart og høring av planprogram for kommuneplanens arealdel i Tjeldsund kommune

Vi viser til brev fra Tjeldsund kommune datert 17.03.2022 vedlagt forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel og rettledning om hvordan fremme arealinnspill til kommuneplanens arealdel. Frist for innspill er satt til 30.04.2022.

Vi beklager noe sen tilbakemelding. Dette skyldes mange saker til behandling.

Statens vegvesens rolle i planleggingen:

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen. Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Statens vegvesen har det generelle ansvaret for å påse at trafiksikkerhet og fremkommelighet ivaretas i transportsystemet. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende.

Statens vegvesens rolle i denne saken er som forvalter av riksveg og statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport.

Saken gjelder:

Tjeldsund kommune varsler planoppstart for kommuneplanens arealdel og har sendt forslag til planprogram på høring. Samtidig er det gitt anledning til å fremme arealinnspill til kommuneplanens arealdel.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Altevannsveien 7
9360 BARDU

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Planprogrammet gjør rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, behovet for utredninger og konsekvensutredninger.

Våre innspill:

Tjeldsund kommune er en middels stor kommune i Sør-Troms (areal=814 km²) med ca. 4200 innbyggere. Største tettsted er Evenskjer med drøyt 800 innbyggere. Øvrige innbyggere er fordelt over store deler av kommunen i mindre bygder og som spredt bosetting langs et omfattende vegnett.

E10 som er hovedtransportåren til Lofoten, Vesterålen og Harstad går gjennom kommunen fra Evenes flyplass til Tjeldsundbrua og fortsetter gjennom den delen av kommunen som ligger på Hinnøya fra grensen med Harstad kommune sør for Sandtorg til grensen mot Lødingen kommune i Fiskefjorden.

Hele eller deler av fv. 825, fv. 832, fv. 7548, fv. 7550, fv. 7556, fv. 7788, fv. 8240 og fv. 8290 ligger i Tjeldsund kommune. Disse utgjør sammen med E10 og kommunale veger et omfattende offentlig vegnett. Lange strekninger av fylkesvegnettet er preget av randbebyggelse (boliger og fritidsbebyggelse) med mange avkjørsler.

Med unntak av en strekning på Hinnøya har E10 gjennom kommunen liten randbebyggelse. Det er vedtatt planer for omlegging/utbedring av E10 gjennom kommunen. På Hinnøya er det planlagt omfattende omlegging av E10 i nye traséer, mens det på fastlandet i all hovedsak er planlagt en utbedring etter eksisterende trasé.

Kommunens boligstruktur medfører at en stor del av transportbehovet må dekkes ved bruk av privatbil. Vi registrerer at Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SBAT) er innarbeidet i planprogrammets kap. 5.1 «Nasjonale føringer», og vil bli lagt til grunn for kommunens arealplanlegging. Det er bra.

SBAT vil understøtte de fire utfordringene i «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023» og FNs Bærekraftsmål.

Utviklingen i transportsektoren er avhengig av utviklingen i arealbruken. En høyere arealutnyttelse og bevisst lokalisering av ulike virksomheter redusere transportbehovet. En aktiv regional og kommunal planlegging som samordner areal- og transportpolitikken og som reduserer transportbehovet, er nødvendig for å nå målene for miljøpolitikken.

Spredt utbygging i form av randbebyggelse medfører ofte krav til vegeier om trafikk-sikkerhetstiltak i form av etablering av bl.a. bussholdeplasser, veglys og gang- og sykkelveger. Slike tiltak er relativt kostbare. Som vegeier har vi dessverre små muligheter til å imøtekomme alle krav/ønsker om slike tiltak. Vi antar at det samme gjelder for TFFK.

Kommunen bør i planverket fremme tiltak som trykker barns bruk av sykkel og gange, fremmer sikker skolevei og hindrer trafikkfarlig foreldrekjøring til skole og fritidsaktiviteter.

Bruk av sykkel og gange framfor bilkjøring som transportmiddel, gir også en positiv effekt for folkehelsen.

Vi mener ikke at all boligbygging skal skje i eller i umiddelbar nærhet av Evenskjer, men ber kommunen være bevisst i forhold til hvilke valg som tas. Tilrettelegging for styrking av bygdesamfunn hvor en får dekket sine daglige behov for handel, servicetjenester, skole og arbeid vil være fornuftig.

Kommuneplanens arealdel, og de valg som gjøres der, er viktig for trafikksikkerhetsarbeidet. Trafikksikkerhet vil ha vesentlig betydning for om det er trygt og godt å bo og leve i Tjeldsund kommune. Vi ser gjerne at trafikksikkerhet som tema får en tydelig plass i planprogrammet og kommunens overordnede planer.

Det er viktig at kommunen gjennom sitt planarbeid ivaretar framkommeligheten og trafikksikkerheten langs vegstrekningene på best mulig måte.

Kommunen har også et selvstendig ansvar for trafikksikkerhet innenfor flere områder. Ansvarer spenner seg fra rollen som vegeier, opplæring i skole og barnehager, i helsetjenesten og miljørettet helsevern.

I kraft av vår rolle som sektormyndighet for vegtransporten har Statens vegvesen et overordnet ansvar for trafikksikkerheten og at framkommeligheten på vegnettet ivaretas. Statens vegvesen har en visjon om null drepte og hardt skadde i trafikken, 0-visjonen.

Vi vil presisere at trafikksikkerheten påvirkes av mange faktorer. Antall og plassering av avkjørsler, siktforhold i avkjørsler og kryss, byggeavstand til veg, veglys og tilrettelegging for kollektivtrafikken er viktige faktorer som påvirker trafikksikkerheten, og som også har betydning for framkommeligheten på vegnettet.

Dersom den positive utviklingen med færre drepte og hardt skadde i trafikken skal fortsette, er vi avhengige av at trafikksikkerheten vurderes og vektlegges tungt i all kommunal planlegging og enkeltsaksbehandling.

Videre ber vi kommunen være oppmerksom på økende henvendelser fra befolkning boende langs veg med utfordringer på støy og støv. Det gjelder også for boliger utenfor byggegrensene langs vegene. Dette bør tillegges vekt med tanke på spredt utbygging av boliger og fritidsbebyggelse langs vegnettet.

Tjeldsund kommune har utarbeidet et godt og oversiktlig planprogram for kommuneplanens arealdel. Vi anbefaler imidlertid at kommunen tar stilling til og innarbeider hvilke tema som skal utredes og eventuelt konsekvensutredes. Samferdsel, framkommelighet og trafikk-sikkerhet bør være relevante utredningstema i planarbeidet.

Arealbruk:

Vi fremmer ingen konkrete forslag til ny eller endret arealbruk, men utelukker ikke at vi ved høring av fremtidig planforslag vil kunne ha innspill til foreslått arealbruk.

Statens vegvesen har ingen flere innspill til planprogrammet for kommuneplanens arealdel, og ønsker kommunen lykke til med det videre planarbeidet. Ta gjerne kontakt underveis i planarbeidet om saker som berører våre interesser.

Transportforvaltning Troms og Finnmark
Med hilsen

Oddbjørg Mikkelsen
Seksjonsleder

Kjell Ove Schei
Senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK, Postboks 700, 9815 VADSØ
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE, Postboks 701, 9815 VADSØ

Høring planprogram

Her er noen innspill og prinsipper som jeg mener bør tas med i forbindelse med arealplanen, samt hvordan arealplanen bør ligge til grunn for politiske vedtak, og ikke som i dag hvor arealplan ikke har noe som helst å si.

- Bør søkes penges og lages en Kommunedelplan for naturmangfold - Kartlegging naturtyper
- Tjeldsund kommune har enda noen større sammenhengende naturområder. De bør fremdeles være urørt natur/villmark – strenge hensynssoner og nulltoleranse for hyttebygging, kraftlinjer o.l.
- Øke antall områder for statlig sikring. Vil gi økt tilskudd til tilrettelegging. Lage prioritert liste over områder som kan være aktuell, og lage avtaler med grunneiere eventuelt oppkjøp/servituttavtale. Må være fast punkt på sjekklista ved eiendomsoverdragelser at områder vurderes med tanke på statlig gjennom forkjøpsrett
- All hyttebygging i regulerte områder, ikke spredt. F.eks hyttebygging rundt Revvannet og Skoddebergvannet. Bevare friareal ved Skoddebergvatnet. Revelva – Krokelva.
- Oversikt tilgjengelig over areal i strandsonen, i nærheten av bygder/tettsteder (Viktig med tilgang og tilstrekkelig areal i strandsonen). Sørge for friareal i strandsonene i alle bygder og områder for hyttebygging. Viktig også at det bevares korridorer fra bebyggelse og til strandsonen, slik at man ikke må gå «over trappa» til noen for å komme til strandsonen. Må unngå slik det er i dag at svært mange får dispensasjon til bygging i strandsonen, det være seg 100m-beltet eller 30-50m langs vann og vassdrag.
- Må være samsvar mellom gjeldende planer og det som gis av dispensasjoner i Planutvalget. Per i dag er det svært mange søknader om dispensasjon fra gjeldende plan, og absolutt alle får positivt vedtak i Planutvalget, selv om innstilling til vedtak fra saksbehandler/kommunaldirektør tilsier noe annet. Samtidig vet man at de bygges mye rundt hus og hytter som ikke er søkt om, det være seg nybygg, påbygg, anneks, badstuer, grillhytter o.l., og som ikke er i henhold til gjeldende plan. Tiltak som kanskje ikke ville blitt godkjent i Planutvalget og aldri skulle vært bygd, eller tiltak som ville fått positivt vedtak og som kommunen dermed ikke får inntekter fra gebyr- og avgifter av. Er redd det har utviklet seg en sterk ukultur i Tjeldsund kommune, hvor man bare bygger det man vil, hvor man vil, for mest sannsynlig får man ikke tilsyn, og får man krav om å sende søknad på tiltaket, ja så får man tillatelse likevel.

	2016	2017	2018	2019	2020
Behandlede byggesøknader i alt (antall)	74	100	62	110	73
Dispensasjonssøknader (antall)	15	40	36	50	7
Byggesøknader innvilget (antall)	64	100	62	110	73
Byggesøknader avslått (antall)	10	0	0	0	0

*2020 Nye Tjeldsund kommune

DIELDDANUORI SUOHKAN - TJELDSUND KOMMUNE
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Dato: 05.05.2022
Dok.nr: 22/06016-5
Deres ref: 22/343-2
Saksbehandler: Christina Solhaug
Joakimsen

Fylkeskommunens uttalelse til høring - oppstartsvarsel med planprogram - kommuneplanens arealdel 2022-2034 - Tjeldsund kommune

Troms og Finnmark fylkeskommune skal som regional planmyndighet veilede og bistå kommunene i deres planleggingsoppgaver. Ved utarbeidelse av kommuneplaner og reguleringsplaner skal fylkeskommunen ivareta interesser som berører kulturminne-, kulturmiljø- og landskapshensyn, friluftsliv, samordnet boligareal- og transportplanlegging, kjøpesenter, regional plan eller planstrategi, barn og unges interesser, universell utforming, fylkesveger, havbruksinteresser og akvakultur. Etter folkehelseloven har fylkeskommunen også et ansvar for å ivareta folkehelse i planleggingen og samfunnsutviklingen. FNs bærekraftsmål og Klimaloven legges til grunn for fylkeskommunens vurdering av plansaker.

Troms og Finnmark Fylkeskommune viser til deres oversendelse datert 17.03.2022 med opprinnelig høringsfrist 30.04.2022. Fylkeskommunen er gitt utsatt frist til 6. mai. Seksjon for areal- og samfunnsplanlegging har samordnet uttalelsen fra Troms og Finnmark fylkeskommune på vegne av våre ulike fagområder.

Uttalelse er delt opp i to deler:

- Tilbakemelding på selve planprogrammet og de føringer som ligger i pbl. § 4-1
- Generelle innspill til arbeidet med selve arealdelen.

Overordna planverk

Tjeldsund vedtok nylig kommuneplanens samfunnsdel (KPS) for perioden 2022-2034 med bærekraftsmålene som en bærebjelke. Kommunen har valgt tre fokusområder: bærekraftig utvikling, næring og kompetanse, samt et Tjeldsund kommune skal være trygt og godt å bo og leve i. I samfunnsdelen har man også vedtatt arealstrategier som skal være førende for arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Kommunens landarealer forvaltes gjennom kommuneplanens arealdel (KPA) for gamle Tjeldsund kommune (vedtatt 2004) og gamle Skånland kommune (vedtatt 2008), med flere ulike kommunedelplaner for utvalgte områder. I 2019 ble Kystplan II for Midt- og Sør-Troms vedtatt og gjelder for sjøarealene.

INNSPILL TIL PLANPROGRAMMET

Fylkeskommunen er opptatt av lettlesete og kortfattede planprogram, som tar utgangspunkt i de konkrete punktene i pbl. § 4-1: Formål med planarbeidet, planprosessen med frister og

deltakere, opplegg for medvirkning, alternativer som vil bli vurdert, behov for utredninger. Våre merknader til planprogramforslaget gis med utgangspunkt i dette. Kommunen har laget et planprogram som fungerer som et godt pedagogisk verktøy for innbyggere og andre aktører, men mangler noen konkretiseringer.

Formål

Formålet med planarbeidet oppgis å lage en samlet kommuneplanens arealdel for de sammenslåtte kommunene Tjeldsund og Skånland, og bygge videre på de store linjene vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel. Planprogrammet oppgir ikke om planarbeidet skal gjelde for både land- og sjøarealene. Dialog med kommunen angir at det kun er landarealene som skal vurderes i gjeldende prosess.

Kommunen har en god ambisjon i ønsket om en *bærekraftig og langsiktig plan for den nåværende og fremtidige arealforvaltningen*. Fylkeskommunen savner noen overordna tema eller satsninger for arealdelen, satt opp mot de forventede satsningene og investeringene i regionen. Samfunnsdelen gir et lite bilde over dette med utbygging av flystasjon på Evenes, utbygging av flystasjonen på Evenes, Norges brannskole på Fjelldal, Forsvarets base i Ramsund, nærings-satsinger på Rødskjær og E10 Hålogalandsveien.

Planprosessen og opplegg for medvirkning

Planprogrammet gir en god oversikt over de ulike fasene i planprosessen og hvilke interessenter og bidragsytere på generelt grunnlag som er relevante for planarbeidet. Vi vil særlig trekke frem at politikere deltar aktivt i planprosessen og medvirkningen for å få en sterk forankring og eierskap til sluttproduktet.

Medvirkning er et bærende prinsipp etter plan- og bygningsloven og folkehelsesloven. Her stilles det krav om at kommunen sikrer aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge, eldre og funksjonshemmede. Et godt, forankret og forpliktende opplegg for medvirkning innebærer konkretisering av møter som ønskes avholdt; tema som skal diskuteres; hvem som skal/bør delta fra administrasjonen, politisk nivå og berørte interessegrupper/-personer. Dette gjelder alt fra næring, bolig/fritidsbolig, friluftsliv, idrett, m.m. Samtidig har kommunen et veldig godt utgangspunkt fra medvirkningsprosessene i samfunnsdelarbeidet, munnet ut i egen rapport.

Fremdriftsplanen viser i utgangspunktet et noe optimistisk forhold til milepæler, forutsatt at ressursene er stabile. Erfaringsmessig kan utredningsfasen ta lengre tid enn planlagt, og KU-arbeidet kan bli større enn forventet avhengig av innkomne innspill.

Barn og unge

Barn og unge skal involveres og høres – et konkret mål angitt i kommunens samfunnsdel. Kommunens fokus på barnetråkkregistreringer er veldig positivt. Aktiv medvirkning innebærer at man har en reell påvirkning på prosessen og resultatet, og for barn og unge forutsetter dette samtidig at problemstillinger og planforslag presenteres på en forståelig måte. Vi vil også påpeke at barn og unge, ungdomspanel, barne- og ungdommens kommunestyre eller ungdomsråd er høringsinstanser når planforslag legges ut til offentlig ettersyn, jf. pbl. § 5-2. Vi ber om at planforslaget er tydelig på hvordan barn og unges interesser er ivaretatt og hvordan de har medvirket i planprosessen.

Folkehelse

Innbyggernes medvirkning er viktig for å danne et godt lokalt kunnskapsgrunnlag hvor folkehelsehensynet blir ivaretatt som et demokratisk aspekt. Samtidig kan gode og reelle medvirkningsprosesser være helsefremmende ved at den enkeltes iboende krefter og ressurser

mobiliseres og dermed øke trivsel, bolyst og sosial kapital i lokal samfunnet. Fylkeskommunen ber om at helsetjeneste/kommunelegen og opplæringsenheten blir implementert i kommunens arealplanlegging. Dette for å ivareta helsehensynet og barns/unges interesser og tverrfaglighet i arealplanleggingen.

Kommunen legger opp til en bred medvirkningsprosess blant frivillige lag og foreninger, noe som er positivt. Vi oppfordrer også til å involvere Midtre Hålogaland friluftsråd og FNF Troms i det videre arbeidet.

Fylkesvei

Troms og Finnmark fylkeskommune overtok forvalteransvaret for fylkesvegene 01.01.2020. Fylkeskommunen har ansvaret for fylkesvegnettet og kollektivtilbudet til sjøs og land, samt trafikkikkerheten på våre veger. Vi skal bidra til at nasjonal og regional politikk følges opp i den kommunale planlegginga. Fylkeskommunen ønsker å medvirke i planprosessen for å sikre at vesentlige samfunnsinteresser ivaretas, og forutsetter at kommunen legger til rette for slik medvirkning.

Konsekvensutredning (KU) og utredningsbehov

For kommuneplanens arealdel skal det gjennomføres KU av enkeltområder og planens samla virkninger på tvers av delområder, tema og arealformål. Det ble i 2020 utgitt en rapport¹ på bestilling fra kommunal- og distriktsdepartementet med formål å trekke frem god praksis for utarbeidelse og bruk av KU i kommuneplanens arealdel, som kommunen gjerne må bruke som inspirasjon i sitt arbeid. Konsekvensutredningen skal tilpasses plannivået, men det er viktig at utredningen er tilstrekkelig detaljert og grundig slik at man har et godt grunnlag å fatte beslutninger på.

Kommunen kan med fordel bruke arealstrategiene i sin KU og de er i utgangspunktet et godt silingsverktøy ved gjennomgang av arealinnspill. KUen for både enkeltområder og samla virkninger vil da vise hvorvidt innspill som tas videre er i tråd med kommunens egne ønsker og ambisjoner.

Kommunen påpeker viktigheten av et godt kunnskapsgrunnlag og angir at det for noen områder/tema vil være behov for utredninger og avklaringer. Med unntak av arealregnskap kan vi ikke se at det er gjort vurdering av kommunens kunnskapsgrunnlag på konkrete temaer. KU-forskriften § 14 viser innholdskrav for planprogrammet, der det påpekes at det skal gis beskrivelse av forhold/tema som skal utredes og hvilke metoder man tenker å benytte seg av. Her kan man ta utgangspunkt i KU-forskriften § 21 og systematisk vurdere om kunnskapsgrunnlaget er godt nok.

Arealregnskap

Tjeldsund kommune ønsker å utarbeide arealregnskap som skal synliggjøre arealressurser som finnes i kommunen. Fylkeskommunen ser dette som et viktig og fremtidsrettet grep, og ber om at kommunen i denne sammenhengen også vurderer klima. I tillegg vil et arealregnskap bidra til å dokumentere det reelle behovet for eventuelle nye eller endrede utbyggingsområder og bidra til å legitimere de valg kommunen ønsker å ta med tanke på prioritering av utbyggingsmønster.

Kommunen har gitt flere gode eksempler på tema man ønsker å se på, og fylkeskommunen har noen forslag til flere tema: tilgjengelig og funksjonell strandsone, viktige friluftsområder,

---

¹ <https://www.menon.no/wp-content/uploads/2020-57-Gode-eksempler-p%C3%A5-konsekvensutredning-av-kommuneplanens-arealdel.pdf>

fritidsboliger, hvilke karbonrike arealer (myrer/våtmark) man ikke skal berøre og hvilke skogressurser som kan være viktig for å binde karbon.

Klima

Fylkeskommunen vil påpeke at der man vurderer nye utbyggingsområder skal både klimagassutslipp og klimasårbarhet utredes, se veileder². For å sikre at man planlegger for en klimarobust kommune er klimasårbarhetsanalyse et godt grep. Oppdal kommune har utarbeidet en slik analyse³.

Fylkeskommunen anbefaler at kommunen bruker den nye veilederen om konsekvensutredninger for klima og miljø¹ i planarbeidet. Her angis metoder for tema innen bl.a. klimagassutslipp, friluftsliv, landskap og kulturmiljø.

Folkehelse og helsekonsekvensvurdering

Folkehelseloven §5 sier at det skal utarbeides en *Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen*. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi jf. § 6 i folkehelseloven og er en forutsetning for å lykkes med det systematiske folkehelsearbeidet. Kommunen har et oversiktsdokument over folkehelsen fra 2020 som vil være et nyttig kunnskapsgrunnlag der kommunen selv skal si noe om tema som kan være viktig å ha med seg i arbeidet med arealplanen

Helsekonsekvensvurderinger⁴ er en kombinasjon av prosedyrer, metoder og verktøy som kan brukes til å vurdere en politikk, strategi, program eller prosjekt i forhold til potensielle konsekvenser for helsen i en befolkning, og fordelingen av disse virkningene i befolkningen. Helsekonsekvensvurderinger er dermed et virkemiddel for å ivareta helsehensyn i alle sektorer og er et ledd i arbeidet med å utjevne sosial ulikhet i helse. Rapportene beskriver erfaringer og lærdommer fra prosjektet, samt forslag til prosedyrer, metoder og verktøy som kan være til hjelp i implementering og gjennomføring av helsekonsekvensvurderinger.

Det er viktig at folkehelse vurderes og ivaretas ved revidering av alle kommunale planer, jf. prinsippet om «Helse i alt vi gjør». Se gjerne informasjon om folkehelse i kommunal planlegging på kommunetorget.no⁵.

Samferdsel

I konsekvensutredningen må det vurderes om nye utbyggingsområder vil ha trafikale konsekvenser for fylkesvegnettet, for eksempel om trafikkøkning vil utløse behov for utbedringer av kryss, oppgradering av vegnett eller trafikkikkerhetstiltak. Behov for trafikkanalyser må også vurderes.

Sikkerheten for barn og andre myke trafikanter er et viktig lokaliseringskriterium ved avsetting av ny bolig- og fritidsbebyggelse, samt annen arealbruk som skaper ny gangtrafikk. Trafikkikkerhet må synliggjøres før en kan fastsette arealbruken for nye utbyggingsområder. Eventuelle behov for gang-/sykkelveger som følge av nye boligområder må også medtas som rekkefølgebestemmelser på kommuneplannivået.

---

² <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/vurdere-miljokonsekvensene-av-planen-eller-tiltaket/>

³ <https://www.oppdal.kommune.no/globalassets/pdfdokumenter/plan-miljo-og-landbruk/planer/klima-og-energiplan/del-1-klimasårbarhetsanalyse-oppdal.pdf>

⁴ <https://www.helsedirektoratet.no/tema/folkehelsearbeid-i-kommunen/helsekonsekvensutredning>

⁵ <https://www.kommunetorget.no/Temaomrader/Folkehelse/>

Andre temaer som forventes belyst i konsekvensutredningen eller som utredningskrav til detaljregulering:

- framkommelighet for alle trafikantgrupper (gående, sykkel, kollektiv, bilist, tungtransport, personer med nedsatt funksjonsevne, barnetråkk osv.)
- trygg skoleveg
- trafikkanalyser f.eks. for nye utbyggingsområder
- vegkapasitet
- reisemiddelfordeling
- parkering
- støy
- luftforurensing

Vi foreslår videre at det tas inn et utredningstema som ser på om arealbruken er i samsvar med målene i statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Kulturarv

Kulturminner, kulturmiljø og landskap er en viktig ikke-fornybar ressurs for kommunen og en kilde til kunnskap og forståelse om livet i Tjeldsund gjennom 10.000 år. Svært mange av dem er ennå ikke kjent. Plan- og bygningsloven er det viktigste instrumentet for å sikre god forvaltning av kulturhistoriske ressurser.

I planprogrammet har kommunen nevnt det rike kulturmiljøet, men det kommer ikke frem hvordan dette skal ivaretas og nyttes i ulike sammenhenger. Kulturminner er tema som også kan tas med når det utformes mål og strategier knytta til sektorer som reiseliv, folkehelse og oppvekst.

Kommunen skal lage en kulturminneplan, som vil være et viktig kunnskapsgrunnlag for kommuneplanen. Det er en viktig start for å skaffe seg en oversikt over de kulturminner kommunen har ansvar for og å bli bevisst på egen kulturarv. En slik kulturminneplan vil muligens ikke være tilstrekkelig som kunnskapsgrunnlag, da slike planer kan ende opp med tematiske fokusområder som ikke inkluderer hele spekteret av kulturminner. Lokal kunnskap og god medvirkning fra innbyggerne vil være nyttig. Kulturminneplanen bør vise oversikt, prioritering og en handlingsplan.

Konsekvensutredningens kunnskapsgrunnlag for kulturminner og kulturmiljø bør også være basert på Askeladden. Dette vil sikre alt ifra nasjonalt og regionalt til lokalt viktige kulturminner. Vi minner om at opplysningene i Askeladden ikke representerer noen endelig fasit når det gjelder kulturminnetilfanget og er heller ikke fullt ut oppdatert. Kjente kulturminner, kulturmiljø og landskap bør sammenstilles og verdivurderes og konsekvensene for kulturminnene må beskrives, samt potensialet for funn av ukjente kulturminner anslås.

Riksantikvaren har utviklet en veileder som tar for seg hvordan kulturminner og kulturmiljøer skal inngå i konsekvensutredningen av kommuneplanens arealdel⁶. Riksantikvaren har også flere andre veiledere⁷ som kan være til nytte i kommunens planarbeid.

Friluftsliv

Fylkeskommunen anbefaler kommunen om å revidere sin kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i forbindelse med revisjonen av kommuneplanens arealdel. Dette er i tråd

---

⁶ <https://www.riksantikvaren.no/veileder/konsekvensutredning-av-kommuneplanens-arealdel-for-tema-kulturminner-og-kulturmiljoer-2/>

⁷ <https://www.riksantikvaren.no/veileder/planlegging-etter-plan-og-bygningsloven/>

med Miljødirektoratet sin veileder og anbefalinger om at friluftslivskartleggingen skal holdes løpende oppdatert. Det anbefales å gjøre dette i forbindelse med revisjon av arealdelen. Det relativt mange år siden Tjeldsund og tidligere Skånland kommune ferdigstilte sine kartlegginger. Det kan være behov for differensiering i områdeavgrensninger og verdi, samt økt fokus på nærfriluftsområder, strandsone og friluftsområder i sjø.

De fem medlemskommunene i Ishavskysten friluftsråd, samt Senja kommune, har pågående revisjoner av sine friluftslivskartlegginger. Fylkeskommunen anbefaler å innhente tips og erfaringer derifra ved behov.

Differensiert strandsoneforvaltning

Strandsoneforvaltning er trukket frem som en arealstrategi i planprogrammet og angir at offentlig vei kan fungere som naturlig byggegrense hvis det ikke går på bekostning av uberørte områder.

Fylkeskommunen er åpen for å kunne se på differensierte løsninger, men minner om at virkninger og konsekvens må vurderes for hvert enkelt tilfelle. Her er det viktig å ha med et grunnfokus på allmennhetens interesser, formålet i pbl, og å være restriktiv i videre utnyttelse av strandsonen. Det er f.eks. viktig å kartlegge områdenes kvaliteter og funksjon i strandsonen selv om de ligger på oversiden av en veg.

Særlige punkter vi vil trekke frem ved vurdering av byggegrenser er:

- ivareta gjennomgående korridorer/passasjer fra sjøen til marka/skogen/fjellet
- friluftsløven § 9 om at man ikke kan telte nærmere enn 150 fra bebodd hus og hytte
- hvordan lys og lyd påvirker kvalitetene på nedsiden av vegen må også hensyntas

Nordland fylkeskommune, Fylkesmannen i Nordland m.fl. utarbeidet i 2018 en veileder for fastsetting av funksjonell strandsone og byggegrense i 100-metersbeltet⁸. Vi anbefaler kommunen å se til denne.

Gjennomgang av gjeldende reguleringsplaner

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning angir krav til vurdering av oppheving/revisjon av gjeldende reguleringsplaner i planprogrammet for KPA, jf. kap. 4.

På generelt grunnlag vil vi sterkt anbefale at kommunen gjør en konkret vurdering av alle reguleringsplaner for å ha et planverk som tilfredsstillende krav iht. gjeldende lovverk og som er i tråd med utviklingen som har skjedd siden vedtak – og som i tillegg ikke vil komme i motstrid med arealdelen. Kommunen kan med fordel gi en skjematisk gjennomgang av hvordan reguleringsplanene er vurdert og hvorvidt de skal videreføres helt/delvis eller oppheves – dels for medvirkning, men også for å være i tråd med pbl. § 12-14 hvor det for oppheving av reguleringsplan gjelder samme bestemmelser som for utarbeiding av ny plan.

Veileder for kommuneplanens arealdel angir på s.157 at man skal vurdere om:

- de gjeldende reguleringsplanene er ferdig utbygde
- det er mulig å videreføre bestemmelser i kommuneplanens arealdel, selv om reguleringsplanen oppheves (f.eks. rekkefølgekrav, kulturminner med juridisk vern)
- det er behov for ekspropriasjon fra reguleringsplanen
- 10-årsfristen for ekspropriasjon er løpt ut

---

⁸ <https://www.statsforvalteren.no/nn/Nordland/Plan-og-bygg/Arealforvaltning/veileder-for-fastsetting-av-byggegrense-i-strandsonen/>

- 10 år gammel privat initiert detaljregulering i nødvendig grad er oppdatert

Rettsvirkningen av kommuneplanvedtak innebærer ikke at eldre reguleringsplaner oppheves, men at rettsvirkningen av de settes til side i tilfelle motstrid. Hvis kommunen ønsker å oppheve eldre reguleringsplaner, må det klart komme frem når arealdelen til kommuneplanen vedtas. Videre prosess for oppheving av planene må da følge kapittel 12 i plan- og bygningsloven.

Føringer for planarbeidet

I planprogrammet er det angitt en del arealpolitiske føringer som er relevante for plan. Når det gjelder regionale føringer må disse også suppleres:

- Regional Transportplan. Fylkeskommunen er i gang med rullering av Regional Transportplan Troms 2022-2033. Forvaltningsplanen gir klare regionale og statlige føringer til kommunene i vannregionen og skal bidra til å samordne og gi retningslinjer for arealbruken på tvers av kommune- og fylkesgrensene. Dersom en kommune fraviker retningslinjene, gir dette grunnlag for å fremme innsigelse til kommunens planer. Forslag til planprogram har nylig vært på høring, og kommunen kan gi innspill i det videre arbeidet med innmelding/konkretisering av vegprosjekter som man ser behov for i egen kommune.
- Regional plan for landbruk i Troms, som bl.a. inneholder regional planbestemmelse om hensynssone landbruk.
- Regional plan for handel og service i Troms
- Regional forvaltningsplan vannregion Troms. Ny forvaltningsplan er under utarbeiding, planprogram ble vedtatt i 2020.
- Regional plan for friluftsliv, vilt og innlandsfiske Troms. Her fremgår strategier som å prioritere sikring av viktige arealer for friluftsliv i nærmiljøet, samt at nærmiljøområder skal ha særskilt prioritet i Troms.

Vi savner også Tjeldsund kommune sin egen trafiksikkerhetsplan for 2020-2024 som lokal føring for planarbeidet.

INNSPILL TIL AREALDELEN

Samordna bolig-, areal- og transportplanlegging

Basert på statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging bør utbygging knyttet til tettsteder og kollektivakser prioriteres for å redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer. All ny utbygging skal skje på en slik måte at transportbehovet begrenses. Et viktig grep for å redusere klimagassutslipp fra transport er å gjennomføre en utbyggings- og lokaliseringsspolitikk som begrenser transportbehovet i tråd med prinsippene for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging. Viktige elementer er konsentrasjon av byggeområder, vektlegge korte avstander mellom boliger, skoler/barnehager, servicefunksjoner osv. Dette gjør at flest mulig kan nå sine daglige gjøremål uten bruk av bil hvis man tilrettelegger gang- og sykkelveier for trygg og miljøvennlig ferdsel.

I den grad at kommunen ønsker å legge til rette for ny utbygging og fortetting langs fylkesvegnettet, bør dette komme frem i kommuneplanens arealdel. Videre anser vi det som svært viktig at det settes krav til utarbeidelse av detaljregulering for byggeområdene, da enkeltutbygging ofte vil kunne bli etablert tilfeldig og planløst uten en nærmere avklaring for eksempel når det gjelder infrastruktur.

Det er viktig at utbyggingsmønstrer dimensjoneres etter vegnettet, dvs. at framtidig utbygging anlegges i områder der vegnettet er i stand til å håndtere økt mengde, eventuelt der det er mulig å bygge ut/oppgradere vegnettet i tråd med ønsket utbygging. Ønsker kommunen å legge ut nye områder til boliger, bør det satses på områder som allerede har utbygget infrastruktur med god nok vegstandard, gang- og sykkelveg og kollektivtilbud. Omfanget av spredt boligbygging bør også begrenses. Spredt boligbygging i randsonen gir dårlig markedsgrunnlag for kollektivtransport, noe som fører til økt bilbruk og dermed større miljøbelastning. Kommunen bør legge opp til konsentrering av bolig- og næringsbebyggelse rundt de eksisterende tettstedene/grendesentre.

Legger kommunen ut nye områder uten at kvaliteten på vegsystemet er godt nok, så er det viktig å bruke rekkefølgekrav i bestemmelsene. Dette vil da sikre at nødvendig vegsystem er på plass før boligene tas i bruk. Vi er opptatt av at det legges til rette for myke trafikanter, spesielt må trygg skoleveg sikres.

Nye og eksisterende utbyggingsområder

Kommunen skal utarbeide et arealregnskap, som bl.a. vil gi informasjon om dagens arealbruk. Et slikt regnskap vil gi kommunen et godt utgangspunkt for evaluering av gjeldende kommuneplan – er formålene plassert hensiktsmessig basert på dagens behov for boliger, hytter, næringsarealer, m.m.? I et bærekraftperspektiv må nye foreslåtte områder ses i sammenheng med gjeldende plan og ev. ikke realiserte utbyggingsområder. Dette vil være et viktig utgangspunkt i vår vurdering av planforslaget opp mot nasjonale og regionale føringer og hensyn.

I utgangspunktet bør det i bestemmelsene stilles krav om reguleringsplan for nye utbyggingsområder. Pbl. § 11-10 legger derimot opp til at det også kan avsettes områder uten plankrav, så lenge det er avsatt konkrete utbyggingsvilkår i bestemmelsene. For å unngå kostbare, tidkrevende og ressurskrevende reguleringsplanprosesser anbefaler vi kommunen å vurdere om det er områder i kommunen dette kan være aktuelt for.

For fradelte eiendommer i LNFR-områder som er bebygd er det også mulig å forenkle byggesaksprosessen og unngå dispensasjonsprosessen. Dette kan bl.a. gjøres gjennom å avsette de eiendommene det gjelder til boligformål med konkrete utbyggingsbestemmelser etter § 11-10 eller som spredt bebyggelse med bestemmelser etter § 11-11. Dette forutsetter at f.eks. naturfare og kulturminner er avklart på forhånd. Gjør man et slik grep i planen vil man potensielt unngå flere dispensasjonsprosesser som setter i gang flere apparater både kommunalt, regionalt og nasjonalt. Her er det viktig at eksisterende bebyggelse i LNFR-områder som avsettes for første gang i kommuneplanens arealdel er å anse som nytt arealformål og må derfor også konsekvensutredes. Dette kan gjøres ved å se på flere eiendommer, bygder eller tettsteder under ett, heller enn å konsekvensutrede hver eiendom for seg.

Klima

Med et endret klima er det forventet større og flere flommer, mer nedbør og overvann, flere skred, og havnivåstigning. Det bør derfor jobbes med klimatilpasning i arealplaner. For mer informasjon se Norsk klimaservicesenter som har utarbeidet en klimaprofil for Troms og Finnmark. Denne gir et kortfattet sammendrag av dagens klima, forventede klimaendringer og klimautfordringer. Klimaprofilen er et supplement til Klimahjelperen⁹.

---

⁹ <https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieill/klimahjelperen/>

Vi viser videre til www.klimatilpasning.no, www.kartverket.no/tilsjos/se-havniva/kart, og www.nve.no. Se også til Miljødirektoratets veileder om hvordan ta hensyn til klima i plan¹⁰ og Kunnskapsbanken¹¹, som er en database fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap med fokus på samfunnets sårbarhet og risiko basert på naturhendelser.

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning skal ligge til grunn for kommunens planlegging. Her angis det flere skal-punkter for arealdelen:

- Høye alternativer fra nasjonale klimaframskrivninger skal benyttes når konsekvenser skal vurderes.
- Det skal vurderes om klimaendringer gir et endret risiko- og sårbarhetsbilde
- Ved nye utbyggingsområder, fortetting eller transformasjon skal det vurderes hvordan hensynet til et endret klima kan ivaretas
- Det skal i planprogrammet gjøres en vurdering av om hensynet til et endret klima innebærer behov for oppheving eller revisjon av gjeldende reguleringsplaner.

Bruk hensynsoner på plankart der det er myrer, våtmarksområder og/eller sårbar skog som ikke skal bygges ned og bruk bestemmelser for å ivareta klimahensyn.

Folkehelse

Folkehelseloven har som formål å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer helse, trivsel og utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelseloven bygger på fem grunnleggende prinsipper for folkehelsearbeidet: a) utjevne sosiale helseforskjeller, b) «helse i alt vi gjør», c) bærekraftig utvikling, d) føre-var og e) medvirkning. Folkehelsearbeidet har mye til felles med FNs bærekraftsmål. Både sosial bærekraft og folkehelse handler om å fremme en samfunnsutvikling som; sette menneskelige behov i sentrum; sosial rettferdighet og like livssjanser for alle; legger til rette for at mennesker som bor i lokalsamfunnet kan påvirke forhold i nærmiljøet; og legge til rette for deltakelse og samarbeid. I sammenheng med arealforvaltnings betyr dette blant annet å ha kunnskap om ulike faktorer:

- a) virkninger på fysiske miljøet som har betydning for helsa (hindringer, barrierer, risikoer, osv.)
- b) virkning på det sosiale miljøet (belastning mellom befolkningsgrupper, befolkningssammensetning, sosiale møteplasser, trivsel, boligsosiale hensyn, osv.)
- c) virkning på den psykiske helsa (involvering/deltakelse, ensomhet/isolasjon, inkludering, sosial støtte, identitetsskapende elementer, trygghet, osv.)

Fylkeskommunen mener at det er viktig at kommunen gjør en helhetlig kartlegging av dagens bruk av arealer sett i forhold til framtidig behov/ønsker. Det siste for å forhindre eventuell nedbygging av viktig naturområder for høsting, friluftsliv, naturopplevelse for skole/barnehage, innskrenkning av allerede avsatt/opparbeidet områder for sosial- og fysisk aktivitet eller andre formål som gir gode stedsopplevelser og bevegelsesmuligheter for befolkningen.

Samferdsel

Samferdselsdivisjonen i Troms og Finnmark fylkeskommune har ansvar for fylkesveg, kollektivtransport og bærekraftig mobilitet. Som forvalter av fylkesvegnettet skal samferdselsdivisjonen utvikle, drifte og vedlikeholde veien på en best mulig måte for brukerne og for samfunnet. Vår interesse er fremkommelighet og trafiksikkerhet langs fylkesveiene med utgangspunkt i nullvisjonen om null drepte eller hardt skade i veitrafikken. Ved deltakelse i

¹⁰ <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/klima/for-myndigheter/klimatilpasning/veiledning-til-statlige-planretningslinjer-for-klimatilpasning/>

¹¹ <https://www.dsb.no/kunnskapsbanken>

planarbeid skal Troms og Finnmark fylkeskommune derfor påse at foreslått arealbruk ikke er i konflikt med hensynet til fremkommelighet og trafiksikkerhet langs fylkesvegnettet, samt utvikling, drift og vedlikehold av fylkesvegene.

Kollektiv

Fylkeskommunen har ansvar for tjenestekjøp og drift av kollektivtransport i Troms og Finnmark fylkeskommune. Dette omfatter skoleskyss, lokal og bybussruter, distriktruter og regionalruter for buss og ferge og hurtigbåtdrift. Som planmyndighet har Fylkeskommunen ansvar knyttet til samordnet bolig, areal og transportplanlegging, samt planforvaltning knyttet til fylkesvegnettet og kollektivtransport. Troms og Finnmark fylkeskommune forventer at kollektiv er et sentralt tema i arbeidet med kommuneplanens arealplan for Tjeldsund kommune.

Trafikkutredninger

Trafikale forhold knyttet til eksisterende og nye utbyggingsområder bør omtales. Det kan bidra til å belyse behovet for trafiksikre løsninger. Der det tilrettelegges for nye aktiviteter må det tas hensyn til bebyggelse, transporttype, og trafikale forhold så som trafikkmengde og trafikk mønster, parkering, samt på- og avstigningsmuligheter. Disse vurderingene bør også gjøres ved endringer i omgivelsene til eksisterende anlegg og områder.

Byggegrenser

Byggegrenser gjelder langs alle offentlige veger. Dersom byggegrenser langs veg ikke er fastsatt i en arealplan etter plan- og bygningsloven, gjelder veglovens bestemmelser, jmfør vegloven § 29. Vi vil imidlertid gjøre kommunen oppmerksom på at byggegrensene langs fylkesvegene i Troms - de som ikke er fastsatt i annen arealplan - er på henholdsvis 50 og 15 meter, jfr. fylkesrådsvedtak av 25.05.10. Byggegrensene er differensiert etter klassifisering av fylkesvegen, herunder primær- eller sekundærvæg. Primærveger er veger som var riksveger før 01.01.2010. Disse fylkesvegene har en byggegrense på 50 meter, mens sekundærvegene har en byggegrense på 15 meter.

Oversikt over primær- og sekundærveger finnes i veglistene til Statens vegvesen¹².

Byggegrensene sikrer at veger kan videreutvikles, at trafiksikkerhetstiltak kan gjennomføres og sikrer også areal for drift og vedlikehold. I tillegg vil byggegrenseområdene i stor grad ligge i områder utsatt for støy og støv. Vi ber derfor kommunen i størst mulig grad sile ut områder som er i konflikt med fastsatt byggegrense. Når byggegrenser ikke er vist i plan, er det veglovens bestemmelser som gjelder. Byggetiltak nærmere fylkesveg enn byggegrensene som fastsatt i fylkesrådsvedtak tillater, skal derfor behandles av oss.

Stoppepunkter, utfartsparkering, m.m.

For å unngå kryssing av veg er det viktig at parkeringsplasser etableres på samme side av vegen som målpunktet. Videre må det avsettes tilstrekkelig med areal slik at man unngår parkering på og langs veg.

Universell utforming

Universell utforming og økt tilgjengelighet skal bidra til et universelt utformet samfunn. Tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne er sentralt. Universell utforming vil også gjelde i forholdet til fylkesveger.

---

¹² <https://www.vegvesen.no/kjoretøy/yrkestransport/veglister-og-dispensasjoner/fylkes-og-kommunale-veger>

Vannforvaltning

Kommunen har som arealmyndighet et selvstendig ansvar for å følge opp vannforskriften. For å følge opp dette ansvaret anmodes kommunen om å innarbeide vannmiljø som et vurderingstema i sin ordinære saksbehandling og kvalitetssikringssystemer. Dette kan gjøres ved å ta inn generelle retningslinjer, planbestemmelser og hensynssoner for arealplanlegging, noe som kan bidra til å sikre godt vannmiljø i kommuneplanen. Retningslinjer, bestemmelser og hensynssoner bør være i tråd med regional vannforvaltningsplan. Dette gjelder særlig i arealplaner som omfatter sårbare vassdrag og beskyttede områder etter vannforskriften. I bestemmelser til kommuneplanens arealdel og underliggende arealplaner kan det ved behov stilles rekkefølgekrav for å sikre at fastsatte mål for vannmiljø nås og at vannforekomsten ikke settes i risiko for å få forringet miljøtilstand.

Ved å vurdere vannmiljø i en tidlig fase i kommuneplanens samfunns- og arealplanlegging, legger man til rette for en bærekraftig forvaltning av vassdragsmiljøet og omkringliggende arealer. Innarbeiding av retningslinjene vil bidra til at beskyttelse av drikkevannskilder, overvannshåndtering og tilpasning til konsekvenser av forventede klimaendringer ivaretas i kommunens planlegging. Videre vil oppfølging av retningslinjene muliggjøre oppnåelse av miljømålene for vann innen 2027 der dette trengs, og at man unngår forringelse av miljøtilstand der hvor miljømålene er nådd.

Vannforskriften sier at drikkevannskilder skal beskyttes slik at omfanget av rensing ved produksjon av drikkevann reduseres. Det er derfor viktig at kommunen tar hensyn til drikkevannskildene i sitt planarbeid. Kommunen oppfordres til å innarbeide hensynssoner for drikkevannskilder i kommuneplanens arealdel. Dette som et forebyggende tiltak for å sikre dagens og framtidens behov for rent drikkevann.

Kulturarv

Det viktige Tjeldsundet har til alle tider vært en viktig ferdselsveg, noe som er svært synlig når en ser alle kulturminnene som er registrert på begge sider av sundet. Tjeldsund kommune har mange spennende kulturminner fra steinalder, jernalder, middelalder og nyere tid. I de siste årene har det kommet ny kunnskap om tidlig aktivitet og bosetting og særlig den eldste fasen er blitt godt dokumentert gjennom arkeologiske utgravninger. Utgravningene har gitt resultater som gjør at historien til dette området må skrives på nytt.

Kulturminnene fra jernalderen er også svært synlig og godt bevart i kommunen. Den største nausttufta i landsdelen er registrert på Sand på Tjeldøya, som sammen med de rikholdige funnene i graver, gravfelt, hulveger og stedsnavn viser at Tjeldøya har vært et viktig maktsenter langs Tjeldsundet i lang tid. Også de mange nye kulturminnene som er påvist på Evenskjer og Kongsvik viser at området har svært tidlig bosetting og spor etter jordbruk i eldre jernalder i det viktige Tjeldsundet.

Hensynssoner, retningslinjer og planbestemmelser

Kulturminner og kulturmiljø skal sikres i kommunal planlegging. Det må ikke legges til rette for nye utbyggingsområder som kommer i direkte konflikt med hittil kjente automatisk freda kulturminner/kulturmiljøer. Det bør heller ikke legges til rette for tiltak i nærheten av kulturminner/kulturmiljøer som kan være skjemmende for kulturmiljøene. Det må tas inn i kommuneplanen at kommuneplanen ikke er avklart i forhold til lov om kulturminner av 1978 og vi foreslår følgende tekst til planbeskrivelsen:

Lov om kulturminner gjelder uavkortet i hele kommunen, jr. § 3, 1. ledd: "Ingen må - uten at det er lovlig etter § 8 sette i gang tiltak som er egnet til å skade, ødelegge,

grave ut, flytte, forandre, tildekke, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner eller fremkalle fare for at dette kan skje."

Jf. § 8, 1.ledd:

"Vil noen sette igang tiltak som kan virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som er nevnt i § 3 første ledd, må vedkommende tidligst mulig før tiltaket planlegges iverksatt melde fra til vedkommende myndighet eller nærmeste politimyndighet. Vedkommende myndighet avgjør snarest mulig om og i tilfelle på hvilken måte tiltaket kan iverksettes. Avgjørelsen kan påklages til departementet innen 6 uker fra underretning om at vedtaket er kommet fram til adressaten."

I de områder kommunen anser det som hensiktsmessig for sin saksbehandling anbefaler fylkeskommunen at automatisk fredete og vedtaksfredete kulturminner tas inn på plankartet og at disse avsettes som hensynssone d) båndlagt etter lov om kulturminner (H730). Det må utarbeides bestemmelser til denne hensynssonen. For de automatisk freda kulturminnene må de gis bestemmelse om det ikke er tillatt med noen form for tiltak innenfor hensynssonen. For de vedtaksfredete må det stå at disse er fredet etter vedtak etter lov om kulturminner og skal forvaltes i henhold til bestemmelsene i fredningsvedtaket og lov om kulturminner.

Kommunale arealplaner og områdereguleringer er et godt verktøy for å ivareta kommunens prioriterte kulturmiljøer og kulturminner gjennom plan- og bygningsloven. Når kommunene har valgt ut kulturmiljøer og kulturminner som de mener er lokalt viktige, er blant annet hensynssoner med bestemmelser en måte å sikre videre bevaring.

I tillegg til hensynssone for båndlegging av kulturminner og hensynssone for bevaring av kulturmiljø har kommunen anledning til å angi generelle bestemmelser for å ivareta kulturminner i arealdelen. Riksantikvarens veileder for planlegging etter plan- og bygningsloven (s. 38) konkretiserer dette med utgangspunkt i lovkommentaren til plan- og bygningsloven:

«Som nevnt over er det fullt mulig å gi generelle bestemmelser til et kartfestet område. Dette er avklart av Kommunal og moderniseringsdepartementet, blant annet i lovkommentaren til plan- og bygningsloven, hvor det står følgende:

"De generelle bestemmelsene vil i utgangspunktet ikke være direkte knyttet til de enkelte arealer og arealformål, men vil med mindre annet er angitt, gjelde hele kommunen. Det kan imidlertid gis generelle bestemmelser for deler av kommunen eller for nærmere angitte områder."

Når det gjelder hensynssone c), vern av kulturminner, kan det gis generelle bestemmelser til det samme arealet som hensynssonen dekker der det er behov for et noe sterkere vern enn det en retningslinje kan gi. En generell bestemmelse kan også vise til et bestemmelsesområde. Det kan ikke gis generelle bestemmelser som omfatter LNFR-formål og som setter begrensninger på landbruksdrift ut over hva som ligger i formålet.»

Generelle bestemmelser om hensyn som skal tas til bevaring av eksisterende bygninger og annet kulturmiljø bør gis i kommuneplanens arealdel, jf. plan- og bygningslovens § 11-9 nr. 7. Videre vil bestemmelser etter § 11-9 nr. 6, om landskap og estetikk, være et viktig virkemiddel for å ivareta hensynet til bl.a. kulturlandskap og byggeskikk.

Fylkeskommunen anbefaler at det i kommuneplanens arealdel som overordnet plan tydeliggjøres at kulturminner, kulturmiljø og kulturlandskap skal være et tema i senere plan- og byggesaksbehandling. Dette kan med fordel fremgå av bestemmelsene. Det kan, om det anses

hensiktsmessig, inngå i bestemmelsene at SEFRAK-registrerte bygninger skal vurderes spesielt. I henhold til kulturminnelovens § 25 er det meldeplikt for saker som gjelder byggverk oppført før 1850. Det vil si at kommunen plikter å forelegge søknad om riving eller vesentlig endring av ikke fredete byggverk/anlegg som er oppført før 1850 til de regionale kulturminnemyndighetene for uttalelse. Det kan være nyttig å sikre slik saksbehandling ved å ta det inn i bestemmelsene til kommuneplanens arealdel.

Det vises ellers til egne kulturminnefaglige innspill fra Sametinget.

Friluftsliv

Tjeldsund kommune har per i dag tre statlig sikrede friluftslivsområder: Rusvika, Nygård og Trøsemark. Fylkeskommunen anbefaler å benytte arbeidet med kommuneplanens arealdel til å se på nye aktuelle områder for statlig sikring. Nærfriluftsområder og strandsoneareal kan være særlig aktuelt.

Fylkeskommunen har forstått det som at Tjeldsund kommune vil starte med prosjektet plan for friluftslivets ferdselsårer i 2024. Fylkeskommunen oppfordrer til å se ferdselsåreprosjektet og arealplanen i sammenheng. Registreringene av barnetråkk vil kunne være verdifullt i det videre arbeidet med ferdselsåreprosjektet. Kommunen må finne sine egne målsetninger, men standard målsetninger fra andre kommuner kan være maks 500 meter til nærmeste turrute fra alle kommunens bygder, samt egnede turruter og uteareal i umiddelbar tilknytning til skoler, barnehager, eldresentre, sykehjem osv. Dette bør hensyntas i arbeidet med arealdelen.

Andre forhold kommunen kan fokusere på:

- besøksforvaltning og å utrede aktuelle tema i den forbindelse. Dette omhandler ivaretagelse av og/eller videreutvikling av arealer til det beste for både lokalbefolkningen og besøkende. Kommunen bør vurdere behovet for utfartsparkeringer og hvor det er ønskelig å kanalisere ferdsel.
- støy- og lysforurensing. Inkluderes i de samlede belastningene i sine utredninger.
- nærfriluftsområder i sitt videre arbeid. Ivaretagelse av grønne korridorer, stier, hundremeterskoger, fjæreareal o.l. bidrar til hverdagsfriluftsliv, folkehelse og bolyst.

Hvis kommunen ønsker å hjemle tilretteleggingstiltak for friluftslivet, slik som gapahuger o.l. er det anledning til dette. Området må avsettes som *LNFR-spredd bebyggelse*, med bestemmelser etter pbl. § 11-11 nr. 2. Mer informasjon rundt dette finner dere i veileder for *Planlegging for spredd bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder (LNFR-områder)*¹³. Dette vil gi forutsigbarhet ovenfor f.eks. reindriftsnæringa, som kan gi tidlig tilbakemelding på overordna nivå ang. plassering.

Jordvern

Kommuneplanens arealdel er det viktigste verktøyet for bevaring av landbrukets arealressurser. Den gir landbruket forutsigbarhet og langsiktighet i bruk og vern av sine arealer. Regjeringa la frem en oppdatert jordvernstrategi i mai 2021. Jordvernålet om maksimalt 4 000 dekar årlig omdisponert dyrka mark ble nådd i 2017–2019 og nytt mål er satt: årlig omdisponering av dyrka jord skal ikke overstige 3 000 dekar og målet skal være nådd innen 2025. Hurdalsplattformen for den nye regjeringen har skjerpet dette målet ytterligere til 2000 dekar.

Kunnskapsgrunnlaget for den oppdaterte jordvernstrategien legger til grunn et utvidet jordvernbegrep: vern av arealer med dyrket og dyrkbar mark, og av jordsmonnet som substans.

---

¹³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/planlegging-for-spredd-bolig--fritids--og-naringsbebyggelse-i-landbruks--natur--friluftsliv--og-reindriftsomrader-lnfr-omrader/id2696910/>

Det fremheves at jordvern må ses på som en overordnet samfunnsinteresse og grunnleggende forutsetning for bærekraftig utvikling. Jordsmonnets betydning er viktig på flere områder: for å dyrke mat, opprettholde naturmangfold, regulere vannets kretsløp, binde karbon og skape verdier, arbeidsplasser og gode lokalsamfunn. I et klimaperspektiv bør det verken bygges ut på myr, i skog eller på jordbruksarealer. Miljødirektoratet har nylig publisert to veiledere for klimatilpasning i landbruket med fokus på mulige plangrep for å ta vare på jordbruk og skogbruk¹⁴.

Regional plan for landbruk i Troms 2014-2025 har følgende planretningslinje:

«Landbrukets kjerneområder skal innarbeides i kommunens samfunns- og arealplan.

Kjerneområdene innarbeides i kommunens arealdel som hensynssone landbruk når det skal utarbeides ny arealdel til kommuneplanen». Dette må ivaretas i planarbeidet.

Regionalt planforum

Erfaringsmessig er det i arbeidet med kommuneplanens arealdel nyttig med en runde i planforum ved oppstart, og deretter når hensynssoner og nye arealformål begynner å legges inn i et planutkast. Da vil ulike konflikter komme til syne og man kan gjøre avklaringer og drøfte avveininger av interesser i god tid før offentlig høring. Dette gir god mulighet for å unngå potensielle innsigelser i høringsfasen.

Mer informasjon om regionalt planforum finnes på [våre nettsider](#).

SOSI

Ved høring av planforslag ber vi om at SOSI-fil og PDF inkl. tegnforklaring av plankartet sendes Kartverket på e-post; planTRF@kartverket.no. Kartverket utfører en teknisk kontroll av planen og melder ev. rettingsbehov tilbake til kommunen. Kontrollen bør skje før høring, slik at eventuelle feil og mangler er rettet opp før plankartet sendes ut.

Avslutning

Tjeldsund starter nå med et stort arbeid i sammenstilling av kommunens arealforvaltning på overordna nivå. Dette krever i stor grad helhetstenkning i de valg kommunen ønsker og ta, hvilken retning man ønsker å gå og hva man ønsker å fokusere på.

Fylkeskommunen innser selv ironien ved å påpeke viktigheten av kortfattede og lettleste planprogram samtidig som vi kommer med en omfattende uttalelse og mange innspill til prosessen som nå skal i gang. Vi ønsker å satse mer på veiledningsarbeid ut mot kommunene og ønsker på sikt at mange av de innspillene som vi kommer med her gjøres i dialog med kommunene underveis i hele prosessen utenom formelle høringsperioder.

Vi ønsker at det skal være lav terskel for å ta kontakt ved behov for avklaringer, råd og veiledning underveis. Seksjon for areal- og samfunnsplanlegging bidrar gjerne i prosessen som sparringspartner og aktiv bidragsyter i f.eks. medvirkningsprosesser. Våre fagpersoner kan være med i arbeids- og dialogmøter som gjelder veg/samferdsel, kulturarv, folkehelse, friluftsliv, næring, klima, m.m.

Lykke til med planarbeidet, vi ser frem til å følge planprosessen videre.

Kontaktpersoner ved ev. videre oppfølging til utvalgte fagområder:

---

¹⁴ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/fagmeldinger/2022/mars-2022/rettleging-klimatilpassing-landbruket/>

Arealplanlegging	Christina Solhaug Joakimsen	christina.joakimsen@tffk.no
Folkehelse	Anne Eriksson Steigen	anne.steigen@tffk.no
Friluftsliv	Eivind Høstmark Borge	eivind.borge@tffk.no
Klima	Martha Kårevik Stalsberg	martha.stalsberg@tffk.no
Kulturarv	Randi Ødegård	randi.odegard@tffk.no
Samferdsel	Kenneth Ronald Fox	kenneth.ronald.fox@tffk.no
Vannforvaltning	Matthias Zielke	matthias.zielke@tffk.no

Med hilsen

Anne Øvrejorde Rødven
Seksjonsleder, areal- og samfunnsplanlegging

Christina Solhaug Joakimsen
Rådgiver, arealplanlegging

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Mottakere:
DIELDDANUORI SUOHKAN - TJELDSUND KOMMUNE

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
SAMEDIGGI / SAMETINGET
STATENS VEGVESEN

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

09.05.2022

Vår ref:

2022/2563

Deres dato:

17.03.22

Deres ref:

22/343-2 /ANOL

TJELDSUND KOMMUNE
ADMINISTRASJONSAVDELINGEN
Postboks 240
9439 EVENSKJER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Oddvar Brenna, 77642174

Forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel –Tjeldsund kommune – innspill fra statsforvalteren.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark viser til nevnte varsel med utvidet høringsfrist til den 09.05.22.

Tjeldsund kommune er slått sammen av kommunene Skånland og Tjeldsund til en ny kommune. Tjeldsund kommune vil ta utgangspunkt i tidligere vedtatte planer fra de to kommunene for å utarbeide nye overordnede styringsdokumenter. Økonomiplaner og kommuneplanen, særlig samfunnsdelen bør være tett korrelert, slik at det utvikles et bosettingsmønster som sikrer kommunale tjenester som skole og helsetilbud på en forsvarlig måte.

Tjeldsund kommune har ikke lagt fram arbeidet med kommuneplanens arealdel i Planforum, og regionale myndigheter har derfor ikke vært involvert i prosessen tidligere. Det er derfor vanskelig å vurdere hvilke prioriteringer kommunen ønsker å gjøre på bakgrunn av det framlagte planprogrammet. Arealstrategien i den nylig vedtatte samfunnsplanen fra 2022 gir signaler til arbeidet med arealplanen, men disse er ikke konkretisert i forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel. Innspillene fra Statsforvalteren må derfor bli av mer prinsipiell og informativ art i denne fasen av planprosessen, og først og fremst knyttes til de sektorområdene Statsforvalteren har ansvar for.

KOMMENTARER TIL PLANPROSESSEN:

Utgangspunktet for arbeidet med ny arealplan er kommuneplanens arealdel for gamle Tjeldsund kommune fra 2004 og gamle Skånland kommune fra 2008. I 2019 ble Kystplan II for Midt- og Sør-Troms vedtatt og den planen gjelder sjøarealene i gamle Skånland kommune. Planprogrammet angir ikke hvordan kommunen vil løse planleggingen for sjø- og landarealene. Statsforvalteren anbefaler et samlet plandokument for kommunens land- og sjøarealer.

Kommuneplanens samfunnsdel skal blant annet peke ut retning og satsing for kommunens framtidige bosettingsmønster med vekt på kommunale tjenester som skole og helse. Kommune bør ta utgangspunkt i eksisterende utbyggingsområder og utarbeide et arealregnskap for å få oversikt av hva som er til rådighet og sette dette opp mot nye behov. På bakgrunn av en statusoversikt kan det

utarbeides en utbyggingsstrategi som kan avklare framtidig bosettingsmønster i kombinasjon med ressursvern, herunder sektorer som landbruk, reindrift og miljø. Kommunen har svært gode landbruksressurser og det forventes et skarpt fokus på jordvern. Det drives også reindrift i kommunen. Dette er en arealkrevende næring med ulike behov gjennom årstidene og utbyggingsmønster må derfor ivareta både ressursgrunnlaget og driftsforhold.

Arealstrategien er særlig viktig som grunnlag for arbeidet med kommuneplanens arealdel, og vil gjøre arealdelen bedre tilpasset kommunens behov og utfordringer. Ved å innarbeide de strategiske avklaringene om framtidig arealutvikling og utbyggingsmønster til samfunnsdelen, kan kommunen slå fast en del overordnede rammer før arbeidet med arealdelen settes i gang. Dette vil gi kommunen bedre politisk styring over arealbruken, og gjøre planprosessen for arealdelen mer forutsigbar. Arealstrategien bør være en langsiktig ramme for kommuneplanen og ha et lengre perspektiv enn en ordinær kommuneplanperiode på 12 år. Tidsperspektivet kan for eksempel være 20-30 år. Statsforvalteren antar at dette vil være en stor utfordring i Tjeldsund kommune hvor to kommuner nå er samlet til en.

I arbeidet med en arealstrategi og senere i arbeidet med kommuneplanens arealdel, bør kommunen ta stilling til hvordan den framtidige arealbruken kan bidra til å realisere de 17 bærekraftsmålene i 2030-agendaen. I arealstrategien kan man få nærmere belyst konsekvensene av de ulike alternative utviklingsretninger. Følgende bør diskuteres:

- By og stedsutvikling
- Utbyggingsretning og bosettingsmønster for distriktene
- Fortettings- og transformasjonsområder
- Kommunikasjonslinjer og knutepunkter
- Langsiktige grenser for utbygging mot landbruks-, natur- og friluftsområder samt reindrift.

En vedtatt arealstrategi med gode føringer kan også være et viktig politisk verktøy. Den kan forplikte kommunen til å følge føringene i arealstrategien ved behandling av enkeltinnspill til kommuneplanen, eller framtidige forslag til regulering og utbygging.

Ingen regionale myndigheter kan reise innsigelse til kommuneplanens samfunnsdel, inklusive en arealstrategi. Kommunene står derfor relativt fritt til å vedta en arealstrategi med den vinklingen kommunen selv ønsker, men må selvfølgelig kombinere kommunale mål og ønsker med nasjonale forventninger, forskrifter og lovverk. Det kommunale handlingsrommet er dermed gitt noen føringer som må ivaretas.

Regionale myndigheter kan reise innsigelse til kommuneplanens arealdel og dermed nedlegge et veto mot omfang og lokalisering av ulike arealformål og/eller til planbestemmelser. I arbeidet med kommuneplanens arealdel skal alle nye formål konsekvensutredes. Dette gir en helt annen kunnskap om de enkelte formålene og dermed grunnlag for å vurdere om et arealformål er riktig plassert i forhold til berørte sektorinteresser.

KOMMENTARER OG INNSPILL TIL PLANPROGRAMMET.

Vårt utgangspunkt er at Tjeldsund kommune har god oversikt over nasjonale forventninger, føringer og lover og forskrifter for de ulike sektorområdene, og dermed en god oversikt over de planfaglige utfordringene for å utarbeide arealdelen til kommuneplanen, jfr Planprogrammet pkt 5.1 .

3. Medvirkning og kommunikasjon.

Statsforvalteren kan slutte seg til kommunens opplegg for medvirkning.

Statsforvalteren erfarer at det er viktig å ha en tett dialog med ulike sektormyndigheter når utkast til plankart og bestemmelser er klart. Gjennom dialog kan det avdekkes potensielle innsigelser som må løses gjennom drøftinger ved at kommunen justerer plankartet og/eller bestemmelser eller at en sektor finner at en sektorinteresse skal vike til fordel for andre samfunnsinteresser av større vekt.

Kommunen er planmyndighet og skal konkretisere sine arealbehov for å nå fram med planlagt utvikling. Utfordringen blir å vektlegge nasjonale forventninger og sektorkrav i kombinasjon med lokale ønsker og behov. Her vil Planbeskrivelsen være svært viktig for å belyse kommunens intensjoner, mål og valg av løsning, særlig den samlede virkningen av forslag til utbyggingsmønster. Planbeskrivelsen må ha gode koblinger til kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi.

Vi minner om at det følger av plan- og bygningsloven § 5-1 annet ledd at «kommunen har et særlig ansvar for å sikre medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge», og viser til Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder «Barn og unge i plan og byggesak».

Statsforvalteren vil også nevne at kommunen må oppfylle kravene til konsultasjon etter Sameloven.

4. Arealinnspill.

Statsforvalteren vil gi generelle innspill om fagtema og formidle våre erfaringer med formål og aktuelle plankrav.

Naturressurser og felles goder samt klima og miljø.

Tjeldsund kommune har gode arealressurser for landbruk og reindrift, både med tanke på arealkvaliteter, arealtilstand og driftsforhold. På sikt har for eksempel tidligere Skånland kommune potensiale til å utvikle skognæringen betydelig med utgangspunkt i de store barskogarealene som er i god utvikling.

Kommunen oppfordres til å kartfeste kjerneområder for landbruk, reindrift og naturmiljø. I plankartet kan kjerneområdene avsettes som hensynssoner etter pbl § 11-8 nr. c). Vi vil også peke på at dyrkbar mark, dyrkbar skogsmark, utmarksbeite og plantefelt bør gå inn i kjerneområdet for landbruk, gjerne tematisert. I praksis er hensynssoner en illustrasjon og differensiering av en sektorinteresse i LNFR-sonen. I LNFR-sonen skal sektorlover gjelde parallelt og uavkortet, og det er derfor vanskelig å tillegge en sektor større vekt enn andre. Avklaringer og vekting må komme i enkeltsaksbehandlingen.

Hensynssoner vil være viktig i kunnskapsbasert forvaltning og vil gi en rask oversikt over interesser som

må vektlegges ved en eventuell utbyggings sak, for eksempel dispensasjon. Statsforvalteren vil understreke at en kartlegging av kjerneområder i LNFR-sonen ikke er det samme som et byggeforbud. Det er en visualisering av faktiske arealkvaliteter som kan anvendes som faktagrunnlag ved en omdisponering fra LNFR til et byggeformål.

By- og tettstedsutvikling samt utbyggingsmønster

Statsforvalteren vil anbefale at kommunens vurderer om tettsteder eller deler av tettsted, skal

avsettes som sentrumsområder med krav om egen plan, enten kommunedelplan eller som områderegeringsplan. Vi vil særlig peke på *Regional plan for handel og service* som vil gi føringer for framtidig etablering av handelsvirksomhet i kommunen, jfr tidligere prosesser om større handelsetableringer ved Evenskjer.

Kommunen anbefales å ha en tydelig tilnærming til lokalsentra i kommunen, hvor det vil være viktig å få til en god utvikling av disse for å opprettholde bosetting og servicetilbud over hele kommunen.

Statsforvalteren vil vise til mulighetene for senere detaljplanlegging av tettsteder, men vil samtidig peke på at dette kan medføre mange og omfattende planprosesser som vil gå over lang tid. Kommunen bør prioritere hvilke områder som skal detaljplanlegges først og sist og eventuelt utarbeide en rekkefølgebestemmelse. Videre er det viktig å avgrense områdene med tanke på senere konsekvensutredninger og kostbare utredninger, for eksempel sikker byggegrunn og kulturminnekartlegging. Her kan arealstrategien være avgjørende for kommunens valg av omfang og lokalisering av de ulike utbyggingsformålene, både i og mellom lokalsentrene.

Boligbebyggelse, Industri og næring, Fritidsbebyggelse, Teknisk infrastruktur

Kommunen anbefales å evaluere hvilke arealer som er satt av i de to gamle kommuneplanene og om disse

formålene er riktig plassert i forhold til dagens behov for boliger, hytter, næringsarealer mm. Vi vil tilrå en kritisk gjennomgang av behovet for formål og plasseringen av disse. Uaktuelle områder bør tas ut og til fordel for nye områder med større aktualitet og behov.

Utbyggingen av Evenes flyplass kan føre til økt behov for boliger, skole, helse tjenester, handel, butikker, kommunal teknisk infrastruktur som vei, vann, avløp etc. Statsforvalteren vil anbefale at det etableres en tett kontakt mellom kommunene i denne regionen og Forsvarsbygg for å avklare og koordinere behov. Vår intensjon er sikre at det ikke iverksettes ressurskrevende og kostbare planprosesser som ikke leder ut i et forventet resultat.

Bærekraftig og differensiert bruk av strandsonen.

Statsforvalteren anbefaler kommunen å legge opp til en differensiert strandsonerforvaltning. Formålet med plan- og bygningslovens § 1-8 tredje ledd er å sikre at kommunen gjennom planprosessen foretar en konkret vurdering av hvorvidt, og eventuelt hvor mye, det alminnelige forbudet i 100-metersbeltet i strandsonen skal fravikes. Det må gjøres en konkret vurdering av interesser på aktuelle steder og strekninger, og det må angis områder hvor det er behov for å opprettholde et restriktivt strandsonernevern og alternativt angi hvor det kan inntas en mer liberal holdning.

Tjeldsund kommune har lengre strekninger med strandsoner med bebyggelse, og det kan være aktuelt å også stille et byggeforbuds krav på oversiden av vegen i enkelte deler av kommunen.

Kommunen må også fastsette byggegrense langs vassdrag, jf. plan- og bygningslovens § 1-8 femte ledd "*For områder langs vassdrag som har betydning for natur-, kulturmiljø- og friluftsinnteresser skal kommunen i kommuneplanens arealdel etter § 11-11 nr. 5 fastsette grense på inntil 100 meter der bestemte angitte tiltak mv. ikke skal være tillatt*".

Se også Kommunal- og moderniseringsdepartementet Veileder *Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsområder* mai 2020 og NVEs

veileder nr. 2/2019 *Kantvegetasjon langs vassdrag.*

Leve hele livet

Bosettingsmønsteret i Tjeldsund preges av flere tettsteder og spredt utbygging. Det blir derfor en utfordring for kommunen å ivareta gode bokvaliteter i kombinasjon med lovpålagte tjenestetilbud. Gjennom Stortingsmelding 15 ønsker regjeringen å legge til rette for en ny og bærekraftig politikk som skal sikre alle innbyggere en god og trygg alderdom. Utforming av Lokalmiljøet (grønt områder, park, bolig ...) er av stor betydning for å sikre eldres livskvalitet.

Reformen «*Leve hele livet*» er knyttet opp til en rekke virkemidler og tilskudd. Vi viser til brev datert 9. januar 2021 fra Helsedirektoratet til alle landets kommuner om dette. I arbeidet med kommuneplanens arealdel er det viktig å merke seg tilskuddene knyttet til Kap 761, post 67: *Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester*, Kap 761, post 63 *Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser, rehabilitering* og Kap 761, post 69 *Investeringsstilskudd til heldøgns omsorgsplasser, netto tilvekst*.

Parallelt med innføring av et plankrav for *Leve hele livet*, er det innført et plankrav for investeringsstilskuddet for heldøgns omsorgsplasser. De to plankravene blir sett i sammenheng der dette er naturlig. Universell utforming, normalisering og integrering er sentrale vurderingsprinsipper i forbindelse med søknader om tilskudd.

I arbeidet med arealdelen bør Tjeldsund kommune ta utgangspunkt i en lokalsamfunnsanalyse for det helhetlige boligbehovet i kommunen. Slik vil kommuneplanens arealdel kunne bidra til å sørge for nok og varierte, gode og tilpassede boliger også for de med særskilte behov.

Som planmyndighet, må kommunen ta boligsosiale hensyn i et område ved å vise til hvilke virkemidler dere vil benytte dere av. Det handler om å komme i forhandlingsposisjon ved å inngå en avtale om at, for eksempel, en andel boliger i nye byggeprosjekter skal disponeres av kommunen eller den kommunen har pekt ut.

Kommunen kan, gjennom § 11-9 punkt 5 i plan- og bygningsloven, stille spesifikke krav til enkelte områder avsatt til boligformål (enten til deler eller hele boligområdet) i kommuneplanen. Kommunen kan for eksempel gi rammebestemmelser om blant annet funksjonskrav som for eksempel universell utforming. Dette vil være hensiktsmessig i forhold til grupper som trenger boliger som er universelt utformet (eldre, funksjonshemmede, ...). Ved å gjøre det på denne måten sikrer man også integrerings- og normaliserings- prinsippene.

Hvis kommunen ønsker å spre den kommunale eiendomsmassen, gir PBL § 17: *Utbyggingsavtaler* adgang til å sikre kommunal forkjøpsrett av nye boliger i nye boligprosjekter. Forkjøpsretten må sikres med en bestemmelse i arealplanen. Deretter må kommunen hjemle bruk av PBL § 17 om forkjøpsrett i den konkrete reguleringsplanen. Dersom kommunen velger å benytte seg av denne muligheten åpner borettslagsloven §4-2 for å kjøpe inntil 10% av boliger i nye prosjekter.

Samfunnssikkerhet og klimasårbarhet

Klimaendringer vil stille strenge krav til kartlegging av sikker byggegrunn. Krav til sikker byggegrunn må være sentral i kommunens utforming av bosettingsmønster og i enkeltsaksbehandling. Alle nye utbyggingsområder, uansett formål, skal konsekvensutredes.

Den nye planen skal bygge på de to eldre kommuneplanene. Konsekvensutredning av de gamle planen er varierende og til dels mangelfull etter dagens standard og krav. Statsforvalteren vil derfor oppfordre kommunen til å gå gjennom konsekvensutredningen for de eksisterende utbyggingsområdene som eventuelt skal videreføres, se om det er fagområder som bør oppdateres og så eventuelt supplere en KU for disse områdene med ny aktuell kunnskap. Mange utbyggingsområder har krav om detaljregulering, og dette innebærer at dagens prosess- og utredningskrav må oppfylles. Jo tidligere eventuelle krevende sektorområder avdekkes, jo mer forutsigbart vil den senere detaljreguleringen foregå.

Det er særlig nye klimatiske utfordringer som reiser spørsmål om sikker byggegrunn er tilstrekkelig avklart på overordnet nivå i tidligere kommuneplaner. Dette gjelder særlig for foreslåtte byggeområder hvor havnivåstigning må vurderes og videre byggeområder på marine sedimenter med fare for kvikkleire. Mange av områdene har krav om en senere detaljregulering. Ifølge H-5/18 «*Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling*» skal sikker byggegrunn avklares på siste plannivå. Det innebærer at sikker byggegrunn må avklares seinest ved detaljregulering. Et slikt plangrep gir en viss usikkerhet i forhold til arealavsetningen i kommuneplanens arealdel, fordi den konkrete kartleggingen av sikker byggegrunn senere kan føre til at en utbygging ikke kan realiseres. Statsforvalteren vil derfor oppfordre Tvedestrand kommune til å aktivt bruke NVE sine kartbaser for sikker byggegrunn i arbeidet med kommuneplanens arealdel slik at det ikke avsettes områder med usikker utbyggingsmulighet. Dette vil gi et langt mer tydelig og forutsigbart utbyggingsmønster, noe som også er viktig for private tiltakshavere som skal bekoste en reguleringsplan.

Supplerende konsekvensutredning på miljøtema bør også vurderes for områder som grenser opp til verneområder, eller som ligger i områder eller grenser opp til sårbare naturområder. En naturkartlegging vil gi kommunen et bedre kunnskapsgrunnlag som kan være en del av slike vurderinger. Kunnskapsgrunnlaget om natur og miljøkvaliteter vil bedres betydelig ved en naturkartlegging.

Alle utredninger må være basert på tilgjengelige offentlige databaser. Der basene er mangelfulle kan kommunens lokalkunnskap supplere en utredning, eventuelt bør det bekostes tilleggsutredninger av kompetent fagmiljøer, for eksempel kartlegging av reindriftsinteresser. Konsekvensutredninger kan imidlertid ikke bygge på kommunens kunnskap alene. Kildehenvisninger vil være sentrale i vår vurdering av kvaliteten og holdbarheten av konsekvensutredningene.

Statsforvalteren vil også peke på at det skal gis en samlet vurdering av det foreslåtte utbyggingsmønsteret for miljø og samfunn og hvilke konsekvenser det foreslåtte utbyggingsmønsteret vil få for berørte sektorinteresser.

Sentrumsutvikling, stedsutvikling og boligbygging

Kommunen anbefales å kartlegge boligreserver som en del av arealregnskapet. Statsforvalteren oppfordrer kommunen til en kritisk gjennomgang av de avsatte områdene for å evaluere om de er riktig plassert og har riktig størrelse i forhold til dagens utbyggingsbehov, for eksempel boligområder i distriktene som ikke er utbygd. Uaktuelle arealer bør tas ut av planen og arealet tilbakeføres som LNFR dersom området ligger i denne sonen.

Dersom tettstedene avsettes med formålet «Sentrum» vil Statsforvalteren anbefale at det senere utarbeides mer detaljerte planer med plassering av ulike formål som bolig, handel, skole etc.

Kommunen bør vurdere nøye avgrensingen av disse områdene med tanke på kostnader for senere kartlegging og utredningskrav.

Ut fra avstander, topografi og bosettingsmønster anser Statsforvalteren at det er viktig å videreføre gode og funksjonelle tettsteder for hele den nye kommunen.

Fritidsbebyggelse.

Kommunen må ta en tilsvarende evaluering av arealer satt av til hytter for hele kommunen. Ressursvernet blir vektlagt tungt ved vurdering av nye hyttefelt.

Landbruks-, natur- og friluftformål samt reindrift samt spredt utbygging.

Tjeldsund kommune anbefales å definere de sentrale behovene for spredt utbygging og etablere et klart bilde av hvordan behovene kan kombineres med et ressursvern.

Statsforvalteren vil oppfordre kommunen til aktivt å kartfeste de sentrale arealene for henholdsvis landbruk, natur, friluftsliv og reindrift som hensynssoner etter pbl § 11-8 nr c. Statsforvalteren vil understreke at en hensynssone er en klargjøring av en sektorinteresse i LNFR-sonen, og ikke er en automatisk byggeforbudssone. Kartlegging av kjerneområder er viktig ved avklaringer om spredt utbygging i LNFR-sonen.

Landbruk:

Kommunen må kartlegge landbrukets kjerneområder og avsette sentrale kjerneområdene som hensynssoner etter pbl § 11-8 nr c. Manglende kartfesting av landbrukets kjerneområder vil føre til innsigelse fra både Statsforvalteren og Fylkeskommunen, jfr *Regional plan for landbruk 2014, kap 4.4.2 Jordvern – Regional planretningslinje*.

Også nasjonalt er jordvern innskjerpet og kommunene oppfordres til å begrense nedbygging av matproduserende arealer, herunder både dyrket og dyrkbar mark, jfr felles brev fra LMD og KDD datert den 11.03.22.

Statsforvalteren ber kommunen ta utgangspunkt i arealkvalitet og arealtilstand i vurderingen av kjerneområder, men også driftsforhold vil være et sentralt moment. Det sentrale er å slå fast hvilke arealer i Tjeldsund kommune som er egnet for et moderne jord- og skogbruk. I den senere tid er også behovet for lokal matproduksjon og forsyningssikkerhet blitt aktualisert, noe som krever et skjerpet jordvern. Det er også sentralt å sikre utmarksbeitet i vurderingen av kjerneområdene, jfr kpa Harstad.

Statsforvalteren vil signalisere at jordvern vil bli tungt vektlagt og omdisponering av drivbare landbruksarealer, jord og skog, vil i utgangspunktet bli møtt med en restriktiv holdning.

Natur:

Statsforvalteren vil oppfordre kommunen til å utarbeide en egen kommunedelplan for naturmangfold. Sentrale områder kan avsettes som hensynssoner iht § 11-8 nr c). Kommunen kan også vurdere om det skal avsettes egne hensynssoner rundt fredede naturområder for bedre å sikre vernet.

Friluftsliv

Kommunen har tidligere kartlagt sentrale friluftsområder, og kan anvende denne kartleggingen i arbeidet med LNFR-sonen.

Reindrift.

Kommune bør kartfeste også reindriftenes kjerneområder for å unngå driftskonflikter mellom reindriftnæringen og utbygging. Statsforvalteren vil særlig trekke fram flyttleier og vårbeite/kalvingsland som kritiske for næringen. Utbygginger som vil redusere bruken av flyttleier, vil innledningsvis bli møtt med en direkte innsigelse.

Vi vil også trekke fram at akkumuleringen av utbygginger som kan lede fram til økte driftsulemper som i sum gjør at et område ikke kan brukes i næringen. Det er særlig hyttebygging med økt ferdsel i utmark som i sum vanskeliggjør driftsforholdene for reindriftnæringen.

Spredt utbygging i LNFR-sonen.

Håndtering av spredt utbygging i LNFR –sonen iht pbl § 11.7 nr. 5b), krever at omfang og lokalisering av henholdsvis bolig, hytter eller næring er angitt. Til støtte for dette arbeidet vil Statsforvalteren vise til veilederen fra KMD «*Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruksnatur-, friluftsliv- og reindriftnatur*». Vi vil særlig vise til kapittel 1.3 *Når er LNFR spredt bebyggelse riktig arealformål?* og kapittel 2.4 *Kriterier for å vurdere LNFR spredt bebyggelse*. Også regionale plan for Landbruk i Troms 2014 vil være et nyttig grunnlag for å se hvilke lokaliseringskriterier som skal vektlegges ved fastsetting av lokaliseringskriterier.

Alternativet til dette formålet kan være å i stedet benytte §11-7 nr. 1 *Bebyggelse og anlegg* med bestemmelser for utbyggingen etter § 11-10. Bruk av §11-10 kan også redusere behovet for senere reguleringsplanlegging av byggeområder.

Erfaringer viser at dette er det mest krevende formålet å få plassert i kommuneplanens arealdel, ikke minst med tanke på å få på plass avklaringer/føringer som kan redusere antall dispensasjoner for ulike utbyggingsformål i LNFR-områder.

Bruk og vern av strandsonen og sjøområdene – kommuneplan for sjøområder.

Planprogrammet gir imidlertid liten informasjon om grensegangen mellom kommuneplanens arealdel og vedtatt kystsonesplan. Det er viktig at kommunen ser arealbruken i sjø og på land i sammenheng, og utarbeider et felles plandokument som omfatter både landdelen og sjødelen. Kommunen må vurdere om vedtatte arealformål i sjø kan få betydning for en arealdisponering på land, og motsatt om arealdisponering i sjø vil kunne påvirke arealavsetninger og naturmiljø på land.

Sjømatnæringen er i rask vekst. Den raske utvikling av næringen kan føre til et behov for relativt hyppige planrevisjoner. Nye etableringer krever ofte kartlegging av berørte interesser og dette gjøres best gjennom en revisjon av arealplanen framfor dispensasjonssøknader. Planrevisjoner vil stille klare krav til medvirkning fra ulike regionale myndigheter, men også for berørte private parter, for eksempel bygdelag. Slik sett vil en planrevisjon gi et mer avklart sluttresultat enn en dispensasjonssøknad. I utgangspunktet vil Statsforvalteren behandle dispensasjoner restriktivt og anbefale en planrevisjon, for eksempel ved forslag om nye lokaliteter for torskeoppdrett.

Veilederen «*Planlegging i sjøområdene*», KMD mai 2020, kan være utgangspunktet for kommunens arbeid med sjødelen av kommuneplanens arealdel.

Eksisterende kommunedelplaner og reguleringsplaner innenfor planområdet..

En revisjon av kommuneplanens arealdel er det riktige tidspunktet for å gå gjennom alle vedtatte reguleringsplaner og utarbeide en samlet oversikt. I det videre arbeidet bør kommunen ta stilling til om enkelte eldre og utdaterte reguleringsplaner skal oppheves. Eldre planer mangler ofte avklaringer på nyere utbyggingskrav, for eksempel krav til sikker byggegrunn. Kommunen må lage en oversikt over reguleringsplaner som fortsatt skal gjelde og innarbeide disse i bestemmelsene til kommuneplanens arealdel. Oppheving av den enkelte reguleringsplanen må gjøres gjennom en egen prosess, jfr pbl § 12-14.

Videre må kommunen avklare hvordan motstrid mellom bestemmelser i en reguleringsplan og bestemmelser i kommuneplanens arealdel skal løses. I utgangspunktet vil bestemmelser i kommuneplanens arealplan gå foran bestemmelser i eldre reguleringsplaner, med mindre noe annet er angitt.

Det er også viktig å ta stilling til byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen i eldre reguleringsplaner som mangler avklaringer av byggegrense.

FNs bærekraftsmål og klimagassreduksjoner

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030, og regjeringen har besluttet at målene også skal ligge til grunn for arealplanleggingen i Norge, jf. de nasjonale forventningene til kommunal og regional planlegging. Dette krever felles innsats fra alle deler av samfunnet. Lokale og regionale aktører er viktige for å nå målene. Statsforvalteren anbefaler kommunen å vurdere hvordan kommuneplanens arealdel kan bidra til reduserte klimagassutslipp, bærekraftsmål nr 13. Norge har forpliktet seg til å redusere de nasjonale klimagassutslippene med 50-55 % innen 2030. Dette krever en rask og omfattende omstilling i alle deler av samfunnet i tråd med de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.

Miljødirektoratet har utarbeidet lettfattelige regneark hvor det er mulig å beregne effekten av ulike klimatiltak:

<https://test.miljodirektoratet.no/tjenester/klimagassutslippkommuner/gjennomfore-klimatiltak/>

«Konvensjonen om biologisk mangfold» (1993) pålegger alle medlemslandene å jobbe sammen for å sikre naturmangfoldet på kloden. I «FNs bærekraftsmål nr 14 fremkommer det at alle land forplikter seg til å bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. I «FNs bærekraftsmål nr 15» fremkommer det at alle land forplikter seg til å iverksette umiddelbare og omfattende tiltak for å redusere ødeleggelsen av habitater, stanse tap av biologisk mangfold og innen 2020 verne truede arter og forhindre at de dør ut.

Vi ber om at det i planbeskrivelse tas inn en kort omtale av hvordan planen kan bidra til å nå bærekraftsmålene.

Naturmangfoldloven

Vi minner om naturmangfoldlovens krav i § 7 om å synliggjøre vurderingene etter naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 i besluttede vedtak. Arealdelen må bygge på en vurdering etter de miljørettslige prinsippene både for det enkelte tiltaket i planen, og for planforslaget i sin helhet. Statsforvalteren anbefaler at disse vurderingene innarbeides i planbeskrivelsen. Se mer informasjon i Klima- og miljødepartementets veileder T-1554 B *Naturmangfoldloven kapittel II Alminnelige*

bestemmelser om bærekraftig bruk.

Naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper er et viktig og nyttig verktøy for å sikre at naturverdier blir ivaretatt i kommunens arealbruk. Vi anbefaler at kommunen gjør planarbeidet med arealdelen til en god prosess, som også sikrer et rikt naturmangfold rundt kommunens innbyggere. Når de miljørettslige prinsippene legges til grunn er dere sikret at beslutninger om arealbruk tar bevisst hensyn til lokalt viktig natur, og ikke er i strid med nasjonale eller regionale naturverdier. Dette kan også medføre at sluttbehandlingen av planen blir mer effektiv.

Utredningen av naturmangfold kan innarbeides i Planbeskrivelsen.

Konsekvensutredninger

Det skal utarbeides en KU for alle nye forslåtte byggeområder.

For informasjon om hvordan KU fremskaffes, viser vi til digital veileder for konsekvensutredninger, utgitt av Miljødirektoratet den 14.12.2020:

<https://www.miljodirektoratet.no/myndigheter/arealplanlegging/konsekvensutredninger/>

Her vil kommune blant annet finne svar på krav til prosess og innhold, hvordan en vurderer kunnskapsgrunnlaget, miljøkonsekvensene av planen og eksempler på gode miljøløsninger.

Forskrift om konsekvensutredninger kapittel 5 gir også opplysninger om krav til innholdet og hvordan en leverer data til offentlige databaser og eventuelle utredninger inkludert sosi- eller shapefiler til Statsforvalteren.

I arbeidet med konsekvensutredningen er det viktig å vise hvilke datakilder som er brukt i de ulike sektortemaene.

Statsforvalteren vil understreke at Ku-en også må vurdere den samlede effekten av det foreslåtte utbyggingsmønsteret. Vurderinger og konklusjoner må også innarbeides i Planbeskrivelsen som vil belyse kommunens valg av arealdisponering.

Verneområder

Tjeldsund har store naturverdier både innenfor og utenfor verneområder. Noen områder i kommunen er vernet etter naturmangfoldloven, og det pågår også prosesser med nytt vern; frivillig skogvern. Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for de mindre verneområdene, men det er viktig at kommunen er bevist sitt ansvar for arealbruk i områder som grenser til verneområder, og vurderer om det kan påvirke verneverdiene, samt tar hensyn til dette som planmyndighet.

Statsforvalteren har et løpende behov for samarbeid med kommunen i vårt arbeid med forvaltning av verneområder, for eksempel besøksstrategier og oppfølging med tiltak, både når det gjelder tiltak i verneområdene og infrastruktur utenfor verneområdene. Vi opplever dagens samarbeid med kommunen om verneområdeforvaltningen som godt, og at dette gir positive ringvirkninger. I arbeidet med kommuneplanens arealdel Tjeldsund er det viktig å ha fokus på at arealbruk utenfor verneområdene ikke fører til reduksjon av verneverdier inne i verneområdet. Se naturmangfoldloven § 49.

Kantvegetasjon langs vassdrag

Kantsoner har generelt høy verdi for landskap og biologisk mangfold. Kantvegetasjon langs vassdrag står her i en særstilling. Kravet om å opprettholde kantvegetasjon langs vassdrag er gitt i vannressursloven § 11. Her heter det at:

«Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr (...).»

Statsforvalteren ser det som viktig at kommunen fastsetter bredden på vegetasjonsbeltet langs vassdrag i kommunen. Bredden på vegetasjonsbeltet må fastsettes ut fra kriteriene i vannressursloven § 11 første ledd. Kommunens ansvar etter § 11 fremkommer av NVEs veileder nr. 2/2019 Kantvegetasjon langs vassdrag. Vi minner om at myndighet til å dispensere fra vannressursloven § 11 tredje ledd er delegert til Statsforvalteren.

100-metersbeltet langs vassdrag – varig verna vassdrag

I forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag, vedlegg 1 - Kommunal planlegging, anbefaler NVE at vannstrengen i kommuneplanens arealdel legges ut til: friluftsområde i områder av klasse 1, friluft- og naturområde i kombinasjon i områder av klasse 2, naturområde i områder av klasse 3.

Arealer i vassdragsbeltet langs vannstrengen som ikke båndlegges, bør legges ut til LNFR i kommuneplanens arealdel. Avhengig av verneverdier og arealtilstand bør bygge- og anleggstiltak i vassdragsbeltet enten forbys eller bare tillates dersom tiltaket inngår i reguleringsplan eller bebyggelsesplan.

Vi anbefaler at kommunen følger opp veiledning/anbefalinger gitt i nevnte forskrift

Konsekvenser for anadrom laksefisk og sjølaksefiske

Mulige konsekvenser på bestander av anadrom laksefisk må være med i planarbeidets konsekvensutredning under eget tema. For mer kunnskap om anadrome laksevassdrag og bestander bør en bruke Vitenskapelig råd for lakseforvaltning og Lakseregisteret.

Retten til sjølaksefiske er fastsatt i lakse- og innlandsfiskeloven § 16. Alle som har grunn som går ut i sjø har enerett til fiske med faststående bundne redskaper så langt vedkommendes grunn går. Antall aktivt registrerte fiskeplasser i Senja kommune kan dere se her: <https://laksekart.fylkesmannen.no/>

Til orientering er regelverk for årets sjølaksefiske ute på høring og endringer som her blir vedtatt vil tre i kraft fra sesongen 2022.

Bestander av elvemusling

Tjeldsund kommune kan ha vassdrag hvor det er registrert elvemusling (se artsdatabanken.no). Som internasjonalt truet art, har vi i Norge et særlig ansvar for å ta vare på elvemusling. Derfor må mulige konsekvenser på bestander med elvemusling være med i planarbeidets konsekvensutredning under eget tema. Vi viser til Miljødirektoratets handlingsplan for elvemusling (rapport M-1107 fra 2018). Konsekvenser for sensitive arter

Endret arealbruk og de virkningene det vil kunne ha for sensitive arter må konsekvensutredes under eget tema. Denne delen av konsekvensutredningen må være unntatt offentligheten, jf. Offentleglova § 24 jf. Miljødirektoratets veileder M606/2016.

Naturmangfold - innleggelse av data i offentlige databaser

Vi minner om § 24 i forskrift om konsekvensutredninger der det heter at «Data som er samlet inn i arbeidet med konsekvensutredninger skal systematiseres i samsvar med standarder når slike foreligger. De systematiserte dataene skal gjøres tilgjengelige for offentlige myndigheter, slik at dataene kan legges inn i offentlige databaser. Der det er lagt til rette for dette, skal forslagsstilleren selv legge inn de innsamlede dataene i offentlige databaser.» Se Miljødirektoratets veileder Konsekvensutredninger for klima og miljø for mer informasjon.

Vannforvaltning

Vannforskriften gir rammer for vannforvaltningen i Norge. Vannmiljøet skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

Ved inngrep i vann er dokumentasjon og vurdering av tiltaket etter vannforskriften § 12 en sentral del av kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldlovens § 8. Før ny aktivitet eller nye inngrep kan tillates, må effektene av tiltaket vurderes, bl.a. om det vil gi endret miljøtilstand i den berørte vannforekomsten(e).

Kunnskapsgrunnlaget for miljøtilstanden i vann framgår av databasen vann-nett. Klassifiseringen av miljøtilstanden i databasen gir grunnlaget for vurderingene etter § 12. For nærmere veiledning til bruk av vannforskriftens § 12 viser vi til brev fra KLD datert 12. Juli 2021 (tilgjengelig på vannportalen.no).

Dersom kommuneplanens arealdel legger rammer for inngrep og aktiviteter i økosystemer i vann som kan påvirke miljøtilstanden, må dette konsekvensutredes.

Se også presisering fra Klima- og miljødepartementet av kommunenes oppgaver og ansvar i vannforvaltningen, datert 27. april 2021 (brev med vedlegg er tilgjengelig på vannportalen.no).

I kapittel 3 Føringer for planarbeidet er det vist til Regional forvaltningsplan vannregion Troms 2016-2021. Statsforvalteren gjør oppmerksom på at virketiden for denne planen er utløpt. Ny vannforvaltningsplan for Troms og Finnmark vannregion 2022-2027 har vært gjennom godkjenning i Troms og Finnmark fylkesting, og skal fram for endelig departementsgodkjenning i løpet av første halvår 2022. Det er derfor den nye vannforvaltningsplanen som må legges til grunn for arealplanlegging i Senja kommune.

I kapittel 7 Relevante utredningstema er det under overskriften "Bruk og vern av strandsonen og sjøområdene- kommunedelplan for sjøområder" sagt "Vannforskriften setter mål om at alt vann i Norge skal ha minst god tilstand, og skal beskyttes mot forringelse. Kommunens arealplanlegging er svært viktig for å nå disse målene for kommunens vannforekomster. Vannforekomster som benyttes til uttak av drikkevann må beskyttes spesielt." Dette er en absolutt relevant problemstilling for vannforekomster i strandsonen og i sjøområdene, men formuleringen er like relevant for øvrige vannforekomster i kommunen. Vi foreslår derfor at formuleringen vurderes løftet slik at den blir gjeldende generelt for hele planprogrammet. Ved en gjennomtenkt omstrukturering vil også mål etter vannforskriften kunne relateres direkte til den regionale planen for vannforvaltning.

Småbåthavner

Det er viktig at kommunen legger opp til en god struktur av småbåthavner gjennom kommuneplanarbeidet. Det er generelt ønskelig i strandsonen å samle inngrep - dette vil også særlig gjelde for småbåthavner med tanke på forurensing. Småbåthavner bør samlokaliseres til områder der utbygging kan skje uten for store inngrep i landskapet eller i sjøen og uten å komme i konflikt med viktige friluftsområder og naturverdier. Dersom det er ønskelig med nye områder for småbåthavner/anlegg i kommuneplanen må det utredes hvilke havner/anlegg som ligger i nærheten og om det er mulig å utvide disse.

Der det foregår spyling/skraping/vedlikehold av båtskrog i småbåthavner finner en, selv i nylig etablerte havner, høye konsentrasjoner av miljøfarlige stoffer (TA-2751 *Kartlegging av forurensning i utvalgte småbåthavner i Norge*, Klif, 2011). Vi ber om at det blir satt krav om at det skal avsettes areal for vedlikehold av båtskrog dersom det skal legges ut nye områder for småbåthavner med båtopptrekk i kommuneplanen. Eventuelt må det gjennom planarbeidet synliggjøres hvor spyling/skraping/vedlikehold av båtskrog skal foregå. Forurensningsforskriften kapittel 20 om levering og mottak av avfall fra skip omfatter også småbåthavner. Etter § 20-5 skal havneansvarlig sørge for blant annet etablering og drift av mottaksordning for avfall fra havnedriften og skip. Det betyr at det må legges til rette for levering av ordinært avfall og farlig avfall. Det må fastsettes krav om fast dekke, med mulighet for oppsamling, ved tekniske installasjoner for vedlikehold av båter og motorer. Dette for å hindre avrenning til grunn og vann ved skraping og spyling av gammelt bunnstoff, samt ved maling av nytt bunnstoff. I tillegg må det etableres oljeutskiller på områder/bygg hvor det kan oppstå søl som inneholder olje (for eksempel verksted og/eller plasser hvor det fylles eller skiftes olje). Det må ikke forekomme aktiviteter som fører til utslipp av farlige stoffer til miljøet.

Oversending av planforslag i SOSI-format før høring

Vi ber om at kommunen sender planavgrensningen som SOSI-fil og PDF-utskrift til Kartverket på epost planTRF@kartverket.no så snart som mulig. Samtidig ber vi om at forslag til plankart sendes som SOSI-fil og PDF-utskrift til Kartverket på samme e-postadresse, før høring. Kartverket vil utføre en teknisk kontroll av planen og melde eventuelle rettingsbehov. Kontrollen bør skje før høring, slik at eventuelle feil og mangler er rettet opp før plankartet sendes ut på høring. Den digitale planen lagres i en regional høringsdatabase som de statlige og regionale høringsinstansene benytter i sin saksbehandling. Dette forenkler saksbehandlingen og gir raskere og bedre høringsuttalelser

5. Planforutsetninger og overordnede rammer i arbeidet.

I det videre arbeidet må kommunen til enhver tid ta utgangspunkt i de til enhver tid gjeldende forskrifter og planretningslinjer. Den foreliggende listen over nasjonale og regionale føringer må oppdateres med siste versjoner av aktuelle styringsdokumenter. På heimesiden til KDD er det en samlet oversikt over aktuelle veiledere for alle fagområder. Også de enkelte fagdepartement og fagdirektorat har egne heimesider med målrettet veiledning.

Kommunen skal vektlegge SPR SBAT, og da vil nettopp prinsipper her måtte omsettes i for eksempel avklaring av grenser for tettsted, for eksempel Evenskjer, krav til klare grenser mellom byggeområder i distrikt og LNFR, høg arealutnyttelse for de foreslåtte utbyggingsområdene ,mm.

AVSLUTNING.

Planen inngår i Statsforvalterens samordningsoppgave. Ordningen gir Statsforvalteren fullmakt til å samordne og eventuelt avskjære innsigelser fra statlige myndigheter.

Når planen legges ut til offentlig ettersyn og høring ber vi om at det settes av god tid til høringsprosessen. Vi erfarer at korte frister, for eksempel minimumsfristen på 6 uker, ofte fører til anmodning om forlenget høringsfrist fra regionale myndigheter. Dette må det tas hensyn til.

Tjeldsund kommune er nå i gang med et omfattende og krevende arbeid som også vil kreve god dialog med ulike regionale myndigheter. Vi vil oppfordre kommune til hyppige dialogmøter med sektormyndigheter underveis i prosessen slik at aktuelle løsninger kan drøftes tidlig i planprosessen.

Vi vil også oppfordre kommunen til å legge planen fram i Planforum, både til orientering, men også for mer prinsipielle avklaringer. Avklaringer bør skje før kommunen legger planforslag ut til offentlig ettersyn og høring. Det bør være et mål å løse flest mulig uklarheter og/eller uenigheter så tidlig som mulig, slik at eventuelle innsigelser spisses til reelle uenigheter mellom kommunen og en sektormyndighet om et formål i kart og/eller en bestemmelse. Det er mer effektivt å drøfte «en tidlig uenighet enn en sein innsigelse».

Statsforvalteren stiller seg til rådighet for spørsmål og drøftinger i det videre arbeidet med planen. Ved henvendelser ber vi dere oppgi saksnummer jf. vårt brev.

Med hilsen

Hans Kristian Rønningen (ef)
leder planseksjonen

Oddvar Brenna
fagkoordinator for areal

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
TROMS OG FINNMARK FYLKESKOMMUNE

Postboks 701   9815   VADSØ